

(*)Facultade de Ciencias Empresariais e Turismo

Presentation

The Business Administration and Tourism School of Ourense is located in the Business & Lawl Building of the University Campus in the heart of of the city.

The educational offer for the next course 2024-2025 is:

Titles of Degree:

- **Degree in Business Administration**
- **Degree in Tourism**
- **Double Degree Program "Business Administration + Computing Engineering"**
- **Double Degree Program "Business Administration + Law"**
- **Double Degree Program "Tourism + History"**
- **International Double Degree in Business Administration (Germany & Spain)**
- **Degree in Tourism with specialization in Thermalism**

Since the academic year 2015-2016, thanks to a Inter-Institutional cooperation agreement with Hochschule Bremerhaven, the Business Administration and Tourism School offers a **International Double Degree Programme** in Business Administration & Management at the **University of Vigo** and Bachelor of Arts in Business Administration at **Hochschule - Bremerhaven**. And for a third year, the **Business Administration International Program** is offered with more than 60 credits taught in English. Since 2016-17 we offer the **Tourism International Program**, a specialization in thermalism is currently offered in cooperation with the Institute de Thermalisme of the University of Bordeaux.

With these agreements and programs the Business Administration and Tourism School is comitted to the internationalization of studies and the participation of students in mobility and exchanges programs, thus opening up a range of new horizons and future options.

Regarding POSTGRADUATE COURSES of the Business Administration and Tourism School:

- **Master Degree in Inland Tourism and Health Management and Planning**
- **MBA in Sport**

To obtain more information visits our page web <https://fcetou.uvigo.es/en/>

Come and visit us!

Organization chart

DECANAL TEAM

Dean

María Montserrat Cruz González
Telephone: 988 368 800
e-mail: decano.eto@uvigo.es

Secretary

Juan Manuel de los Rios Sánchez

Teléfono: 988 368 816

e-mail: secretario.facultade.eto@uvigo.gal

Vicedean of Academic Planning

Francisco Tugores Martorell

Telephone: 988368770

e-mail: ftugores@uvigo.es

Vicedean of Undergraduate Studies and ICT

Francisco Xabier Sánchez Sellero

Telephone: 988368742

e-mail: javiss@uvigo.es

Vicedean of Quality

Vanessa María Suarez Porto

Telephone: 988 368 816

e-mail: jmrrios@uvigo.es

International Relations Coordinator

María Beatriz González Sánchez

Telephone: 988 368 712

e-mail: bgonzale@uvigo.es

Coordinator of the Degree in Tourism and PCEO Tourism+Xeography and History

Mª Dolores Rivero Fernández

Teléfono: 988 368 717

e-mail: mrivero@uvigo.gal

Coordinator of the Degree in Business Administration, PCEO Business Administration+Law, PCEO Business Administration+Computer Engineering

Marcos Alvarez Díaz

Telefono: 988 368 764

e-mail: marcos.alvarez@uvigo.gal

Location

Jurídico-Empresarial Building

University Campus Las Lagunas

32004 Ourense

Caretaker's office: + 34 988 368 700.

Student enrollment office: +34 988 368 803; administracion.eto@uvigo.es

Deanship Secretary: +34 988 368 800; secretario.eto@uvigo.es

Foreign Relations: bgonzale@uvigo.es

General Information: info.eto@uvigo.es

Fax: + 34988 368 923.

Page web: www.fcetou.uvigo.es

Grado en Administración y Dirección de Empresas

Subjects

Year 1st

Code	Name	Quadmester	Total Cr.
004G020V01101	Economics: Microeconomics	1st	9
004G020V01102	Business: Basics of management	1st	6
004G020V01103	History: Economic history	1st	6
004G020V01104	Mathematics: Mathematics	1st	9
004G020V01201	Economics: Spanish and global economics	2nd	6
004G020V01202	Business: Mathematics of financial transactions	2nd	6
004G020V01203	Business: Business management	2nd	6
004G020V01204	Statistics: Statistics	2nd	6
004G020V01205	Commercial law	2nd	6

Year 2nd

Code	Name	Quadmester	Total Cr.
004G020V01301	Business: Financial Accounting I	1st	6
004G020V01302	Operations management	1st	9
004G020V01303	Human Resources management	1st	9
004G020V01304	Econometrics	1st	6
004G020V01401	Financial accounting 2	2nd	6
004G020V01402	Investment decisions	2nd	6
004G020V01403	Marketing Management I	2nd	6
004G020V01404	Macroeconomics	2nd	6
004G020V01405	Economic policies	2nd	6

Year 3rd

Code	Name	Quadmester	Total Cr.
004G020V01501	Financing decisions	1st	6
004G020V01502	Marketing Management II	1st	6
004G020V01503	Strategic management	1st	6
004G020V01504	Corporate tax regime 1	1st	6
004G020V01505	Organizational theory	1st	6
004G020V01601	Accounting analysis	2nd	9
004G020V01602	Cost accounting	2nd	9
004G020V01603	International strategic management	2nd	6
004G020V01604	Asset valuation	2nd	6

Year 4th

Code	Name	Quadmester	Total Cr.
------	------	------------	-----------

O04G020V01701	Commercial Research	1st	6
O04G020V01702	Financial planning	1st	6
O04G020V01901	Auditing	1st	6
O04G020V01902	Basics of the employment relationship and implications for social security matters	1st	6
O04G020V01903	Foreign language for the company	1st	6
O04G020V01904	Corporate tax regime 2	1st	6
O04G020V01905	Labour sociology	1st	6
O04G020V01906	Innovation management	1st	6
O04G020V01907	Business creation and viability	2nd	6
O04G020V01908	Design of budgetary control systems	2nd	6
O04G020V01909	Financial markets	2nd	6
O04G020V01910	Sectorial marketing	2nd	6
O04G020V01911	Business simulation and internal control	2nd	6
O04G020V01912	Statistical operational techniques	2nd	6
O04G020V01991	Final Year Dissertation	2nd	12

IDENTIFYING DATA**Economía: Microeconomía**

Subject	Economía: Microeconomía			
Code	O04G020V01101			
Study programme	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	9	Basic education	1	1c
Teaching language	Castelán			
Department	Fundamentos da análise económica e historia e institucións económicas			
Coordinator	Vázquez Barquero, José Ángel			
Lecturers	Álvarez Díaz, Marcos Vázquez Barquero, José Ángel			
E-mail	jvazquez@uvigo.es			
Web				
General description	O obxectivo xeral da materia é o de obter unha visión global da economía en xeral e da microeconomía en particular. Para iso, analizarase o funcionamento dos mercados e o comportamento dos axentes económicos que nel interveñen. En concreto, ofreceráselle ao alumnado unha perspectiva dos mercados e dos axentes desde o punto de vista de equilibrio parcial, tanto nun contexto de competencia perfecta como nun contexto de competencia imperfecta. Analizarase, tamén, o papel do estado na formulación da política económica.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Pensamento crítico e autocrítico
B5	Habilidades de comunicación oral e escrita
B6	Habilidades de comunicación a través de Internet e, dominio de ferramentas multimedia para a comunicación a distancia
B8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación
B10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
B13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
C2	Posuír e comprender coñecementos sobre as institucións económicas como resultado e aplicación de representacións teóricas ou formais a respecto de como funciona a economía
C16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
D1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results		
Desenvolver a capacidade para analizar os efectos dos cambios no medio económico sobre o comportamento dos axentes e a súa consecuente repercusión nos mercados.	B1 B2 B5 B6 B13	C16	D1
Espertar o interese do alumnado respecto á análise das políticas *microeconómicas de modo que, ante a aplicación dun novo instrumento de política económica, sexan capaces de formar unha opinión fundamentada sobre a súa eficacia na consecución dos obxectivos para os cales se formulou.	B1 B2 B5 B8 B10	C2 C16	D1
Fomentar o traballo en equipo e potenciar as habilidades para expresar e defender de forma coherente argumentos en público.	B1 B2 B5 B6 B8	C16	D1

Contidos

Topic

PARTE I.- INTRODUCCIÓN	Tema 1. Principios básicos da economía. Pensar como un economista: conceptos básicos.
PARTE II.- OFERTA E DEMANDA.	Tema 2. Funcionamento dos Mercados: Elementos Básicos de Oferta e Demanda. A Elasticidade e as súas Aplicacións
PARTE III.- A CONDUTA DOS CONSUMIDORES	Tema 3. Os Gustos, o Orzamento e a Elección do Consumidor
PARTE IV.- A CONDUTA DA EMPRESA	TEMA 4: A Producción: Tecnoloxía e Rendementos a Escala
	TEMA 5: Os Custos de Producción
	TEMA 6: A Maximización de Beneficios e a Oferta Competitiva
PARTE V.- O Funcionamento dos Mercados Competitivos e o Benestar	TEMA 7: O Mecanismo de Mercado e a Política Económica
PARTE VI. ¿Por que non Funcionan os Mercados? Os Fallos do Mercado	TEMA 8: O Poder de Mercado: O Monopolio
	TEMA 9: Externalidades, Bens Públicos e Información Asimétrica

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Resolución de problemas	22.5	18	40.5
Lección maxistral	44	75	119
Exame de preguntas obxectivas	0	33	33
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	4	5

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Resolución de problemas	Nas clases prácticas resolveranse exercicios que se lle proporcionarán aos alumnos con antelación para que os resolvan antes da clase. Dese modo poderán identificar aquelas cuestións que lles resultan máis difíciles e poderán dirimir as súas dúbidas en clase. Tamén se realizará o seguimento da aprendizaxe dos estudantes mediante pequenas probas e exercicios que terán que realizar e/ou entregar.
Lección maxistral	Nas clases teóricas exporanse os contidos dos distintos temas, desenvolvendo con máis detalle os puntos de maior complexidade. Para un adecuado seguimento e comprensión das clases é necesario que os alumnos lean con antelación a bibliografía básica recomendada para cada un dos temas.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Resolución de problemas	Atenderase de maneira individual aos alumnos que teñan dúbidas á hora de realizar os exercicios propostos. Asesoraráselles na realización dos mesmos coa meta de que alcancen os obxectivos previstos no programa e poidan resolver de autónomamente os exercicios que se lles propoñan. Os alumnos poderán resolver as súas dúbidas cos exercicios prácticos en titorías presenciais (cando sexa posible), por correo electrónico ou por videoconferencia. Nos casos de titorías presenciais ou por videoconferencia, a titoría farase na modalidade de concertación de cita previa.
Lección maxistral	Atenderase de maneira individual aos alumnos que teñan dúbidas na parte teórica da materia. Os alumnos poderán resolver as súas dúbidas nas clases teóricas en titorías inividualizadas (presenciais ou ben virtual), ou por correo electrónico. Nos casos de titorías presenciais ou por videoconferencia, a titoría farase na modalidade de concertación de cita previa.

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results
Exame de preguntas obxectivas	Faranse controis ao longo do curso e faranse cuestionarios en liña ao rematar cada tema da materia (0.5 puntos). Segundo a memoria da titulación atópase entre o rango inferior do 20% e o rango superior do 50%	20	B1 C2 D1 B2 C16 B5 B6 B8 B10 B13

Resolución de problemas e/ou exercicios	Faranse dúas probas escritas que valerán cada unha 4 puntos. Segundo a memoria da titulación atópase entre o rango inferior do 50% e o rango superior do 80%.	80	B1 B2 B5 B6 B8 B13	C2 C16	D1
---	---	----	-----------------------------------	-----------	----

Other comments on the Evaluation

O estudante será avaliado mediante o sistema de

Avaliación Continua

· Entenderase que o alumno renuncia á avaliación continua si:

- Sacase unha nota inferior a 2 puntos sobre 10 nalgún dos controis,- Obtívase unha nota inferior a 3.75 sobre 10 nunha das probas escritas na Resolución de Problemas e/ou Exercicios,- Non fíxese unha proba ou control sen causa xustificada,- Tamén se entenderá que renuncia á avaliación continua si, de forma reiterada, non entrega os boletíns ou non realiza os cuestionarios online (ou saca nalgún deles unha nota negativa). A renuncia da avaliación continua implica a imposibilidade de facer o exame parcial.

O estudante pode optar por unha **Avaliación Global** na que é avaliado mediante un exame final que lle permita alcanzar o 100% da nota máxima (avaliación global). Si decide esta última opción, ser avaliado só polo exame final, deberá comunicalo por escrito ao coordinador antes da data indicada por Decanato. O exame final constará de dous partes: a primeira corresponderase cos temas da primeira proba escrita da avaliación continua, e a segunda cos restantes temas do programa. Cada parte valorarase sobre 5 puntos. É condición necesaria obter como mínimo 3.75 puntos en cada parte para facer a media aritmética simple das cualificacións alcanzadas en cada parte.

Para aprobar a materia será preciso obter unha nota final igual ou superior a cinco puntos sobre dez. As datas e horarios das probas de avaliación continua serán anunciadas en clase, por Moovi e por email con polo menos unha semana de antelación. O exame final das diferentes convocatorias son as especificadas en e calendario de probas de avaliación aprobada pola Xunta de Centro para o curso actual. No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da facultade.

Na convocatoria extraordinaria de Segunda Oportunidade e na convocatoria de fin de carreira, o exame suporá o 100% da avaliación.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Pindyck, R. & Rubinfeld, D, **Microeconomía**, Prentice Hall, 8ª edición, 2013,

Mankiw, N.G, **Principios de Economía**, Thomson, 6ª edición, 2012,

Complementary Bibliography

Goolsbee, A., Levitt, S. & Syverson, C., **Microeconomía**, Reverte, 2015,

Kugma, P. & Wells, R., **Microeconomía**, Reverte, 2015,

Recomendacións

Other comments

Economía: Microeconomía é unha materia que se distingue polo seu alto enfoque analítico e conceptual. Aínda que non se necesita un dominio de matemáticas avanzadas, é esencial ter certo coñecemento sólido de conceptos matemáticos básicos. Por exemplo, é importante saber que é unha función de unha ou varias variables, como se representa, como derivar, e como determinar o seu máximo ou mínimo.

Algúns estudantes poden atopar algunhas dificultades debido á abstracción e razoamento lóxico da materia, e a que dispoñen dunha base matemática pouco sólida. Para superar estas dificultades, aconséllase seguir o seguinte procedemento de estudo:

- A asistencia á clase é fundamental para seguir a materia.
- Levar a cabo un proceso de estudo continuo, sistemático e ordenado.
- Preguntar todas as dúbidas que poidan xurdir, así como concertar titorías personalizadas co profesorado.

Seguindo este procedemento, o estudante aprenderá de forma gradual os conceptos e técnicas explicadas na materia.

Esta guía docente está redactada polo coordinador en galego. En caso de existir diferenzas entre versións en idiomas distintos, a que prevalece é a que está en galego.

As particularidades da materia serán publicadas en MOOVI (maior especificación da avaliación, metodoloxía docente, deseño e estrutura da materia...).

Recoméndase a asistencia a clase, aínda que non é obrigatoria.

Prohíbese en clase calquera uso de dispositivo móbil para a realización de vídeos ou fotos.

O estudante citado a unha proba de avaliación terá que comparecer no lugar e hora prevista cun documento acreditativo oficial da súa identidade en formato físico ou dixital (DNI, NIE, pasaporte, cartón universitario ou carné de conducir).

IDENTIFYING DATA**Business: Basics of management**

Subject	Business: Basics of management			
Code	O04G020V01102			
Study programme	Grado en Administración y Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Basic education	1st	1st
Teaching language	Spanish Galician			
Department				
Coordinator	del Río Rama, María de la Cruz			
Lecturers	del Río Rama, María de la Cruz Reyes Santias, Francisco			
E-mail	delrio@uvigo.es			
Web				
General description	This subject aims to introduce the discipline which is the base of this Degree, focusing on the different functions, with emphasis on its application in the business field.			

Training and Learning Results

Code	
B1	Ability to analyse and synthesise
B2	Critical and self-critical thinking
B13	Capacity for learning and independent work
C1	Acquire and understand knowledge regarding: the relationships between the different subsystems that make up the business system
C3	Acquire and understand knowledge regarding: Internal aspects, functions and processes of organisations including their nature, structure, direction, operation and management
C5	Acquire and understand knowledge regarding: The relationship between the business and its surroundings, evaluating its impact on business strategy, behaviour, management and sustainability
C11	Make strategic decisions using different types of business models
C15	Have the ability to gather and interpret relevant data in order to make judgements that include a reflection on relevant social, scientific or ethical issues
C16	Skills in looking for, identifying and interpreting sources of relevant economic information
D3	Responsibility and the capacity to take on commitments
D5	Motivation for quality and continuous improvement

Expected results from this subject

Expected results from this subject	Training and Learning Results		
To ensure that students distinguish the main concepts related to the *environment and management functions (planning, organisation, management and control) and link them to the functioning of companies. The aim is for them to be able to analyse all areas of companies and the relationships that occur between these and the company itself.	B1	C1	D3
	B2	C3	D5
	B13	C5	
		C15	
Be able to apply the knowledge acquired to future professional situations and develop competences related to the elaboration and defence of arguments and problem solving within their area of study.	B1	C15	D3
	B2	C16	D5
Students must be able to gather, analyse and interpret relevant sources of information in order to make judgements that include the reflection and defence of arguments, problem solving and analysis of business economics, relevant social, scientific or ethical issues. They must also be able to cite and *refer correctly to these sources of information.	B13	C5	
	B1	C1	D3
	B2	C3	D5
	B13	C11	
To enable the student to be able to transmit ideas, information, problems and situations in an objective, synthetic and understandable way to both specialised and non-specialised audiences; with clarity, avoiding communication barriers and promoting teamwork.	B1	C1	D5
		C3	
		C5	

Contents

Topic	
ADMINISTRATIVE THOUGHT: SCHOOLS AND RELEVANT APPROACHES	.
STRUCTURE AND ENVIRONMENTAL DYNAMICS	.
DECISION MAKING AND PLANNING	.

ORGANISATIONLEADERSHIP, CULTURE AND INFLUENCE IN A
GLOBAL CONTEXT

CONTROL AND FOLLOW-UP

Planning

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lecturing	30	45	75
Problem solving	15	3	18
Objective questions exam	0	25	25
Problem and/or exercise solving	0	30	30
Laboratory practice	0	2	2

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies

	Description
Lecturing	Presentation by the professor of the contents of the object of study, theoretical bases and guidelines of the work, exercises or projects that the student will develop.
Problem solving	Analysis and presentation of exercises, questions or work by the student, either individually or in a group, with the support and supervision of the professor.

Personalized assistance

Methodologies	Description
Problem solving	Case studie

Assessment

	Description	Qualification	Training and Learning Results		
Objective questions exam	It consists of the resolution, individually, of questions presented, guided and supervised by the teacher on the subject. The student's understanding of the subject will be assessed. Minimum weighting 20, maximum 50	50	B1 B2 B13	C1 C3 C5 C11 C15 C16	D3 D5
Problem and/or exercise solving	Test in which the student must solve a series of problems and / or exercises in a time / conditions set / as by the teacher. Minimum weighting 10, maximum 40	40	B1 B13	C1 C3 C5 C11 C15 C16	D3 D5
Laboratory practice	It is based on the application of the theoretical underpinnings of the subject. Minimum weighting 10, maximum 40	10	B1 B13	C1 C3 C5 C11 C15 C16	D3 D5

Other comments on the Evaluation

There are two assessment systems: Continuous Assessment and Global Assessment. Students may waive the Continuous Assessment and go on to the Global Assessment by writing to the subject coordinator within the following deadlines: First Semester: from 11 September to 11 October (both days included).

- **Non-attendance (non-continuous assessment system - second opportunity)**, with a final exam that may include theoretical and/or practical content by means of multiple-choice, short, essay or case study questions. The exam will consist of a theoretical part (short questions and/or test) (50%) and a practical part (50%). It will be necessary to pass both parts separately (5 points out of 10). This test is aimed at assessing the understanding of the concepts acquired in the subject, accounting for 100% of the mark, and will assess not only the concepts of the subject, but also the clarity of the exposition and the correct grammatical and spelling use in those parts that require it.

- **Face-to-face (continuous assessment system)**, it will consist of solving three knowledge tests, which would contain exercises (problem solving and/or exercises) and answers to short and/or multiple-choice questions (objective question exam). Theoretical part (50%), practical (40%). It will be necessary to pass both parts separately (5 points out of 10) to pass

the knowledge test. To pass the subject it is necessary to have passed the three knowledge tests along with the laboratory practice, which represents 10% of the grade.

The final mark will be the sum of the three knowledge tests, to do the sum you must have passed all of them. Minimum grade to pass the course is 5.

All those tests not passed will be made up in the official exam session (January).

- The specific characteristics of the final exam, both in the on-site assessment (July) and in the off-site assessment, will be detailed by the teachers of the subject (in class and through the MOOVI platform) in advance and within the framework of the legal deadlines established by the University of Vigo.

- In all exams it will be compulsory to identify yourself officially (ID card, passport or official substitute document) and it is forbidden to carry mobile phones, smartphones, or any other electronic device, even if they are switched off or at rest. Failure to comply with these two conditions will invalidate the call for applications.

- The dates and times of the assessment tests for the different sessions are those specified in the calendar of assessment tests approved by the Xunta de Centro for the current year. In the event of conflict or disparity between the dates of the exams, those indicated on the FCETOU website will prevail.

Second call (July): will be evaluated with a final exam of all the contents of the subject that may include theoretical and / or practical content through questions that may be multiple-choice, short, developmental, or case studies. The exam will consist of a theoretical part (short questions and/or test) (50%) and a practical part (50%). It will be necessary to pass both parts separately (5 points out of 10). This test is aimed at assessing the understanding of the concepts acquired in the subject, accounting for 100% of the mark, and will assess not only the concepts of the subject, but also the clarity of the exposition and the correct grammatical and spelling use in those parts that require it.

- Weighting range between 20% and 50%.

Sources of information

Basic Bibliography

Jones G.R, George, J.M., **Administración Contemporánea**, 10ª edición, McGrawHill, 2019

Robbins, C., **Administración**, 13ª Edición, Pearson Educación, 2018

Piñeiro, P., Arévalo, R., Caballero, G., García-Pintos, A., **Introducción a Economía de la Empresa. Una visión teórico-práctico.**, Delta Publicaciones, 2010

Complementary Bibliography

Robbins, S., De Cenzo, D., **Fundamentos de Administración**, 10ª edición, Pearson-Prentice Hall, 217

Stoner, Freeman y Gilbert, **Administración**, Pearson-Prentice Hall, 1996

Hitt, M., Ireland, R., Hoskisson, R., **Administración Estratégica: Competitividad y Globalización: Conceptos y casos**, 7ª Edición, International Thomson, 2008

Iborra, M., Dasí, A., Dolz, C., Ferrer, C., **Fundamentos de Dirección de Empresas**, 2ª edición, International Thomson, 2014

Hellriegel, D., Jackson, S., Slocum, J., **Administración. Un enfoque basado en competencias**, 12ª edición, Cengage, 2017

Amaru, Antonio César, **Fundamentos de administración**, Pearson Educación México, 2009,

Koontz, H., Weihrich, H., Cannice, M., **Administración. Una perspectiva global**, 15ª edición, McGraw-Hill, 2017

Recommendations

Subjects that continue the syllabus

Business: Business management/O04G020V01203

Human Resources management/O04G020V01303

Strategic management/O04G020V01503

Organizational theory/O04G020V01505

Other comments

- This teaching guide anticipates the lines of action that must be carried out with the student in the subject and is conceived in a flexible way. Consequently, it may require readjustments throughout the academic year promoted by the dynamics of the class and the real target group or by the relevance of the situations that may have arisen. Likewise, students will be provided with specific information and guidelines that are necessary at all times of the training process.

- Non-face-to-face service mechanism for students (tutorials): in all modalities, face-to-face or non-face-to-face, the tutoring sessions will be carried out by telematic means (email, videoconference) under the modality of prior agreement.

IDENTIFYING DATA**Historia: Historia económica**

Subject	Historia: Historia económica			
Code	O04G020V01103			
Study programme	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Basic education	1	1c
Teaching language	Castelán			
Department	Fundamentos da análise económica e historia e institucións económicas			
Coordinator	Fernández Vázquez, María Teresa			
Lecturers	Fernández Vázquez, María Teresa			
E-mail	mteresa@uvigo.es			
Web				
General description	<p>Mostrar aos alumnos os cambios económicos, industriais e organizativos ao longo da historia, usando ferramentas teóricas e empíricas doutras ramas da economía e das ciencias sociais próximas.</p> <p>Analizar o desenvolvemento de economía internacional e as grandes fases do crecemento económico moderno.</p> <p>Observar e analizar os efectos dos acontecementos económicos cruciais.</p> <p>Investigar as implicacións dos cambios nas institucións económicas de carácter global (por exemplo, o patrón ouro, os bloques comerciais, OMC e FMI- e os efectos do cambio tecnolóxico no curto, medio e longo prazo.</p>			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Pensamento crítico e autocrítico
B5	Habilidades de comunicación oral e escrita
B13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
C2	Posuír e comprender coñecementos sobre as institucións económicas como resultado e aplicación de representacións teóricas ou formais a respecto de como funciona a economía
C4	Posuír e comprender coñecementos sobre o marco económico que regula as actividades empresariais, e a correspondente normativa
C5	Posuír e comprender coñecementos sobre a relación entre a empresa e o seu entorno avaliando a súa repercusión na estratexia, comportamento, xestión e sustentabilidade empresarial
C6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial
C16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
D1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial
D3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos
D4	Compromiso ético no traballo
D5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results		
Aprender e comprender o proceso de crecemento e desenvolvemento económico a longo prazo.	B1 B2 B5 B13	C2 C4 C5 C6 C16	D1 D3 D4 D5
Coñecer e analizar o proceso de nacemento e transformación das principais institucións económicas ao longo do tempo.	B1 B2 B5 B13	C2 C4 C5 C16	D1 D3 D5
Distinguir os condicionantes e forzas que impulsaron ou frearon o desenvolvemento económico a longo prazo.	B1 B2 B5 B13	C2 C4 C5 C16	D1 D3 D4 D5

Identificar as fases do crecemento económico moderno. Coñecer os alicerces do crecemento económico.	B1	C2	D1
	B2	C4	D3
	B5	C5	D4
	B13	C6	D5
Comprender os procesos de aparición, transformación e crise das formas de organización empresarial ao longo do tempo.		C16	
	B1	C2	D1
	B2	C4	D3
	B5	C5	D4
	B13	C6	D5
		C16	

Contidos

Topic	
Tema 1. Introducción á Historia Económica Mundial.	Historia Económica e crecemento económico. Periodización e conceptos económicos básicos para a análise histórica. Visión panorámica da historia económica de occidente.
Tema 2. As economías europeas preindustriais.	As flutuacións seculares. Poboación, produción e distribución do produto agrario. O crecemento do comercio e de manufactura.
Tema 3. A Revolución Industrial (1750-1870).	Crecemento económico e marco institucional. O proceso de Industrialización: factores de produción e innovacións. Revolución industrial e difusión da industrialización.
Tema 4. As relacións económicas internacionais no século XIX: A primeira globalización.	O comercio internacional e a primeira globalización. O movemento internacional de factores. O sistema monetario internacional: O patrón ouro. A segunda revolución tecnolóxica.
Tema 5. A economía internacional no século XX.	Os problemas económicos do período de entreguerras. (1919-1939) A economía internacional na época dourada do capitalismo: (1945-1973) A crise e modificacións da economía mundial (1973-2010).

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	30	45	75
Seminario	11	8	19
Exame de preguntas obxectivas	1	11	12
Exame de preguntas de desenvolvemento	1	11	12
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	11	12
Observación sistemática	1	11	12

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Mediante esta metodoloxía, co apoio audiovisual, presentárase de maneira sintética, secuencial e motivadora os aspectos craves dos contidos fundamentais da materia. As primeiras estarán dedicadas a ofrecer unha visión panorámica da materia e conceptos básicos de economía; as restantes estarán destinadas a traballar temas monográficos. A pesar de que o método destas sesións é fundamentalmente expositivo, promoverase a participación activa dos estudantes.
Seminario	Nos seminarios traballaranse temas monográficos e requirirán algún traballo previo de preparación por parte dos estudantes. O seminario é unha instancia para socializar, decantar e sintetizar os coñecementos adquiridos na preparación do mesmo. Engloban actividades heteroxéneas, deseñadas de acordo a obxectivos e contidos diversos. Comprenden entre outras: análise e/ou comentarios de series estatísticas, gráficos ou textos, resolución de exercicios, discusión de documentos históricos, etc., ou ben, a realización de test, esquemas, sínteses ou mapa conceptual do material previamente distribuído. Todas estas tarefas realizaranse individualmente ou por equipos.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Seminario	Traballo en conxunto cos alumnos, e tutorías

Avaliación

Description	Qualification Training and Learning Results

Exame de preguntas obxectivas	Preguntas test e/ou de desenvolvemento breve sobre o temario (seminarios, lección maxistral, e actividades realizadas nos traballos de aula). O rango de avaliación está entre o 20 e o 50%	40	B1 C2 B2 C4 B5 C5 C6
Exame de preguntas de desenvolvemento	Preguntas de desenvolvemento sobre o temario (seminarios, lección maxistral, e actividades realizadas nos traballos de aula). As respostas ás preguntas de desenvolvemento terán que estar estruturadas e razoadas correctamente. Valorarase a redacción clara e comprensible. O rango de avaliación está entre o 20 e o 50%	40	B1 C2 B2 C4 B5 C5 C6
Resolución de problemas e/ou exercicios	Engloban actividades heteroxéneas, deseñadas de acordo a obxectivos e contidos diversos. Comprenden entre outras: análise e/ou comentarios de series estatísticas, gráficos ou textos, resolución de exercicios, discusión de documentos históricos, etc., ou ben, a realización de test, esquemas, sínteses ou mapa conceptual do material previamente distribuído. O rango de avaliación está entre o 10 e o 40%	10	B1 C2 B2 C4 B5 C5 C6
Observación sistemática	Se valorará a preparación dos seminarios, a asistencia, actitude e a superación das actividades propostas en clase. En resumo, se valorará a asistencia, a participación, cumprimento, aptitude, aspectos formais (redacción, sintaxe, ortografía e expresión oral). O rango de avaliación está entre o 0 e o 30%	10	B1 C6 D1 B2 D4 B5 D5

Other comments on the Evaluation

AVALIACIÓN

Haberá dúas opcións de avaliación: Avaliación Continua ou Avaliación Global.

O alumno poderá cambiar de avaliación continua a global nos prazos establecidos polo centro. Os prazos para este curso no primeiro cuadrimestre son:

Do 11 de setembro ao 11 de outubro

A.- AVALIACIÓN CONTINUA.

Dentro da avaliación continua haberá 2 tipos de avaliación:

A primeira baseada no traballo autónomo do alumno e os traballos de aula, que denominamos resolución de problemas e/ou exercicios, e observación sistemática. Representa respectivamente o 10 % da cualificación.

A segunda integrada por 3 probas. Cada unha delas representa o 30% da cualificación. Será necesario obter unha cualificación de 5 ou superior para superar cada unha das partes e unha cualificación de 4 puntos para facer media.

Tanto a preparación das actividades desenvolvidas en grupos medianos, a asistencia a os mesmos, e a superación das actividades expostas nos mesmos (resolución de problemas e/ou exercicios), é condición necesaria, aínda que non suficiente, para seguir o sistema de avaliación continua, e representa o 10% da cualificación final.

En resumo, valorarase a asistencia, participación, cumprimento, aptitude, aspectos formais (redacción, sintaxe, ortografía, e expresión oral).

A2) *Probas*: Realizaranse 3 probas (30% cada unha) sobre os contidos de cada seminario e a parte do temario desenvolvida nos grupos grandes. E dicir:

1.- Primeira Proba: Sobre os contidos do Seminario I

2. Segunda proba: Sobre os contidos do Seminario II

3.-Terceira proba: Sobre os contidos desenvolvidos en grupos grandes (Temas 1,2, y 3)

As tres probas estarán constituídas por preguntas test e/o de desenvolvemento breve sobre o temario, e poden incluír tamén o contido ou actividades deseñadas nos grupos medianos (resolución de problemas e/ou exercicios).

As respostas ás preguntas de desenvolvemento terán que estar estruturadas e razoadas correctamente. Valorarase a redacción clara e comprensible.

É obrigatorio aprobar cada etapa, é dicir obter unha cualificación de 5 ou superior en cada exame, e unha cualificación de 4 puntos para facer media.

Ao longo do curso poderanse establecer novos procedementos para decidir a continuación no sistema de avaliación continua.

Exame final: Os alumnos que non superasen algunha das probas anteriores, poderán recuperala no exame final. Requírese un 5 para superar cada unha das partes. No caso de que o alumno/a non obteña un cinco en cada parte a recuperar, a nota final será suspenso.

Esta proba realizarase na data e hora determinada polo calendario académico para a avaliación global da materia,

B.- AVALIACIÓN GLOBAL

Alternativamente ao sistema de avaliación continua, o estudiantado poderá optar a ser avaliado cun exame final que supoñerá o 100% da cualificación, no caso de telo explicitado nos prazos establecidos polo centro.

A proba poderá estar constituída ou ben por preguntas test e cuestións de desenvolvemento breve, ou solo por preguntas test.

As datas e os horarios de próbalas avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario da páxina web da Facultade

SEGUNDA OPORTUNIDADE (XULLO)

Esta proba poderá estar constituída ou ben por preguntas test e cuestións de desenvolvemento breve, ou solo por preguntas test, e significará o 100% da cualificación.

As datas e os horarios das próbas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario da páxina web da Facultade

---

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

ALLEN, R. C., **Historia económica mundial: una breve introducción**, 2013

CAMERON, R.; NEAL, L., **Historia económica mundial: desde el Paleolítico hasta el presente**, 5, 2016

CAMPS CURA, E.), **Historia económica mundial**, 2013

COMÍN, F.; HERNANDEZ, M.; LLOPIS, E. (eds.), **Historia económica mundial: siglos X-XX**, 2005

FELIU, G.; SUDRIÀ, C., **Introducción a la historia económica mundial**, 2, 2013

PALAFOX, J., **Los tiempos cambian. Historia de la economía**, 2014

TELLO, E. y GORDILLO, X. (coords.), **Guía práctica de historia económica mundial**, 2005

Complementary Bibliography

COMÍN, F., **Historia económica mundial: de los orígenes a la actualidad**, 2011

DE VRIES, J., **La revolución industrial. Consumo y economía doméstica desde 1650 hasta el presente**, 2009

KENWOOD, A.G. y LOGHEED, A.L., **Historia del desarrollo económico internacional**, 4, 1992

MADDISON, A., **La Economía mundial: una perspectiva milenaria**, 2002

WILLIAMSON, J.G., **Comercio y Pobreza, Cuando y cómo comenzó el atraso del Tercer Mundo**, 2014

ZAMAGNI, V., **Historia económica de la Europa Contemporánea**, 2005

Recomendacións

Other comments

Aínda que non hai ningún requisito formal para o seguimento da materia é conveniente que o alumno teña:

1. Coñecementos básicos de xeografía e historia contemporánea de Occidente (grandes procesos e feitos máis relevantes).
2. Manexo básico de planillas de cálculo (ex. Excel) e procesadores de texto (ex. Word).
3. Certa experiencia na procura de información e bases de datos en Internet.

Esta Guía docente anticipa as liñas de actuación que se deben levar a cabo co alumno/a en a materia e concíbese de forma flexible, en consecuencia, pode requirir reaxustes ao longo do curso académico promovidos pola dinámica da clase e do grupo de destinatarios real ou pola relevancia das situacións que puidesen xurdir. Así mesmo, achegaráselle ao alumnado a información e pautas concretas que sexan necesarias en cada momento do proceso formativo.

Esta guía docente está redactada polo coordinador en castelán. En caso de existir diferenzas entre versións en idiomas distintos, a que prevalece é a que está en castelán.

Así mesmo, aportaráselle ao alumnado a información e pautas concretas que sexan necesarias en cada momento do proceso formativo. Para o que se utilizará a plataforma moovi.uvigo.gal. As particularidades da materia serán publicadas en moovi.

IDENTIFYING DATA				
Matemáticas: Matemáticas				
Subject	Matemáticas: Matemáticas			
Code	004G020V01104			
Study programme	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	9	Basic education	1	1c
Teaching language	Castelán			
Department	Matemáticas			
Coordinator	Tugores Martorell, Francisco Tugores Blanco, Laia Francina			
Lecturers	Tugores Blanco, Laia Francina Tugores Martorell, Francisco			
E-mail	laia.francina.tugores@uvigo.es ftugores@uvigo.es			
Web				
General description	O obxectivo de esta asignatura é proporcionar o estudante o linguaxe e as principais técnicas matemáticas necesarias para poder plantexar e analizar de forma rigurosa problemas económicos, en xeral, e aqueles propios do ámbito empresarial, en particular.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
B1	Capacidade de análise e síntese
B5	Habilidades de comunicación oral e escrita
B6	Habilidades de comunicación a través de Internet e, dominio de ferramentas multimedia para a comunicación a distancia
B14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
C7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial
C12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results	
Analizar utilizando técnicas matemáticas as consecuencias de distintas alternativas de acción e seleccionar as máis idóneas.	B1	C7
	B5	C12
	B6	
	B14	
Os estudantes serán capaces de argumentar de modo rigoroso, coherente e intelixible, tanto en forma oral como escrita.	B1	C7
	B5	C12
	B6	
	B14	
Traducir problemas do ámbito económico ao contexto matemático correspondente.	B1	C7
	B5	C12
	B6	
	B14	

Contidos

Topic
1. Preliminares.
2. Funcións dunha variable real.
3. Integración.
4. Cálculo matricial.
5. Derivadas de funcións de varias variables.
6. Optimización

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Resolución de problemas	22.5	58.5	81
Resolución de problemas de forma autónoma	2	5	7
Lección maxistral	37	57	94
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	12	14
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	13	15
Exame de preguntas obxectivas	2	12	14

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións axeitadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase empregar como complemento da lección maxistral.
Resolución de problemas de forma autónoma	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver de forma autónoma a análise e resolución dos problemas e/ou exercicios.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Resolución de problemas de forma autónoma	Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results
(*)	(*)		
(*)			
Exame de preguntas de desenvolvemento	Exame final con exercicios de plantexamento e resolución. O rango de ponderación é entre o 20% e o 50%.	34	B1 B5 B6 C7 C12 B14
Resolución de problemas e/ou exercicios	O alumnado resolverá cuestións de cálculo relacionadas coa teoría explicada. O rango de ponderación é entre o 30% e o 60%.	33	B1 B5 B6 C7 C12
Exame de preguntas obxectivas	O alumnado contestará cuestións de carácter teórico e de razoamento matemático. O rango de ponderación é entre o 20% e o 50%.	33	B1 B5 B6 C7 C12 B14

Other comments on the Evaluation

No caso de non superar a materia na primeira convocatoria, a nota obtida polo traballo ao longo do curso manterase para a proba de segunda oportunidade.

O prazo para mudar de avaliación continúa a global é do 11 de setembro a 11 de outubro de 2024.

A proba de avaliación global e a proba de segunda oportunidade consistirán en exercicios similares aos da avaliación continúa.

No exame de segunda oportunidade e na avaliación global evalúase o 100% da nota.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2024-25. No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da FCETOU.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

Balbás, A. e outros., **Análisis matemático para la economía I y II**, Madrid: A.C.,

---

Besada, M. e outros, **Cálculo de varias variables: Cuestiones y ejercicios resueltos**, Madrid: Pearson Educación,

---

Sydsaeter, K. e Hammond, P.J., **Matemáticas para el análisis económico**, Madrid: Prentice-Hall,

---

Recomendacións

IDENTIFYING DATA**Economics: Spanish and global economics**

Subject	Economics: Spanish and global economics			
Code	O04G020V01201			
Study programme	Grado en Administración y Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits 6	Choose Basic education	Year 1st	Quadmester 2nd
Teaching language	#EnglishFriendly Galician			
Department				
Coordinator	Rodríguez Méndez, Miguel Enrique			
Lecturers	Rodríguez Méndez, Miguel Enrique			
E-mail	miguel.r@uvigo.gal			
Web	http://moovi.uvigo.gal			
General description	This course aims to introduce the student to knowledge of the Spanish and World Economy. It is devoted to understanding the functioning and structure of the economy, paying special attention to the main global megatrends and their impacts: economic globalization, international production chains, international markets, the environment, the labor market, etc.			
	English Friendly subject: International students may request from the teachers: a) resources and bibliographic references in English, b) tutoring sessions in English, c) exams and assessments in English.			

Training and Learning Results

Code	
B1	Ability to analyse and synthesise
B2	Critical and self-critical thinking
B5	Oral and written communication skills.
B8	Capable of fluent communication within the student's context including interpersonal skills such as active listening, negotiation, persuasion and presentation
B9	Ability to work effectively within a team
B13	Capacity for learning and independent work
B14	Capacity to apply the theoretical and practical knowledge acquired in a specialised academic context
C2	Acquire and understand knowledge regarding: Economic institutions as a result and the application of theoretical or formal representations of how the economy works
C16	Skills in looking for, identifying and interpreting sources of relevant economic information
D1	Effective personal management in terms of time, planning and behaviour, motivation and initiative both as an individual and as a member of the business community
D5	Motivation for quality and continuous improvement

Expected results from this subject

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
Access to the statistical sources on Spanish and World Economy.	B1	C16		
Synthesis of the statistical information into relevant Economic Indicators.	B1	C2		
	B13	C16		
	B14			
Direct consultation of bibliographical references.		C16		
Writing up and presentation of the results, using calculus programmes, designing graphs and giving presentations at a basic level.	B1	C16	D1	
Writing up and synthesis of the previous results.	B1			
	B2			
	B5			
Contrast and discussion of the ideas presented in lectures.	B2			
	B5			
	B8			
	B9			
Periodical checking of the evolution of the results attained.				D1
				D5
Effective personal management regarding time, planning and behaviour, motivation and initiative in work.				D1
				D5

Motivation for quality and continuous improvement.

D1
D5

Written communication skills and reporting specific situations

B5
B14

Acquire basic knowledge to understand the functioning of the world and Spanish economy.

C2

Contents

Topic

Subject 1: Introduction.

Economic activity and economic growth. Growth and Development. Economic indicators.

Subject 2: Characterization of main drivers on the structural elements and changes in the world Economy.

Global Megatrends: Towards a new economic order in the world economy? The structural elements and changes in the world Economy.

Subject 3: Spanish Economic Development.

Economic growth and evolution of the Spanish Economy: Stages, factors of growth and structural change. Current characteristics of the Spanish economic development.

Planning

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Laboratory practical	12	15	27
Lecturing	28	55	83
Essay questions exam	3	23	26
Problem and/or exercise solving	2	12	14

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies

	Description
Laboratory practical	In the practices of laboratory the student will realize exercises in that will owe to learn to handle information and apply technical stop the study of the world-wide economy and of Spain. With said exercises the student will learn to organize the information, to synthesize and interpret data and metrics. They do not have mandatory character.
Lecturing	The master sessions form part of the course Basic Activities. Each session develops the contents of the Program.

Personalized assistance

Methodologies	Description
Laboratory practical	The teacher responsible for the activity will supervise the development of the activity carried out by each student individually. In addition, you will be at your disposal to resolve any questions during the tutorial schedule. The tutorial sessions can be carried out in person and by electronic means (e-mail, videoconference, Moovi forums, ...) under the form of prior agreement.

Assessment

	Description	Qualification	Training and Learning Results
Essay questions exam	They will realize a minimum of 2 proofs	50	B1 B2 B8 B9 B14 C2
Problem and/or exercise solving	They will realize a minimum of 2 proofs	50	B1 B8 B9 B13 B14 C16 D1 D5

Other comments on the Evaluation

- First chance:

There will be two evaluation possibilities:

Continuous Assessment Option: a timetable with the dates of the various continuous assessment tests will be published at the beginning of the term. It will be mandatory to include a passport-type photograph in Moovi before the first assessment

test, and to regularly access the teleteaching platform to keep up to date with the latest developments.

Weighting of each test in the continuous evaluation:

- Essay Questions Exam: between 20% and 50%.
- Problems and/or exercise solving: between 20% and 50%.

Global Assessment option: a theoretical-practical exam that will be worth 100% of the grade.

Dates to change from continuous to global assessment: from January 21 to February 21.

- Second chance: a theoretical-practical exam that will be worth 100% of the grade.

The dates and times of the evaluation tests for the different calls are those specified in the evaluation test calendar approved by the Center Board for the current year

It is necessary to bring a national official identification or similar document when the exams take place. Failure to comply with this requirement may result in the student not taking the exam in question.

Sources of information

Basic Bibliography

García Delgado, Jose Luís e Rafael Myro (directores), **Lecciones de Economía Española**, 12, Civitas, 2019

Complementary Bibliography

Jaime Requeijo, **Economía Mundial**, 4, McGraw-Hill, 2017

Todaro, Michael P.; Stephen C. Smith: Harlow, **Economic development**, 13, Pearson, 2020

Recommendations

Subjects that continue the syllabus

Economic policies/O04G020V01405

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Business: Mathematics of financial transactions/O04G020V01202

Subjects that it is recommended to have taken before

Economics: Microeconomics/O04G020V01101

History: Economic history/O04G020V01103

Other comments

Basic knowledge of software for "Spreadsheets" (for example Excel).

IDENTIFYING DATA**Empresa: Matemática das operacións financeiras**

Subject	Empresa: Matemática das operacións financeiras			
Code	O04G020V01202			
Study programme	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Basic education	1	2c
Teaching language	Castelán			
Department	Economía financeira e contabilidade			
Coordinator	Villanueva Villar, Mónica			
Lecturers	Mareque Álvarez-Santullano, María Mercedes Villanueva Villar, Mónica			
E-mail	monicavv@uvigo.es			
Web				
General description	A materia MATEMÁTICA DAS OPERACIÓNS FINANCEIRAS introduce ao alumno na lóxica da valoración financeira, indispensable para a toma de decisións e a correcta interpretación da información no ámbito das Finanzas e a Contabilidade.			
	Baixo o principio básico do valor do diñeiro no tempo, o alumno coñece, comprende e aplica a metodoloxía matemática-financeira á análise e avaliación das operacións financeiras máis frecuentemente contratadas nos mercados, prestando especial atención ao cálculo de custos e de rendementos reais.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Pensamento crítico e autocrítico
B3	Habilidades relacionadas co uso de aplicacións informáticas utilizadas na xestión empresarial
B13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
C7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial
C9	Identificar a xeneralidade dos problemas económicos que se suscitan nas empresas, e saber utilizar os principais instrumentos existentes para a súa resolución
C12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais
C13	Mobilidade e adaptabilidade a entornos e situacións diferentes
C16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
D3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos
D4	Compromiso ético no traballo
D5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results	
Utilizar adecuadamente vocabulario e simboloxía matemático financeiro	B1	C7
Identificar o campo de aplicación xeral da Matemática financeira		C7
Distinguir os aspectos esenciais das operacións financeiras		C7
Empregar as ferramentas de valoración financeira máis apropiadas para a resolución dos problemas expostos	B1	C9 C12
Mostrar fluidez na resolución dos problemas financeiros básicos e interpretar adecuadamente os seus resultados	B1	C12
Aplicar a lóxica da valoración financeira a novas operacións		C13
Manexar fontes de información económico financeira fiables e actualizadas		C16
Xulgar a consistencia dos seus resultados	B2	
Resolver cuestións financeiras mediante o uso da folla de cálculo	B3	
Organizar de forma eficiente a aprendizaxe	B13	
Incorporar a *retroalimentación personalizada para consolidar o seu proceso de aprendizaxe	B13	D3
Mostrar unha actitude respectuosa cos demais e consigo mesmo no seu proceso de aprendizaxe		D4
Realiza actividades que se propoñen de forma voluntaria para a súa *autoevaluación		D5

Contidos

Topic

---

1. Conceptos básicos: lóxica da valoración financeira e operación financeira	1.1. Valor do diñeiro no tempo 1.2. Capital financeiro 1.3. Comparación e elección de capitais financeiros 1.4. Lei financeira 1.4.1. Lei financeira de capitalización 1.4.2. Lei financeira de desconto 1.5. Suma financeira de capitais financeiros 1.6. Operación financeira 1.6.1. Concepto 1.6.2. Elementos 1.6.3. Clasificación 1.7. Reserva matemática nunha operación financeira 1.7.1. Concepto 1.7.2. Métodos de cálculo
2. Operacións financeiras de capitalización	2.1. Leis financeiras de capitalización 2.2. Capitalización simple 2.2.1. Concepto 2.2.2. Formulación matemática 2.2.3. Interese simple 2.2.4. Tipos de interese 2.2.5. Liquidación de intereses nunha conta corrente 2.3. Capitalización composta 2.3.1. Concepto 2.3.2. Formulación matemática 2.3.3. Interese composto 2.3.4. Tipos de interese 2.4. Comparación de montantes en capitalización simple e composta 2.5. Reserva matemática dunha operación financeira de capitalización 2.5.1. Cálculo polo método retrospectivo 2.5.2. Cálculo polo método prospectivo
3. Operacións financeiras de desconto	3.1. Leis financeiras de desconto 3.2. Desconto simple comercial 3.2.1. Concepto 3.2.2. Formulación matemática 3.2.3. Desconto simple 3.2.4. Tipos de desconto 3.3. Desconto bancario 3.3.1. Concepto 3.3.2. Modalidades 3.3.3. Desconto dun efecto 3.3.4. Desconto dunha remesa de efectos 3.4. Vencimientos 3.4.1. Vencimiento común 3.4.2. Vencimiento medio
4. Rendas financeiras	4.1. Concepto 4.2. Elementos dunha renda 4.3. Tipos de rendas 4.4. Valoración financeira dunha renda 4.4.1. Valor actual 4.4.2. Valor final 4.4.3. Relación entre valor actual e valor final 4.5. Valoración de rendas constantes 4.5.1. Rendas temporais 4.5.2. Rendas perpetuas 4.6. Valoración de rendas variables 4.6.1. Rendas temporais 4.6.2. Rendas perpetuas 4.7. Rendas financeiras equivalentes

---

5. Operacións financeiras de préstamo	5.1. Concepto 5.2. Clasificación 5.3. Tipos de interese 5.4. Formas de amortizar un capital 5.4.1. Amortización a prazo fixo 5.4.2. Amortización normal ou americana 5.4.3. Amortización sucesiva 5.5. Métodos de amortización sucesiva: casos particulares 5.5.1. Método de amortización francés 5.5.2. Método de amortización con termos crecentes en progresión xeométrica 5.5.3. Método de amortización italiano 5.6. Préstamos con carencia 5.7. Préstamos con cancelación anticipada 5.8. Préstamos indizados
6. Operacións financeiras de constitución	6.1. Concepto 6.2. Clasificación 6.3. Formas de constituír un capital 6.4. Casos particulares en modalidade prepagable 6.4.1. Termos constitutivos constantes 6.4.2. Termos constitutivos crecentes en progresión xeométrica 6.4.3. Cotas de constitución constantes 6.5. Casos particulares en modalidade pospagable 6.5.1. Termos constitutivos constantes 6.5.2. Termos constitutivos crecentes en progresión xeométrica 6.5.3. Cotas de constitución constantes
7. Custo e rendemento das operacións financeiras	7.1. Operacións financeiras simples 7.2. Operacións financeiras compostas

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	18	31.5	49.5
Resolución de problemas	22.5	41.5	64
Resolución de problemas e/ou exercicios	3	20	23
Exame de preguntas obxectivas	1.5	12	13.5

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Exposición na aula, por parte do profesor, dos contidos máis relevantes e de maior dificultade conceptual.
Resolución de problemas	Proposta de exercicios na aula, como complemento das sesións maxistras, con resolución guiada polo docente, tras un previo debate de formulacións.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Lección maxistral	Os alumnos poderán resolver as súas dúbidas das clases teóricas en tutorías individualizadas presenciais. Estas tutorías faranse na modalidade de concertación de cita previa.
Resolución de problemas	Os alumnos poderán resolver as súas dúbidas das clases prácticas en tutorías individualizadas presenciais. Estas faranse na modalidade de concertación de cita previa.

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results
Resolución de problemas e/ou exercicios	Resolución de tres probas escritas sobre a adquisición de competencias e destrezas na práctica da materia. As dúas primeiras probas suporá cada unha un peso do 27,5% da nota final. A terceira suporá un peso do 25% da nota final. Segundo a memoria da titulación atópase entre o rango inferior do 60% e o rango superior do 90%	80	B13 C7

Exame de preguntas obxectivas	Resolución de tres probas escritas presenciais sobre a teoría da materia (poderán ser preguntas de desenvolvemento, preguntas curtas, de verdadeiro/falso, tipo test...) As dúas primeiras probas suporá un peso cada unha do 7,5% da nota final. A terceira suporá un peso do 5% da nota final. Segundo a memoria da titulación atópase entre o rango inferior do 10% e o rango superior do 20%	20	B1 B2	C9 C12 C13
-------------------------------	--	----	----------	------------------

Other comments on the Evaluation

Para todas as probas (avaliación continua, global e fin de carreira) o alumnado debe presentarse con puntualidade e acreditar debidamente a súa identidade.

Ademáis debe ter en conta o Título VII (Do uso de medios ilícitos), do Regulamento sobre a Avaliación, a calificación e a calidade da docencia e do proceso de aprendizaxe do estudiantado | Secretaría Online Universidade de Vigo (uvigo.gal)

Primeira convocatoria:

Os alumnos poderán optar alternativamente por seguir dous tipos de avaliación: continua ou avaliación global. A avaliación continua é o sistema preferente de avaliación. No entanto, o alumnado poderá *no período do 21 de xaneiro a 28 de febreiro* informar o profesorado da materia quere se cambiar de avaliación continua a avaliación global.

A avaliación continua, composta polo conxunto das 3 probas seguintes ás que é obrigatorio asistir:- Proba teórico-práctica sobre os temas 1 e 2 valorada en 3,5 puntos (35% da nota final: 0,75 puntos será teoría e 2,75 puntos será práctica).

-Proba teórico-práctica sobre os temas 3 e 4 valorada en 3,5 puntos (35% da nota final: 0,75 puntos será teoría e 2,75 puntos será práctica).

-Proba teórico-práctica sobre os temas 5 e 6 valorada en 3 puntos (30% da nota final: 0,5 puntos será teoría e 2,5 puntos será práctica). É necesario obter un mínimo de 1 punto para poder superar a materia. Esta proba realizarase na data oficial do exame da primeira convocatoria.

Se non se alcanza o mínimo nesta última proba, se estará suspenso na materia (aínda que a suma das tres probas sexa superior a 5, nese caso na acta se porá un 4,9). Neste caso excepcional, se poderá recuperar esa única parte na data da segunda convocatoria. Se non se alcanza o mínimo de 5 entre as 3 probas (sempre superando o mínimo da terceira proba), se estará suspenso na materia en primeira convocatoria e se deberá ir á segunda convocatoria con toda a materia.

Adicionalmente, se poderá valorar até 1 punto a participación activa na clase mediante a resolución de exercicios na lousa ou outras actividades académicas propostas pola docente.

Avaliación Global: Para alumnos que non seguiron a avaliación continua durante o curso. Serán avaliados cun exame de carácter global, valorado sobre 10 puntos, sobre os coñecementos de todos os contidos teóricos da materia, destrezas na práctica e adaptación ás novas situacións. Poderán esixirse mínimos na parte teórica e / ou na parte práctica.

Segunda convocatoria e fin de carreira: Serán avaliados cun exame de carácter global, valorado sobre 10 puntos, sobre os coñecementos de todos os contidos teóricos da materia, destrezas na práctica e adaptación ás novas situacións. Poderán esixirse mínimos na parte teórica e / ou na parte práctica. As datas e horarios das probas de avaliación son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobadas pola Xunta de Facultade para o curso actual.

As probas de avaliación se prevén para unha modalidade presencial. No entanto, chegado o momento da súa realización ante a imposibilidade de dispor dos espazos e/ou profesorado necesario para realizar as mesmas, estas poderán realizarse de forma non presencial, ben a través dos distintos recursos telemáticos dispoñibles na Uvigo (plataforma Moovi), correo electrónico ou no seu caso, mediante probas de forma oral.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Bustos Contell, Elisabeth, **Matemáticas Financieras en el nuevo PGC**, Pirámide, 2010

Pablo López, A. de., **Matemática de las operaciones financieras I**, UNED, 2010

Pablo López, A. de., **Matemática de las operaciones financieras II**, UNED, 2010

Valls Martínez, Mª Carmen; Cruz Rambaud, Salvador, **Introducción a las Matemáticas Financieras**, Pirámide, 2009

Complementary Bibliography

www.bde.es,

www.aebanca.es,

www.ceca.es,

www.tesoro.es,

www.ahe.es,

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Decisións de investimento/O04G020V01402

Other comments

Esta guía docente anticipa as liñas de actuación que se deben levar a cabo co alumno na materia e concíbese flexible, en consecuencia, pode requirir axustes ao longo do curso académico promovidos pola dinámica da clase e do grupo de destinatarios real ou pola relevancia das situacións que puidisen xurdir. Así mesmo, achégase ao alumnado a información e pautas concretas que sexan necesarias en cada momento do proceso formativo.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario das probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso actual.

Recoméndase a asistencia ás clases aínda que non é obligatoria.

Prohíbese nas clases calquera uso de dispositivo móbil para a realización de vídeos ou fotos na clase, baixo penalización de non permitir a realización da avaliación continua.

No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da FCETOU.

As especificidades da materia serán desenvolvidas na plataforma Moovi

---

IDENTIFYING DATA**Business: Business management**

Subject	Business: Business management			
Code	O04G020V01203			
Study programme	Grado en Administración y Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Basic education	1st	2nd
Teaching language	Spanish Galician English			
Department				
Coordinator	Rivo López, Elena			
Lecturers	Gueimonde Canto, Ana Isabel Reyes Santias, Francisco Rivo López, Elena			
E-mail	rivo@uvigo.es			
Web	http://moovi.uvigo.gal			
General description	<p>The business management course is designed to develop students' knowledge and understanding of business management theories, as well as their ability to apply a range of tools and techniques. Students learn to analyse, discuss and evaluate business activities at local, national and international levels. The course covers a range of organizations from all sectors, as well as the sociocultural and economic contexts in which those organizations operate.</p> <p>The course covers the key characteristics of business organization and environment, and the business functions of human resource management, finance and accounts, marketing and operations management. Links between the topics are central to the course. Through the exploration of six underpinning concepts (change, culture, ethics, globalization, innovation and strategy), the course allows students to develop a holistic understanding of today's complex and dynamic business environment. The conceptual learning is firmly anchored in business management theories, tools and techniques and placed in the context of real world examples and case studies.</p>			

Training and Learning Results

Code	
B1	Ability to analyse and synthesise
B2	Critical and self-critical thinking
B3	Skills related to the use of those computer applications used in business management
B4	Ability to transmit ideas, information, problems and solutions to the both specialised and lay public
B5	Oral and written communication skills.
B7	The ability to read and communicate in English as a foreign language
B8	Capable of fluent communication within the student's context including interpersonal skills such as active listening, negotiation, persuasion and presentation
B9	Ability to work effectively within a team
B12	The student should have developed those learning skills necessary for undertaking further studies with a high degree of autonomy
B13	Capacity for learning and independent work
B14	Capacity to apply the theoretical and practical knowledge acquired in a specialised academic context
C1	Acquire and understand knowledge regarding: the relationships between the different subsystems that make up the business system
C2	Acquire and understand knowledge regarding: Economic institutions as a result and the application of theoretical or formal representations of how the economy works
C3	Acquire and understand knowledge regarding: Internal aspects, functions and processes of organisations including their nature, structure, direction, operation and management
C4	Acquire and understand knowledge regarding: The economic framework regulating business activities and the corresponding legislation
C5	Acquire and understand knowledge regarding: The relationship between the business and its surroundings, evaluating its impact on business strategy, behaviour, management and sustainability
C6	Acquire and understand knowledge regarding: The different processes, procedures and practices related to business management
C7	Acquire and understand knowledge regarding: The main instrumental techniques applied to the business context
C8	Apply the knowledge acquired to future professional situations and develop competences related to posing and defending arguments

C9	Identify the generalities of the economic problems posed in companies, and know how to apply the main instruments available in order to address these problems
C10	Assess the situation and foreseeable evolution of a company based on the relevant information records
C12	Solve problems effectively and make decisions using the appropriate quantitative and qualitative methods, including the identification, expression and solution of business problems
C15	Have the ability to gather and interpret relevant data in order to make judgements that include a reflection on relevant social, scientific or ethical issues
C16	Skills in looking for, identifying and interpreting sources of relevant economic information
D1	Effective personal management in terms of time, planning and behaviour, motivation and initiative both as an individual and as a member of the business community
D2	Capacity for leadership, including empathy with others
D3	Responsibility and the capacity to take on commitments
D4	Ethical commitment in work
D5	Motivation for quality and continuous improvement

Expected results from this subject

Expected results from this subject	Training and Learning Results		
By the end of the business management HL course, students are expected to reach the following assessment objectives.	B12	C1 C2 C3 C4 C5 C6 C7 C8 C9	
1. Demonstrate knowledge and understanding of:		C1 C2 C3 C4 C5 C6 C7 C8 C9	
1.1. the business management tools, techniques and theories specified in the syllabus content		C5	
1.2. the six concepts that underpin the subject (Business development, Marketing management, Human resource management, Financial management, Operations management, R&D & Innovation)		C6 C7 C8	
1.3. real-world business problems, issues and decisions		C9	
2. Demonstrate application and analysis of:		C1 C2 C3 C4 C5 C6 C7 C9	
2.1. knowledge and skills to a variety of real-world and fictional business situations		C2	
2.2. business decisions by explaining the issue(s) at stake, selecting and interpreting data, and applying appropriate tools, techniques, theories and concepts		C3 C4 C5 C6 C7 C9	
3. Demonstrate synthesis and evaluation of:	B2	C3	D1
3.1. business strategies and practices, showing evidence of critical thinking	B3	C6	
3.2. business decisions, formulating recommendations	B4 B13 B14	C7 C9 C10 C12	
Proving a pro-active attitude and having capacity to express itself correctly to transmit ideas and/or to communicate his interpretation in an educated, understandable and reasoned way, or opinion, on specific questions related to different aspects of the business management.	B1 B2 B5 B7 B8 B9		D1 D2 D3 D4 D5
Apply the procedures of analysis and the knowledges purchased to the resolution of problems/concrete questions, so much to strategic level how operative, so much to level of the surroundings how of internal diagnostic of the company.	B1 B2 B14	C1 C3 C4 C5 C9 C10 C12 C15 C16	D1

Contents

Topic	
SUBJECT 1: BUSINESS DEVELOPMENT	.
SUBJECT 2: MARKETING MANAGEMENT	.
SUBJECT 3: HUMAN RESOURCES MANAGEMENT	.
SUBJECT 5: OPERATIONS MANAGEMENT	.
SUBJECT 6: R&D & INNOVATION	.
SUBJECT 4: FINANCIAL MANAGEMENT	.

Planning			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lecturing	26	51	77
Problem solving	13	30	43
Essay questions exam	2	12	14
Objective questions exam	4	12	16

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies	
	Description
Lecturing	Magisterial session. Exhibition on the part of the professor of the contents on the object matter of study, theoretical bases and/or guidelines of the work, exercises or projects to develop for the student
Problem solving	Resolution of problems and/or exercises. Resolution and presentation of exercises/questions/works on the part of the pupil in an individual way as well as in group under the proposal, orientation and supervision of the professor. These activities may come in the form of excursions, guest speakers, class discussions surrounding student work experiences, DVDs, Internet research, case studies and student investigations.

Personalized assistance	
Methodologies	Description
Problem solving	Time reserved to guide, monitor, address and resolve questions of students in their process of acquiring skills in general, and in carrying of proposed activities, particularly.
Tests	Description
Essay questions exam	Time reserved to guide, monitor, address and resolve questions of students in their process of acquiring skills in general, and in carrying of proposed activities, particularly.
Objective questions exam	

Assessment					
	Description	Qualification	Training and Learning Results		
Problem solving	Evaluation by continuous assessment of work produced, either individually or as a group, with support and guidance of the professor. Also evaluation of the student's participation and comprehension of the subject.	30	B1 B2 B3 B5 B7 B8 B9 B13 B14	C5 C6 C7 C8 C9 C10 C12	D1 D2 D3 D4 D5
Essay questions exam	Work evaluation: evaluation of the student's participation and comprehension of the subject.	10	B5 B12	C1 C2 C3 C4 C5 C6 C7 C8 C12	
Objective questions exam	Extended response test: Extended response tests require students to demonstrate sustained analysis, interpretation and evaluation to answer a question fully or deal with issues in a business situation.	60	B5 B12	C1 C2 C3 C4 C5 C6 C7 C8 C12	

Other comments on the Evaluation

First opportunity (May):

Alternative a) Continuous evaluation according to the evaluation criteria above.

Alternative b) Only for students who have not followed the continuous assessment. A global examination of the contents of the subject. The exam grade will be 100% of the final grade.

Second chance (June-July):

Alternative a) Only for students who have followed the continuous assessment and have not passed an exam. The failed exams can be recovered on the official date of June-July established for the evaluation of the subject. Students who are in this situation would have a failing grade at the first opportunity (May). The numerical note that would appear in the minutes at the first opportunity (May) would be that corresponding to the weighted average of the different evaluation tests, and in the event that the average was approved, a grade of 4.9 would appear.

Alternative b) Global examination of the contents of the subject on the official date of June-July. The exam grade will be 100% of the grade.

Structure of the 100% exams (Alternatives b): The first part of questions related to basic concepts of the subject. It will be necessary to obtain a minimum grade (7 out of 10) in this part of the test to be able to do the next part. A second part consisting of questions relating concepts, practical cases, exercises, theme-type questions, etc.

The dates and times of the evaluation tests of the different calls are those specified in the evaluation test calendar approved by the Faculty Board. In case of conflict or disparity between exam dates, the ones indicated on the FCETOU website will prevail. Important observation: Any evidence of plagiarized or copied tests or works will suppose a failure grade in the subject in the call in which the copy or plagiarism is detected.

Sources of information

Basic Bibliography

Iborra Juan, María; Dasi Coscollar, Angels; Dolz Dolz, Consuelo; Ferrer Ortega, Carmen, **Fundamentos de Dirección de Empresas. Conceptos y habilidades directivas**, Paraninfo,

Stimpson, Peter; Smith, Alex, **Business and Management fo the IB Diploma**, Cambridge University Press,

Complementary Bibliography

Bueno Campos, Eduardo, **Curso básico de economía de la empresa: un enfoque de organización**, Pirámide,

García Del Junco, Julio; Casanueva Rocha, Cristóbal, **Fundamentos de gestión empresarial**, Pirámide,

Piñeiro García, Pilar; Arévalo Tomé, Raquel; García-Pinto Escuder, Adela; Caballero Fernández, Glori, **Introducción a la economía de la empresa. Una visión teórico-práctica**, Delta Publicaciones,

---

Recommendations

Subjects that continue the syllabus

Investment decisions/O04G020V01402

Marketing Management I/O04G020V01403

Operations management/O04G020V01302

Human Resources management/O04G020V01303

Financing decisions/O04G020V01501

Innovation management/O04G020V01906

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Business: Mathematics of financial transactions/O04G020V01202

Subjects that it is recommended to have taken before

Business: Basics of management/O04G020V01102

IDENTIFYING DATA				
Statistics: Statistics				
Subject	Statistics: Statistics			
Code	O04G020V01204			
Study programme	Grado en Administración y Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Basic education	1st	2nd
Teaching language	Spanish Galician			
Department				
Coordinator	Mosquera Rodríguez, Manuel Alfredo			
Lecturers	Mosquera Rodríguez, Manuel Alfredo Pérez González, Ana			
E-mail	mamrguez@uvigo.gal			
Web				
General description	The subject "Statistics" is a subject of basic education where the basic statistical concepts will be studied, starting from the subjects of descriptive statistics, calculation of probabilities, random variables, statistical inference and index numbers.			

Training and Learning Results

Code	
B1	Ability to analyse and synthesise
B2	Critical and self-critical thinking
B3	Skills related to the use of those computer applications used in business management
B13	Capacity for learning and independent work
B14	Capacity to apply the theoretical and practical knowledge acquired in a specialised academic context
C7	Acquire and understand knowledge regarding: The main instrumental techniques applied to the business context
C9	Identify the generalities of the economic problems posed in companies, and know how to apply the main instruments available in order to address these problems
C10	Assess the situation and foreseeable evolution of a company based on the relevant information records
C12	Solve problems effectively and make decisions using the appropriate quantitative and qualitative methods, including the identification, expression and solution of business problems
C16	Skills in looking for, identifying and interpreting sources of relevant economic information
D3	Responsibility and the capacity to take on commitments
D4	Ethical commitment in work
D5	Motivation for quality and continuous improvement

Expected results from this subject

Expected results from this subject	Training and Learning Results
Be able to identify the statistical appearances inside an empirical problem and elaborate conclusions from the existent information applying the concepts studied in the matter. Know, know, apply and interpret properly the descriptive technicians and of calculation of basic probabilities and value his interest like fundamental tool in the analysis of data.	C7 C9 C10
Solve of effective way problems and questions of each one of the subjects of the program using the appropriate quantitative methods.	C12
Know the importance of the information and be able to value it and classify it in each field of decision. Know apply and interpret properly the basic descriptive technicians for the analysis of one-dimensional and two-dimensional variables.	C12 C16
Enter to the student in the handle of computer packages related with the statistics. Of this way, favour a positive attitude to the quantitative, in general, and the statistics, in particular, as well as to his computer manipulation.	B3
Encourage sensitivity towards the values of scientific thought, favouring attitudes associated with the use and development of statistical methods such as questioning intuitive ideas, critical analysis of statements, the need for verification, the capacity for analysis and synthesis or rational decision-making.	B1 B2 B13 B14
Improve an attitude of ethical commitment, focusing in the obtaining of the data, to the no manipulation of the results or the not copying the studies of others neither take advantage of his work.	D3 D4
Wake up the taste by the use and study of the Statistics, seeing it as a tool that allows to learn more on the own field of knowledge and initiate in the realisation of own investigations.	D5

Contents	
Topic	
Subject 1. Descriptive statistics	1.1 Frequency distributions. 1.2 Measures of position, dispersion and form. 1.3 Graphic representations. 1.4. Simple and complex index numbers. Properties. IPC.
Subject 2. Introduction to the calculation of probabilities	2.1 Basic concepts of the calculation of probabilities. 2.2 Conditional probabilities and concept of independence.
Subject 3. Random variables	3.1 Definition of a random variable and his distribution function. 3.2 Characteristics of a random variable. 3.3 Main distributions of probability. 3.4 Applications of the Central Limit Theorem.
Subject 4. Concepts and methodological principles of statistical inference	4.1 Population, sample and his characteristics. Simple random sampling. Sampling distributions in normal populations. 4.2 Point estimation. Concept of estimator and his properties. 4.3 Confidence intervals in normal populations. 4.4 Hypothesis testing. Hypothesis statement. Classical testings in normal populations.
Subject 5. Use of common statistical packages.	5.1 Introduction to the use of the statistical package. 5.2 Descriptive analyses and calculation of probabilities. 5.3 Random variables and main distributions of probability. 5.4 Statistical inference.

Planning			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lecturing	21	35	56
Previous studies	0	11	11
Autonomous problem solving	19.5	31	50.5
Practices through ICT	0	10	10
Problem and/or exercise solving	2	6	8
Laboratory practice	2	12	14
Objective questions exam	0.5	0	0.5

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies	
	Description
Lecturing	Exhibition by part of the professor or through material put to disposal of the students in the platform of Remote Campus or virtual platform, of the contents on the matter object of study, theoretical bases and/or guidelines of a work, exercise or project to develop by the student.
Previous studies	Research, reading and work of documentation that makes the students of autonomous form.
Autonomous problem solving	Resolution of problems and questions of each one of the subjects of the program of the subject. Suitable software will be used.
Practices through ICT	Activities of application of the knowledges and of acquisition of basic and procedural skills related with the matter. They developed through ICT and of autonomous form. They are not compulsory but their completion is highly recommended for a better understanding of the subject.

Personalized assistance	
Methodologies	Description
Autonomous problem solving	The students will resolve problems that the professor have commissioned them and will be able to expose doubts on the subject to the professor.

Assessment			
	Description	Qualification	Training and Learning Results
Problem and/or exercise solving	Realisation of exams on the practices	40	B3 C7 D3 B13 C9 D4 B14 C10 D5 C12 C16
Laboratory practice	Proofs of evaluation of the matter	40	B1 C7 D3 B2 C9 D4 B13 C10 B14 C12 C16

Objective questions exam	Realisation of exams of each subject	20	B13	C7	D3
			B14	C9	D4
				C10	D5
				C12	

Other comments on the Evaluation

According to the procedure and the period established by the centre, the students will have to decide his method of evaluation between the following:

- **CONTINUOUS EVALUATION:** it will consist of the activities of evaluation and weightings established in the upper table, taking into account that:
  - Students who achieve a weighted grade **smaller than 5 ptos.** (out of 10) will have the obligation to go to a final exam that will represent 100% of the final note. The students in this situation that do not assist to this final exam will have the final qualification of "Not presented".
  - Students who achieve a weighted grade **equal to or higher than 5 points** (out of 10) will be graded with this final grade, unless they take the final exam, in which case they will receive the grade obtained in the final exam.
  - The activities of evaluation to realize will depend on the number of students, means to work, etc. The student will be informed of any change that may occur due to unforeseen situations.
  - Will be able to implement alternative methodologies to determine if the students can or not following with the continuous evaluation.
- **GLOBAL EVALUATION:** it will consist of a final exam, with a weight of 100% of the final note and has two parts: a part of exercises and another of theory and practical with computer.

For the evaluation of **Second Opportunity and End of Career** will follow the method of global evaluation.

That student that use or cooperate in **fraudulent procedures** (copy, present by another student, plagiarism, ...) in any of the activities of evaluation will have a **final grade of failing in this academic course**. This fact will be communicated to the competent authority so that it could take the corresponding disciplinary actions that consider timely.

The dates and schedules of the evaluation exams of the different periods are the specified in the calendar of evaluation exams approved by the Board of Centre for the current academic year.

Below, for purely informative purposes and in order to show the adequacy of this evaluation to the degree memory, we indicate the weighting ranges established in the degree memory:

- *Objective questions exam:* range between 10% and 40%. Weighting applied: 20%.
- *Problem and/or exercise solving:* range between 40% and 70%. Weighting applied: 40%.
- *Laboratory practices (computer):* range between 10% and 40%. Weighting applied: 40%.

Sources of information

Basic Bibliography

Arriaza Gómez, A. J.; Fernández Palacín, F.; López Sánchez, M. A.; Muñoz Márquez, M.; Pérez Plaza, S, **Estadística Básica con R y R-Commander**, Universidad de Cádiz, 2008

Cao Abad, R.; Francisco Fernández, M.; Naya Fernández, S.; Presedo Quindimil, M.A.; Vázquez Brage, M, **Introducción a la estadística y sus aplicaciones**, Pirámide, 2001

Esteban García, J. y otros, **Estadística Descriptiva y nociones de probabilidad**, Thomson, 2005

Gonick, L. y Smith, W., **A Estadística en Caricaturas**, SGAPEIO, 2001

Levin, R.I. y Rubin, D.S., **Estadística para Administración y Economía**, 7, Pearson Prentice Hall, 2010

Martín-Pliego F. J.; Montero-Lorenzo, J. M. y Ruíz-Maya, L., **Problemas de Inferencia Estadística**, AC, 2002

Martín Pliego, F. J. y Ruíz-Maya, L., **Estadística I: Probabilidad.**, Thomson, 2004

Martín Pliego, F. J. y Ruíz-Maya, L., **Fundamentos de Inferencia Estadística**, Thomson, 2005

Newbold, P.; Carlson, W. L. y Thorne, B., **Estadística para Administración y Economía**, 8, Pearson Prentice Hall, 2013

Complementary Bibliography

Casas Sánchez, J.M. y Santos Peñas, J., **Introducción a la Estadística para Economía y Administración de Empresas**, Centro de Estudios Ramón Areces, 1995

Espejo Miranda, I.; Fernández Palacín, F.; López Sánchez, M. A.; Muñoz Márquez, M.; A. M. Rodríguez, **Estadística Descriptiva y Probabilidad**, Universidad de Cádiz, 2006

Espejo Miranda, I.; Fernández Palacín, F.; López Sánchez, M. A.; Muñoz Márquez, M.; A. M. Rodríguez, **Inferencia Estadística**, Universidad de Cádiz, 2007

García Pérez, C.; Casas Sánchez, J.M. y Rivera García, L.F., **Problemas de estadística descriptiva, probabilidad e inferencia**, Pirámide, 1998

Mirás Calvo, M. A. y Sánchez Rodríguez, M. E., **Técnicas estadísticas con hoja de cálculo y R. Azar y variabilidad en las ciencias naturales**, Universidade de Vigo, 2018

Recommendations

Subjects that continue the syllabus

Econometrics/O04G020V01304

Statistical operational techniques/O04G020V01912

Subjects that it is recommended to have taken before

Mathematics: Mathematics/O04G020V01104

Other comments

It recommends:

* basic knowledges of computing in general

* A Personal Computer with Windows OS (in others OS will not guarantee the operation of the necessary software)

* Internet connection sufficiently fast to be able to consult MOOVI, Remote Campus and videos of low resolution of platforms like YouTube, Vimeo, ...

IDENTIFYING DATA				
Dereito mercantil				
Subject	Dereito mercantil			
Code	O04G020V01205			
Study programme	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	1	2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Dereito privado			
Coordinator	de los Ríos Sánchez, Juan Manuel			
Lecturers	de los Ríos Sánchez, Juan Manuel			
E-mail	jmrios@uvigo.es			
Web				
General description	Dereito Mercantil é unha materia que se cursa no segundo cuatrimestre do primeiro ano do Grado en Administración de Empresas. Nela estúdanse os principais aspectos do estatuto xurídico do empresario, a organización xurídica da empresa e a actuación dos empresarios no mercado desde a perspectiva do Dereito.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Pensamento crítico e autocrítico
B5	Habilidades de comunicación oral e escrita
B8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación
B9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo
B10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
B13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
B14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
C3	Posuír e comprender coñecementos sobre os aspectos internos, funcións e procesos das organizacións incluíndo a súa natureza, estrutura, goberno, operativa e dirección.
C4	Posuír e comprender coñecementos sobre o marco económico que regula as actividades empresariais, e a correspondente normativa
D1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial
D2	Capacidade de lideranza, incluíndo empatía co resto de persoas
D3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos
D4	Compromiso ético no traballo
D5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results		
Identificar os suxeitos que teñen a consideración de empresario, a fin de poder determinar quen é responsable, fronte a terceiras persoas, das actuacións que se realicen no mercado.	B10 B13 B14	C3 C4	D1 D3 D5
Coñecer as particularidades e trazos propios dos distintos tipos de sociedades mercantís, de modo que se comprenda a figura do empresario societario.	B1 B2 B10 B13 B14	C3 C4	D3
Dominar a regulación xurídica da actividade dos empresarios no mercado, de modo que se poida comprender de forma básica o marco legal no que se desenvolve a actividade empresarial.	B1 B2 B5 B10	C3 C4	D3 D5
Determinar que norma xurídica é aplicable a cada caso concreto, para poder resolver de forma práctica posibles problemas expostos en relación coa actuación do empresario no mercado.	B1 B2 B10 B13 B14	C3 C4	D1 D2 D3 D4 D5

Resolver de forma razoada os problemas xurídicos expostos.	B1 B2 B5 B8 B10 B13	C3 C4	D1 D2 D3 D4 D5
Adquisición de habilidades de comunicación oral e escrita.	B1 B2 B5 B8 B9 B10 B14	C3 C4	D3 D5

Contidos

Topic	
Bloque 1: Introducción á normativa mercantil.	Aproximación aos conceptos básicos do Dereito. Introducción ao Dereito Mercantil.
Bloque 2: Estatuto xurídico do empresario.	Conceptos xurídicos básicos relativos ás empresas e os seus titulares. Normas principais sobre esta materia.
Bloque 3: Dereito industrial.	Normativa básica sobre publicidade, propiedade industrial e competencia.
Bloque 4: Dereito de sociedades.	Normativa xeral sobre as sociedades mercantís. Estudo dos principais tipos.
Bloque 5: Nocións sobre contratos e títulos-valores.	Normas básicas e xerais sobre a contratación. Aproximación aos principais elementos.
Bloque 6: Concurso do empresario.	Aproximación ao concurso de acredores como resposta xurídica á insolvencia grave.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	30	50	80
Aprendizaxe colaborativa	11	23	34
Exame de preguntas obxectivas	2	16	18
Presentación	2	16	18

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos aspectos principais dos contidos da materia obxecto de estudo.
Aprendizaxe colaborativa	Estudio dos contidos da materia con participación activa das/os estudantes.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Lección maxistral	As/os estudantes poden expor as cuestións que xurdan ao fío da explicación. O profesor tratará de resolvelas no acto na medida que sexan oportunas e non perturben o desenvolvemento fluído da sesión.
Aprendizaxe colaborativa	Abordaranse os contidos da materia con participación activa das/os estudantes. O profesor tratará de incentivar esta participación e dirixila cara a unha mellor comprensión e coñecemento dos temas que se vaian tratando.
Tests	Description
Exame de preguntas obxectivas	Durante as probas, os alumnos poden expor as dúbidas que lles xurdan dos enunciados. Unha vez terminadas, poden obter as claves e resultados completos.
Presentación	Ao realizar as probas, as/os estudantes poden expor as cuestións que lles resulten dubidosas. Resolveranse sobre a marcha.

Avaliación

Description	Qualification	Training and Learning Results

Exame de preguntas obxectivas	Probas de preguntas directas sobre contidos da materia. Os erros descuentan unha porcentaxe da nota final. (O rango de incidencia na cualificación desta metodoloxía/proba na memoria do grao é de entre o 30 e o 60%.)	60	B1 B13 B14	C3 C4	D3 D5
Presentación	Probas de resolución de cuestións teóricas e prácticas que demostren o coñecemento activo dos temas tratados. (O rango de incidencia na cualificación desta metodoloxía/proba na memoria do grao é de entre o 0 e o 40%.)	40	B1 B2 B5 B13 B14	C3 C4	

Other comments on the Evaluation

AVALIACIÓN CONTINUA. De acordo coa normativa da Universidade, este é o sistema preferente de avaliación. No entanto, poderase optar polo sistema alternativo durante o prazo establecido pola Xunta de Facultade para o presente curso. Para a avaliación por este sistema, haberá catro probas ao longo do cuadrimestre; cada unha delas conta un cuarto (25%) da nota final. As tres primeiras realizaranse durante o período de clases, nas datas que se irán determinando conforme se desenvolva a materia. A última, na data establecida pola Xunta de Facultade como oficial de exame en primeira "oportunidade"; coincidirá, por tanto, co exame final que tamén se realizará en devandita data, co que non debe confundirse -e que quen sigan a avaliación continua non teñen que facer-. Salvo que consideracións técnicas desaconsellen ou impidan, as probas faranse a través da plataforma oficial de *teledocencia da UVigo. Serán únicas, pero combinarán preguntas e cuestións correspondentes ás dúas metodoloxías indicadas máis arriba

AVALIACIÓN GLOBAL. Para as/os estudantes que non sigan o sistema de avaliación continua e para as/os que renuncien ao mesmo haberá un só exame final de todo o conxunto da materia. Realizarase o día establecido pola Xunta de Facultade como data oficial de exame, coincidindo coa última proba de avaliación continua. O exame combinará preguntas e cuestións dos dous tipos indicados como metodoloxías.

SEGUNDA CONVOCATORIA. Na data establecida pola Xunta de Facultade como oficial de exame en segunda "oportunidade" haberá un só exame final do mesmo tipo e contido indicado no parágrafo anterior. Calquera resultado obtido en probas de avaliación continua decae pasada a primeira convocatoria. En todo caso, a nota obtida no exame final prevalece sobre calquera outra.

As datas e os horarios das probas de avaliación final das diferentes convocatorias serán as especificadas no calendario de exames aprobado pola Xunta de Facultade para o curso actual. En caso de conflito ou disparidade sobre as datas dos exames prevalecerán as indicadas na páxina web da FCETOU.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

De la Cuesta Rute, J.M. (dir.), **Derecho Mercantil para grados no jurídicos**, Última, Huygens,

Complementary Bibliography

Código de Comercio y leyes complementarias, Última,

Código civil, Última,

Aranzadi WestLaw, Aranzadi-Thompson,

Tirant on line, Tirant lo Blanch,

Recomendacións

IDENTIFYING DATA**Empresa: Contabilidade financeira I**

Subject	Empresa: Contabilidade financeira I			
Code	O04G020V01301			
Study programme	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Basic education	2	1c
Teaching language	Castelán			
Department	Economía financeira e contabilidade			
Coordinator	Gallego Rodríguez, María Elena			
Lecturers	Gallego Rodríguez, María Elena Rivero Fernández, M ^a Dolores			
E-mail	egallego@uvigo.es			
Web				
General description	Introducir o alumno no coñecemento xeneral da contabilidade, para que comprenda e aprenda os conceptos básicos da contabilidade.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
B10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
C8	Aplicar os coñecementos adquiridos a futuras situacións profesionais e desenvolver competencias relacionadas coa elaboración e defensa de argumentos e resolución de problemas dentro da súa área de estudo
C10	Valorar, a partir dos rexistros relevantes de información, a situación e previsible evolución dunha empresa
D3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos
D4	Compromiso ético no traballo
D5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
Coñecer as bases conceptuais da contabilidade como ciencia social, o seu carácter de sistema de información de características especiais; así como o concepto de utilidade da información económica financeira na armazón económica.	A2	B10	C8	D3
	A3		C10	D4
	A4			D5
Coñecer o funcionamento básico dun sistema contable como instrumento informativo ao servizo do proceso de toma de decisións	A2	B10	C8	D3
	A3		C10	D5
	A4			
Coñecer a regulación positiva da contabilidade, os seus obxectivos e carácter relativo, así como o funcionamento do sistema contable empresarial no contexto da regulación positiva española	A2	B10	C8	D4
	A3		C10	
	A4			

Contidos

Topic	
(*)1. La información económica y la toma de decisiones	(*)1.1. La información económico-empresarial 1.2. La utilidad de la información económica. 1.3. Los usuarios de la información económica. 1.4. La información contable: características y requisitos
(*)2. Concepto y División de la Contabilidad	(*)2.1. Introducción al concepto de contabilidad 2.2. División de la contabilidad.
(*)3. El Patrimonio de la Empresa: elementos y relaciones	(*)3.1. El patrimonio de la empresa y sus componentes. 3.2. Analisis del Activo. 3.3. Analisis del Pasivo. 3.4. El fondo de maniobra. 3.5. El periodo medio de maduración de la empresa.

(*)4. Método contable y su instrumentalización	(*)4.1. El método contable y sus objetivos. 4.2. Los hechos contables: Su clasificación y formulación. 4.3. Los hechos contables y el concepto de resultado. 4.4. La cuenta como instrumento contable. 4.5. Tipos de cuenta y su funcionamiento. 4.6. El método de partida doble. 4.7. El registro de las operaciones contables. 4.8. Cuentas administrativas y cuentas especulativas.
(*)5. El ciclo contable	(*)5.1. El ciclo contable: concepto y fases. 5.2. La fase inicial: inventario y apertura. 5.3. El desarrollo del ejercicio: fase de gestión. 5.4. Las operaciones de conclusión del ejercicio: la fase de cierre. 5.5. La elaboración de las cuentas anuales.
(*)6. La normalización contable: la regulación legal de la contabilidad en España	(*)6.1. La normalización contable: concepto, utilidad y tipos. 6.2. La regulación legal de la contabilidad en España: el Plan General de Contabilidad. 6.3. La estructura del Plan General de Contabilidad. 6.4. Los principios contables y las cuentas anuales.
(*)7. El proceso de valoración contable	(*)7.1. La valoración contable: concepto. 7.2. Valoración analítica y valoración sintética. 7.3. Los criterios de valoración en el Plan General de Contabilidad español.
(*)8. Análisis y contabilización de las existencias	(*)8.1. Concepto y clases de existencias. 8.2. La valoración de las existencias. 8.3. La contabilización de las existencias. 8.4. Depreciación de las existencias. 8.5. La problemática contable de envases y embalajes. 8.6. La problemática contable del IVA.
(*)9. Disponibilidades líquidas y derechos de cobro	(*)9.1. El efectivo y otros activos líquidos equivalentes. 9.2. Los derechos corrientes de cobro. 9.3. La depreciación de los derechos corrientes de cobro.
(*)10. El pasivo corriente	(*)10.1. El pasivo: concepto y clases. 10.2. Los pasivos por operaciones de tráfico. 10.3 Las deudas con entidades de crédito y otros pasivos de naturaleza financiera. 10.4. Otras cuentas pasivas.
(*)11. Los inmovilizados material e intangible	(*)11.1. Concepto y clases. 11.2. El inmovilizado material. 11.3. Los inmovilizados materiales en curso. 11.4. Las inversiones inmobiliarias. 11.5. El inmovilizado intangible. 11.6. Las correcciones valorativas.
(*)12. Las inversiones financieras	(*)12.1. Concepto y clases. 12.2. La valoración de las inversiones financieras. 12.3 Los derechos preferentes de suscripción y su problemática contable. 12.4. La problemática contable de las acciones y participaciones de capital. 12.5. La problemática contable de los valores de renta fija y créditos asimilados.
(*)13. El cálculo del resultado	(*)13.1. El concepto de resultado. 13.2. Los gastos. 13.3. Los ingresos. 13.4. Las operaciones de fin de ejercicio.
(*)14. Las cuentas anuales	(*)14.1. El papel de las cuentas anuales en el sistema contable. 14.2. Las cuentas anuales en el Plan General de Contabilidad español. 14.3. La elaboración de las cuentas anuales.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	26	40	66
Estudo de casos	15	42	57
Seminario	0	3	3
Exame de preguntas obxectivas	2	10	12
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	10	12

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxeto de estudo, bases teóricas e/o directrices de un traballo, exercicio ou proxecto a desenrollar por o estudante.
Estudo de casos	Actividade na que se formulan problemas e/o exercicios relacionados co a asignatura. Deben desenrollarse as solucións adecuadas e correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas o algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Acostumase utilizar como complemento da lección maxistral.
Seminario	O seminario concíbese como un espacio no que o alumnado pode resolver dúbidas, expoñer ideas e debater sobre os distintos temas tratados na materia. A finalidade dos mesmos é reforzar os coñecementos adquiridos.

Atención personalizada

Methodologies	Description
---------------	-------------

Avaliación						
	Description	Qualification	Training and Learning Results			
Estudo de casos	Proba escrita individual consistente na resolución de casos	40	A2 A3 A4	B10	C8 C10	D3 D5
Exame de preguntas obxectivas	Realizarase unha proba escrita sobre a materia impartida ata o momento do exame	20	A2 A3	B10		D3 D4 D5
Resolución de problemas e/ou exercicios	Realizarase unha proba escrita onde o alumno terá que resolver cuestións práctica	40	A2 A4	B10	C8	D3 D5

Other comments on the Evaluation

A avaliación pode ser continua (AC) ou global (AG). Presúmese que os estudantes seguirán o sistema de avaliación continua, salvo que manifesten a súa intención de optar pola avaliación global. Neste último caso, tendrán que notificalo ao profesor según o procedemento e o prazo establecido polo centro que será do 11/09 ao 11/10 ambos días incluídos.

A elección de AG supón a renuncia ao dereito de seguir avaliándose mediante as actividades de AC que resten e a cualificación obtida até ese momento en calquera das probas que xa tiveron lugar.

A avaliación continua consta de **catro probas** escritas, dúas de carácter teórico e dous de carácter práctico. Para superar a materia é necesario ter unha nota media de 5.

As probas teóricas consistirán en dous exames de preguntas obxectivas sendo necesario sacar unha nota mínima de 5 para aprobar e unha nota máxima de 3 para facer media co resto de probas. Cada unha das probas teóricas supoñen un 10% da nota final.

As probas prácticas consisten na resolución de problemas ou exercicios e será necesario sacar un 5 para superar a proba e tamén para facer media coas demais probas. Cada unha das probas prácticas supoñen un 40% da nota final.

Se algún alumno non supera algunha/s da/s proba/s realizadas ou non chega ao mínimo esixido para facer media, poderá presentarse ás partes a recuperar na proba oficial de xaneiro. No caso de que o alumno na proba de xaneiro non supere as partes ás que se presenta será cualificado coa nota obtida no exame de xaneiro.

Se un alumno que se presentou a algunhas ou todas as probas plantexadas non as superou ou non alcanza a calificación mínima para facer media e non se presenta a recuperalas na oportunidade de xaneiro, será cualificado con suspenso.

Se un alumno superou as probas realizadas e quere subir nota na convocatoria oficial de xaneiro, poderá presentarse á parte ou partes nas que queira obter maior calificación sen que poida presentarse ás probas de carácter conxunto ou xeral a realizar. O estudante será cualificado coas notas obtidas na proba de xaneiro.

Os alumnos que opten pola avaliación global serán avaliados cun exame teórico práctico e cualificados coa nota que saquen no correspondente exame.

Os alumnos que non superen a materia na primeira oportunidade poderán ser avaliados de novo na segunda oportunidade a través dunha proba teórico-práctica que suporá o 100% da nota.

Esta guía é orientativa e está suxeita ás modificacións que ao longo do curso estírmense necesarias.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso académico.

No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da FCETOU.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Jose Luis Wanden-Berghe Lozano (coord.), **Contabilidad Financiera. El Nuevo Plan General de Contabilidad y de PYMES**, 2016,

Jose Luis Wanden-Berghe Lozano (coord.), **Contabilidad Financiera II**, 2012,

Muñoz Merchante, Angel, **Introducción a la Contabilidad**, 2015,

González García, V, **Contabilidad Financiera**, 2022,

del Campo Moreno, Paloma; Parte Esteban, Laura, **Contabilidad Financiera ejercicios y soluciones**, 2023, Sanz y Torres, S.L.,

---

Complementary Bibliography

Plan General de Contabilidad, **R.D. 1514/2007, de 16 de noviembre (B.O.E. 20/11/07).**,

Antonio Socías Salvá, **Contabilidad Financiera. Supuestos**, 2011,

José Domínguez Casado y otros, **Introducción a la Contabilidad Financiera I**, 2011,

Esther Albelda Pérez, **Introducción a la Contabilidad Financiera**, 2014,

Fernández Cuesta C; Gutierrez López E, **Introducción a la Contabilidad Financiera**, 2014,

Del Campo Moreno, P, **Contabilidad Financiera**, 2012,

Del Campo Moreno, P; Parte Esteban, L., **Prácticas de Contabilidad Financiera**, 2012,

Arquero Montaña, J.L. et al, **Introducción a la Contabilidad Financiera**, 2015,

Alberda Perez, E; Sierra Garcia, L, **Introducción a la Contabilidad Financiera. Ejercicios Básicos**, 2017,

---

del Campo Moreno, Paloma; Parte Esteban, Laura, **Contabilidad Financiera: normas de registro y valoración**, 2023, Sanz y Torres, S.L.,

---

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Contabilidade financeira II/O04G020V01401

Subjects that it is recommended to have taken before

Empresa: Matemática das operacións financeiras/O04G020V01202

Other comments

Esta guía docente anticipa as liñas de actuación que se deben levar a cabo co alumno na materia e concíbese flexible, en consecuencia, pode requirir axustes ao longo do curso académico promovidos pola dinámica da clase e do grupo de destinatarios ou pola relevancia das situacións que puidesen xurdir. Así mesmo, achégase ao alumnado a información e pautas concretas que sexan necesarias en cada momento del proceso formativo.

IDENTIFYING DATA**Operations management**

Subject	Operations management			
Code	004G020V01302			
Study programme	Grado en Administración y Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	9	Mandatory	2nd	1st
Teaching language	#EnglishFriendly Spanish Galician English			
Department				
Coordinator	Rodríguez López, Nuria			
Lecturers	Carlos Villamarín, Pablo de Rodríguez López, Nuria Rodríguez de la Fuente, Marta Vázquez Abad, Jesús			
E-mail	nrl@uvigo.es			
Web				
General description	This subject develops the contents, methods and tools associated with operations strategy. It studies in deep the topics related to the selection and design of the product, the method and place of production, the necessary resources and their organisation, and any other necessary aspects so that the company can carry out the productive process for which was created.			
	English Friendly subject: International students may request from the teachers: a) resources and bibliographic references in English, b) tutoring sessions in English, c) exams and assessments in English.			

Training and Learning Results

Code	
B1	Ability to analyse and synthesise
B2	Critical and self-critical thinking
B10	Issue assessment reports on specific situations regarding companies and markets
B11	Design global management projects or projects related to the functional areas within a company
B13	Capacity for learning and independent work
B14	Capacity to apply the theoretical and practical knowledge acquired in a specialised academic context
C6	Acquire and understand knowledge regarding: The different processes, procedures and practices related to business management
C12	Solve problems effectively and make decisions using the appropriate quantitative and qualitative methods, including the identification, expression and solution of business problems
D5	Motivation for quality and continuous improvement

Expected results from this subject

Expected results from this subject	Training and Learning Results		
Showing the knowledge of procedures and techniques of operations management.	B1 B10 B11	C6	
Using research, selection and interpretation tools of the relevant information in the production area.	B1 B2 B10 B11 B13 B14	C6	
Setting goals, develop strategies and action plans specific to production activities and consistent with their environment.	B1 B2 B10 B11 B13 B14	C6	D5

Managing knowledge, processes and characteristics of the leadership and management of production activities in the various companies, assuming the effects of his/her practice and the consequences of his/her action in any context of intervention reflecting on his/her own positioning.	B1 B2 B10 B11 B13 B14	C6 C12	D5
Making decisions in finding solutions to problems relating to the status of the production area of the company and to issue the corresponding reports.	B1 B2 B10 B11 B13 B14	C6 C12	D5

Contents

Topic	
MODULE 1: THE COMPANY AND OPERATIONS SYSTEM.	SUBJECT 1. The Operations System, Operations Strategy and Outcomes
MODULE 2: DESIGN OF OPERATIONS SYSTEM.	SUBJECT 2. Selection and Design of the Product and of the Production Process SUBJECT 3. Strategic decisions about Capacity SUBJECT 4. Decisions about Location SUBJECT 5. Layout
MODULE 3: SUPPLY-CHAIN MANAGEMENT.	SUBJECT 6. Supply chain SUBJECT 7. Inventory Management
MODULE 4: PRODUCTION PLANNING.	SUBJECT 8. Project Management SUBJECT 9. Planning, Scheduling and Control of the Production SUBJECT 10. Lean Manufacturing

Planning

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lecturing	12	30	42
Flipped Learning	7.5	30	37.5
Case studies	15	37.5	52.5
Problem solving	30	60	90
Objective questions exam	3	0	3

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies

	Description
Lecturing	Presentation by the professor of the subject contents, theoretical bases and guidelines of an assignment to be developed by the student.
Flipped Learning	Some learning activities will be carried out outside the classroom and before the session. Other processes of acquisition of knowledge will be facilitated and enhanced with the presence of the teacher
Case studies	Analysis of an event or issue in order to know, interpret, solve, generate hypotheses, comparing data, reflect, complete knowledge, diagnose and training in alternative dispute resolution procedures. This technique could require the student, either individual or in a group, to prepare a document on a topic, or to prepare reports, essays, summaries of lectures, conferences, etc.
Problem solving	Problems and/or exercises related to the course. The student should develop appropriate and right solutions through exercise routines, application of formulas or procedures to process available information and interpret the results.

Personalized assistance

Methodologies	Description
Case studies	Time reserved to guide, monitor, address and solve questions of students in their process of acquiring skills and carrying out proposed activities.
Problem solving	Time reserved to guide, monitor, address and solve questions of students in their process of acquiring skills and carrying out proposed activities.

Assessment

Description	Qualification	Training and Learning Results

Case studies	Assignments in which the student must solve different cases within a given time period and under conditions established by the teacher. In each of these activities, the student must apply the knowledge acquired and show the competences developed during the sessions. Detailed instructions, including the due dates, will be provided for each assignment.	10	B1 B2 B10 B11 B13 B14	C6 C12	D5
Problem solving	Assignments in which the student must solve a different problems and exercises within a given time period and under conditions established by the teacher. In each of these activities, the student must apply the knowledge acquired and show the competences developed during the sessions. Detailed instructions, including the due dates, will be provided for each assignment.	30	B1 B2 B10 B11 B13 B14	C6 C12	D5
Objective questions exam	Written exams The format of the exams may include multiple-choice questions, short-answer questions, and problem-solving questions. The exams will cover material from lectures, readings, and any additional resources provided.	60	B1 B2 B10 B11 B13 B14	C6 C12	D5

Other comments on the Evaluation

Continuous assessment plan:

First exam call: The previously mentioned assignments represent the continuous assessment plan. Students must complete all the compulsory assignments (cases, problems, exercises, presentations, etc.) and take the objective questions exams. To pass, the student must achieve at least 5 points out of 10.

Second exam call: Students must take both, a practical (case studies and problem solving) and a theoretical exam (objective questions exam) that represents the 100% of the mark. These exams will cover all the course material. To pass, the student must achieve at least 5 points out of 10.

Non-continuous assessment plan:

Students must take both, a practical (case studies and problem solving) and a theoretical exam (objective questions exam), that represents the 100% of the mark. These exams will cover all the course material. To pass the subject, the student must achieve at least 5 points out of 10. There will be two exam opportunities. The dates and time of the exams are those specified in the calendar of exams approved by the school's governing body (Xunta the Centro) for the present academic course (<http://fcetou.uvigo.es/index.php/en/exams>)

Students should contact the subject coordinator by e-mail, if they wish to follow the non-continuous assessment plan. They should decline the continuous assessment and request the global assessment plan. Application deadline: 11th September 2023 - 11th October 2023.

OTHER REMARKS

The dates and time of the exams are those specified in the calendar of exams approved by the Junta the Centro for the present academic course (<http://fcetou.uvigo.es/index.php/en/exams>)

Active participation in class discussions, asking questions, and engaging with the material will be encouraged. This includes attendance, punctuality, and respectful interaction with peers and the teacher. Inappropriate behaviour, contrary to social harmony, will be sanctioned with the loss of the right to continuous assessment by the student responsible.

Academic Integrity: All work submitted must be original and appropriately cited. Plagiarism or any form of academic dishonesty will not be tolerated and will result in a failing grade in all the exam calls of the academic year.

Sources of information

Basic Bibliography

Domínguez Machuca, J.A. y otros, **Dirección de operaciones. Aspectos tácticos y operativos en la producción y los servicios.**, 1ª, McGraw-Hill, 1995

Domínguez Machuca, J.A. y otros, **Dirección de operaciones. Aspectos estratégicos en la producción y los servicios.**, 1ª, McGraw-Hill, 1995

Heizer, J.; Render, B., **Dirección de la Producción y de Operaciones. Decisiones Tácticas.**, 11ª, Pearson Educación, 2015

Heizer, J.; Render, B., **Dirección de la Producción y de Operaciones. Decisiones Estratégicas.**, 11ª, Pearson Educación, 2015

Heizer, J.; Render, B., **Principios de Administración de Operaciones**, Pearson Education, 2017

Heizer, J.; Render, B.; Munson, Ch., **Operations Management. Sustainability and Supply Chain Management. Global Edition.**, 14th, Pearson Education, 2023

Heizer, J.; Render, B.; Munson, Ch., **Principles of Operations Management.**, Global Edition, Pearson Education, 2023

Krajewski, L.J.; Ritzman, L.P.; Malhotra, M.A., **Administración de Operaciones. Procesos y Cadena de Suministros.**, 10ª, Addison Wesley, 2013

Miranda, F.J. y otros, **Manual de Dirección de Operaciones.**, 1ª, Thomson, 2005

Krajewski, L.J., Malhotra, M.K.; Ritzman, L., **Operations Management: Processes and Supply Chains**, Global Edition, Pearson Education, 2024

Complementary Bibliography

Carnero Moya, María C., **Problemas Resueltos de Administración de la Producción y Operaciones**, Paraninfo, 2013

Martin Peña, M.L.; Carrasco Bañuelos, E.; Díaz Garrido, E.; del Barrio Izquierdo, L., **Dirección de producción y operaciones: Una visión práctica.**, Delta Publicaciones, 2013

Miranda Gonzalez, F.J.; Rubio Lacoba, S.; Chamorro Mera, A., **Dirección de Operaciones. Casos Prácticos y Recursos Didácticos.**, Paraninfo, 2014

Santos Álvarez, M.V.; Martín Pérez, V., **La Dirección de Operaciones desde una Perspectiva Práctica. Ejercicios Resueltos.**, Esic Editorial, 202

Barry Render and Jay Heizer, **Jay and Barry's OM Blog (<http://heizerrenderom.wordpress.com/>)**,

---

Recommendations

Subjects that it is recommended to have taken before

Business: Basics of management/O04G020V01102

Business: Business management/O04G020V01203

Other comments

This guide aims to anticipate the learning path of the student, and is conceived in a flexible manner. Therefore, it may require adjustments during the course, according to the dynamics of the class or any situations which may arise.

Similarly, it will contribute information and specific guidelines necessary throughout the learning process.

Teaching activity will be developed using the Campus Remoto of the University of Vigo and the learning platform Moovi.

IDENTIFYING DATA**Dirección de recursos humanos**

Subject	Dirección de recursos humanos			
Code	004G020V01303			
Study programme	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	9	Mandatory	2	1c
Teaching language	Galego			
Department	Organización de empresas e márketing			
Coordinator	Diéguez Castrillón, María Isabel			
Lecturers	Diéguez Castrillón, María Isabel Gueimonde Canto, Ana Isabel			
E-mail	idieguez@uvigo.es			
Web				
General description	O obxectivo da materia é adquirir competencias que permitan tomar decisións sobre os recursos humanos das organizacións, tanto nos ámbitos do acceso, da planificación, o mantemento, o desenvolvemento e o control.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Pensamento crítico e autocrítico
B3	Habilidades relacionadas co uso de aplicacións informáticas utilizadas na xestión empresarial
B5	Habilidades de comunicación oral e escrita
B8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación
B9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo
B10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
B13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
B14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
C3	Posuír e comprender coñecementos sobre os aspectos internos, funcións e procesos das organizacións incluíndo a súa natureza, estrutura, goberno, operativa e dirección.
C5	Posuír e comprender coñecementos sobre a relación entre a empresa e o seu entorno avaliando a súa repercusión na estratexia, comportamento, xestión e sustentabilidade empresarial
C6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial
C7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial
C10	Valorar, a partir dos rexistros relevantes de información, a situación e previsible evolución dunha empresa
C11	Tomar decisións estratéxicas utilizando diferentes tipos de modelos empresariais
C12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais
C14	Elaborar os plans e políticas nas diferentes áreas funcionais das organizacións
C16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
D4	Compromiso ético no traballo

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results	
Lograr por parte do alumnado o coñecemento e a aplicación correcta das principais técnicas e ferramentas propias da dirección e xestión de recursos humanos.	B3 B13	C6 C7
Lograr por parte do alumno/a aplicación de ferramentas de procura, filtrado e interpretación da información relevante na área de recursos humanos.	B1 B5 B8 B9 B13	C6 C10 C16
Tomar decisións na procura de solucións a problemas relativos á situación socio-laboral da empresa, aplicando os métodos apropiados e emitindo os informes correspondentes.	B1 B5 B8 B9 B10 B13	C12

Conseguir que o alumno/a fixe obxectivos, elabore estratexias e plans de acción coherentes coa súa contorna	B1 B5 B13	C3 C5 C6 C11 C14	
Lograr o manexo por parte do alumnado dos coñecementos e procesos propios da dirección e xestión de recursos humanos, mostrando compromiso coas consecuencias das súas decisións ou accións en calquera contexto de intervención, reflexionando sobre o seu propio posicionamento	B1 B2 B5 B13 B14	C7	D4

Contidos

Topic	
BLOQUE I: FUNDAMENTOS DE RRHH	Tema 1: A función de recursos humanos na empresa Tema 2: Dirección de recursos humanos na empresa
BLOQUE II: ACTIVIDADES BÁSICAS NA DIRECCIÓN E XESTIÓN DE RRHH	Tema 3: Fontes básicas de información na toma de decisións de recursos humanos Tema 4: Estratexias, procesos e técnicas de compensación e retribución Tema 5: Planificación de recursos humanos na empresa Tema 6: Estratexias, procesos e técnicas de recrutamento, selección e socialización Tema 7: Estratexias, procesos e técnicas de desenvolvemento dos recursos humanos

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	37.5	0	37.5
Estudo de casos	26	60	86
Estudo previo	0	97.5	97.5
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	0	2

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Explicación por parte do profesorado dos contidos básicos da materia. Explicación de directrices de traballo, fontes de información e pautas para desenvolver o traballo da materia. Interacción co alumnado
Estudo de casos	Resolución de casos prácticos, exercicios e problemas do ámbito dos RRHH
Estudo previo	Consulta e análise de materiais

Atención personalizada

Methodologies	Description
Lección maxistral	Atención individualizada na aula e en horario de titorías.
Estudo de casos	Atención individualizada na aula durante a realización de casos, e en horario de tutorías
Estudo previo	Atención individualizada en horario de titorías

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results
Estudo de casos	Inclúe análise de información sobre casos concretos e valoración de alternativas de solución, xunto a toma de decisións.	40	B1 B5 B10 B13 B14 C3 C5 C6 C7 C10 C11 C12 C14 C16

Exame de preguntas obxectivas	Preguntas test sobre os contidos teóricos das materia	40	B1 B2 B3 B5 B8 B9 B10 B13 B14	C3 C5 C6 C7 C10 C11 C12 C14 C16	D4
Resolución de problemas e/ou exercicios	Resolución de problemas ou exercizos cuantitativos de aplicación do contido da metaria	20	B2 B8 B10 B13 B14	C3 C5 C6 C7 C10 C11 C12 C14 C16	D4

Other comments on the Evaluation

Primeira convocatoria (xaneiro)

Alternativa a) Se realizarán catro probas de avaliación continua ao longo do curso con datas que figuran no cronograma da materia publicadas na web da facultade.

Proba 1: Proba de dous temas (test+ casos + resolución de problemas e/ou exercicios) : 28,6%

Proba 2: Proba de dous temas (test +casos + resolución de problemas e/ou exercicios): 28,6%

Proba 3: Proba de dous temas (test +casos + resolución de problemas e/ou exercicios): 28,6%

Proba 4 : Proba de un tema (test + casos + resolución de problemas e/ou exercicios): 14,2

Superarase a materia a condición de que a media ponderada dos resultados de todas as probas e actividades avaliadas efectuadas ao longo do período lectivo sexa maior ou igual a 5 puntos sobre 10. Non se integrarán na calificación os resultados das probas e actividades avaliadas que non cheguen ao 5. As probas son non recuperables.

Alternativa b) Avaliación global, Só para os estudantes que explicitamente informaron antes do 11 de outubro de que abandonan a avaliación continua. Exame global dos contidos da materia. A cualificación do exame será o 100% da nota final.

Segunda convocatoria (xullo):

Exame global dos contidos da materia no mes de xullo. A cualificación do exame será o 100% da nota.

Esta guía docente anticipa as liñas de actuación que se deben levar a cabo co alumnado na materia e concíbese de forma flexible. En consecuencia, pódense requirir reaxustes ao longo do curso académico promovidos pola dinámica da clase e/ou do grupo de destinatarios real ou pola relevancia das situacións que puidesen xurdir. Proporcionarase ao alumnado a información e as pautas concretas que sexan necesarias en cada momento do proceso formativo.

Observación: Calquera evidencia de traballos e probas plaxiados ou copiados suporá unha calificación de suspenso nas dúas convocatorias.

IMPORTANTE: *As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso actual. No entanto, o calendario poderá ser modificado ao longo do curso por algún imprevisto. Consulten a páxina web da facultade por si se produciran cambios no mesmo. Ante conflitos nas datas publicadas en diversos medios, prevalecerá a existente na páxina web da facultade.*

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

LEAL, A.; ALFARO DE PRADO, A.; RODRÍGUEZ, L. e ROMÁN, M., **El Factor Humano en las Relaciones Laborales**, Pirámide, 1999

PEREDA MARIN, SANTIAGO, **Dirección y gestión de recursos humanos por competencias**, Editorial Ramón Areces, 2011

CALLE DURÁN M. C., ORTIZ DE URBINA, M., **Fundamentos de Recursos Humanos**, Pearson Educacion, 2018

ALBIZU GALLASTEGUI, E. e LANDETA RODRÍGUEZ, J., **Dirección Estratégica de los Recursos Humanos. Teoría y Práctica**, Pirámide, 2011

Complementary Bibliography

DESSLER, G., **Administración de Recursos Humanos**, Prentice Hall, 2009

DOLAN, S.; VALLE, R.; JACKSON, S e SCHULER, R.S, **La Gestión de los Recursos Humanos**, McGraw Hill, 2007

MONDY R., **Administración de recursos humanos**, Prentice Hall, 2010

BYARS L., RUE L., **Gestión de los recursos humanos**, Irwin, 1997

RUBIO DE MEDINA, M.D., **Retribuciones Laborales**, Bosch, 2005

GÓMEZ MEJIA, L., BALKIN, D., CARDY, R., **Gestión de RRHH**, Prrentice Hall, 2016

VÁZQUEZ, L. ; SANCHEZ, R., **Gestión de RRHH para la PYME**, Pirámide, 2019

Recomendacións

Subjects that it is recommended to have taken before

Empresa: Fundamentos de administración/O04G020V01102

Empresa: Xestión de empresas/O04G020V01203

IDENTIFYING DATA**Econometría**

Subject	Econometría			
Code	004G020V01304			
Study programme	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	2	1c
Teaching language	Castelán Galego Inglés			
Department	Economía aplicada			
Coordinator	Pintos Clapés, Juan			
Lecturers	Pintos Clapés, Juan			
E-mail	jpc@uvigo.es			
Web	http://moovi.uvigo.gal/			
General description	A asignatura encádrase no primeiro cuatrimestre do segundo curso do grao. Trátase dunha materia para os alumnos que xa teñen completado o primeiro curso, e que polo tanto poseen formación nas disciplinas de matemáticas e estadística, un coñecemento básico das cales é moi importante para o estudo da econometría. De este modo, o alumno encontrase preparado para abordar unha asignatura de análise como é a econometría, na que empregará os seus coñecementos estadísticos para construír modelos econométricos xerais, que son aplicables en principio o estudo e resolución de problemas dunha ampla variedade de materias relacionadas coa titulación.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Pensamento crítico e autocrítico
B5	Habilidades de comunicación oral e escrita
B13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
C7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial
C12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais
D3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results		
Comprensión das técnicas econométricas básicas dende un punto de vista teórico e aplicado.	B1 B13	C7	
Manexo das técnicas e ferramentas básicas para a cuantificación das relacións entre variables relevantes no mundo económico e empresarial.	B13	C12	
Capacidade de abordar de xeito eficaz certos problemas do eido empresarial empregando a metodoloxía econométrica axeitada.	B1 B2	C12	D3
Habilidades para a argumentación e obtención de conclusións de xeito rigoroso a partir da evidencia empírica.	B1 B2 B5		

Contidos

Topic	
1. Modelización econométrica.	Definición e obxectivos do modelo econométrico. Deseño y construcción do modelo econométrico.
2. Modelo de Regresión Lineal Clásico (MRLC).	Especificación do modelo. Hipóteses básicas do modelo. Estimación e interpretación dos coeficientes estimados. Propiedades dos estimadores. Bondade de axuste. Contrastes de hipóteses. Predicción. Outras cuestións relacionadas co Modelo de Regresión Lineal Clásico (MRLC).
3. Incumprimento das hipóteses clásicas.	Análise, consecuencias, diagnose e posibles solucións se hai incumprimentos das hipóteses clásicas.

Planificación			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	20	30	50
Resolución de problemas	8	22	30
Prácticas de laboratorio	15	35	50
Exame de preguntas obxectivas	1	9	10
Exame de preguntas obxectivas	1	9	10

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente	
	Description
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, complementada co uso de medios audiovisuais, así como a introducción dalgunhas preguntas dirixidas ó estudante, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe.
Resolución de problemas	Permite ó alumnado implementar de forma efectiva os coñecementos teóricos adquiridos a partir das sesións maxistras a través da realización de actividades tales como exercicios e problemas. Os obxectivos desta técnica son: alcanzar unha maior competencia no manexo dos contidos aprendidos así como ilustrar as súas potenciais aplicacións.
Prácticas de laboratorio	Nestas sesións de laboratorio informático se aplicarán os coñecementos adquiridos nas clases teóricas e prácticas para a realización de supostos prácticos coa axuda dun programa informático econométrico. Os alumnos traballarán individualmente ou en grupo baixo a supervisión do profesor.

Atención personalizada	
Methodologies	Description
Prácticas de laboratorio	No laboratorio informático se resolverán supostos prácticos coa axuda dun programa informático econométrico. Os alumnos traballarán individualmente ou en grupo baixo a supervisión do profesor. O reducido tamaño dos grupos permite una atención personalizada das dúbidas e inquedanzas dos alumnos.

Avaliación				
	Description	Qualification	Training and Learning Results	
Resolución de problemas	A avaliación neste contexto pode consistir na entrega de exercicios resoltos, exposición de exercicios na pizarra, traballos, etc.	20	B1 B2 B5 B13	C7 C12 D3
Prácticas de laboratorio	A avaliación neste contexto pode consistir na entrega de supostos resoltos, exposición de supostos no laboratorio, traballos, etc.	30	B1 B2 B5 B13	C7 C12 D3
Exame de preguntas obxectivas	A avaliación neste contexto consistirá en preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta.	25	B1 B2 B13	D3
Exame de preguntas obxectivas	A avaliación neste contexto consistirá en preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta.	25	B1 B2 B13	D3

Other comments on the Evaluation

- Para a 1ª edición das actas (**xaneiro**) haberá dúas formas alternativas de avaliación:

Opción A: A AVALIACIÓN CONTINUA que se acaba de expoñer no cadro anterior, que é o sistema preferente de avaliación. **Entenderase que o alumno se acolle á avaliación continua se NON comunica (por email ou Moovi) ao profesor coordinador da materia, no prazo establecido, que desexa mudar ao sistema de avaliación global. O prazo para comunicalo vai do 11 de setembro ata ó 11 de outubro.**

Anunciarase a principio de curso un cronograma donde aparecen as datas das distintas probas de avaliación continua.

O alumno que se acolla á avaliación continua terá a obriga de colocar unha fotografía tipo carné en Moovi antes da primeira proba de avaliación.

Todos os alumnos deben acceder regularmente á plataforma de teledocencia para estar así ao corrente das novidades que se produzan.

Opción B: Avaliación Global. O estudante que comunicase no modo e prazo mencionados que NON se acolle ao sistema de avaliación continua, será avaliado mediante a realización dun exame final do 100% da nota na data oficialmente establecida no calendario académico.

Para a opción B da edición de xaneiro, tanto as competencias avaliadas coma os resultados de formación e aprendizaxe serán os mesmos que para a opción A da edición de xaneiro.

- Para a 2ª edición das actas (**xullo**) haberá tamén dúas formas de avaliación:

Opción A: O estudante que se acollera ao sistema de **avaliación continua** poderá conservar as notas dos seguintes dous bloques de probas realizadas para a primeira edición: o Bloque 1, que abrangue a proba de resolución de problemas e a proba de laboratorio (e suman o 50% da nota); e o Bloque 2, que abrangue as probas de preguntas obxectivas (e suman o 50% da nota). Poderá subir nota nos seguintes bloques: Bloque 1: proba de resolución de exercicios e/ou supostos (50% da nota); e Bloque 2: proba de preguntas obxectivas (50% da nota).

Opción B: Avaliación Global. O estudante que NON se acollese ao sistema de avaliación continua, será avaliado mediante a realización dun exame final do 100% da nota na data oficialmente establecida no calendario académico.

Para a edición de xullo, tanto as competencias avaliadas coma os resultados de formación e aprendizaxe serán os mesmos que para a edición de xaneiro.

- Para a convocatoria Fin de Carreira: a avaliación consistirá na realización dun exame do 100% da nota na data oficialmente establecida no calendario académico.

Para a convocatoria Fin de Carreira, tanto as competencias avaliadas coma os resultados de formación e aprendizaxe serán os mesmos que para a edición de xaneiro.

É necesario traer o DNI ou documento análogo cando teña lugar a realización dos exames e probas. O incumprimento deste requisito pode ter como consecuencia que ó alumno non se lle permita realiza-lo exame ou proba en cuestión.

As titorias serán concertadas co profesor a través do correo electrónico ou Moovi.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Dougherty, C., **Introduction to Econometrics**, 5ª, Oxford University Press, 2016

Wooldridge, J.M., **Introducción a la Econometría: Un enfoque moderno**, 5ª, Cengage Learning Editores, 2015

Complementary Bibliography

Stock, J.H. y Watson, M.M., **Introducción a la Econometría**, 3ª, Pearson, 2012

Gujarati, **Econometría**, 5ª, McGraw-Hill, 2010

Esteban, M. V., y otros, **Econometría básica aplicada con Gretl**, 1ª, Sarriko-On, Universidad del País Vasco, 2009

Recomendacións

Subjects that it is recommended to have taken before

Estatística: Estatística/O04G020V01204

Matemáticas: Matemáticas/O04G020V01104

Other comments

- É necesario traer o DNI ou documento análogo cando teña lugar a realización dos exames e probas. O incumprimento deste requisito pode ter como consecuencia que ó alumno non se lle permita realiza-lo exame en cuestión.

- Por razóns pedagóxicas é altamente recomendable a asistencia regular ás clases. Sen dúbida, a asistencia fará que a dificultade de superar a materia sexa notablemente máis baixa. Así, o alumno poderá aproveitarse dun ritmo de traballo continuo e da exposición de contidos teóricos e prácticos feitos na aula polos seus compañeiros e o profesor.

- As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario das probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso actual

---

IDENTIFYING DATA				
Contabilidade financeira II				
Subject	Contabilidade financeira II			
Code	O04G020V01401			
Study programme	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	2	2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Economía financeira e contabilidade			
Coordinator	Gallego Rodríguez, María Elena			
Lecturers	Gallego Rodríguez, María Elena			
E-mail	egallego@uvigo.es			
Web				
General description	A materia Contabilidade Financeira II completa os coñecementos adquiridos polo alumno na materia Contabilidade Financeira I do primeiro cuadrimestre do 2º curso de ADE, centrándose no estudo da contabilización das operacións vinculadas ao ciclo de capital, introducindo ao alumno no estudo da contabilidade por razón do suxeito, a través da problemática contable específica das sociedades, e o estudo dos activos correntes. Con todo isto o alumno terá un coñecemento completo do modelo contable español.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Code	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacidade de análise e síntese
B3	Habilidades relacionadas co uso de aplicacións informáticas utilizadas na xestión empresarial
B5	Habilidades de comunicación oral e escrita
B9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo
B10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
B13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
B14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
C4	Posuír e comprender coñecementos sobre o marco económico que regula as actividades empresariais, e a correspondente normativa
C6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial
C7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial
C10	Valorar, a partir dos rexistros relevantes de información, a situación e previsible evolución dunha empresa
C12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais
C16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
D3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos
D4	Compromiso ético no traballo
D5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados previstos na materia				
Expected results from this subject	Training and Learning Results			
Posuír e comprender coñecementos sobre o marco económico que regula as actividades empresariais, e a correspondente normativa.	A2	B1	C4	D3
	A3			D5
	A4			
Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial	A2	B3	C6	D4
	A3	B9	C7	
	A4	B10	C10	
		B14		

Capacidade para aplicar correctamente a lexislación mercantil en materia contable	A2	B1	C4	D3
	A3	B5	C12	D4
	A4	B13	C16	D5
	A5			

Contidos

Topic	
I. AS INVERIONS FINANCEIRAS. ACTIVOS FINANCEIROS	I.1. Instrumentos financeiros I.2. Activos financeiros. Concepto e clasificación I.3. Créditos comerciais e non comerciais I.4. Valores representativos de débeda I.5. Investimentos en instrumentos de patrimonio I.6. Reclasificación e baixa de activos financeiros I.7. Deterioración de valor dos activos financeiro
II. FINANCIAMENTO BÁSICO: (I) PATRIMONIO NETO: (1) FONDOS PROPIOS: (1.1) CAPITAL SOCIAL	II.1. As fontes de financiamento na empresa: Concepto e clasificación. II.2. O Capital Social: Problemática contable derivada da fundación da sociedade. II.3. Contabilización dos incrementos de capital: Causas e tipos. II.4. Contabilización das reducións de capital: Causas e tipos. II.5. Do negocio sobre as propias accións.
III. FINANCIAMENTO BÁSICO: (I) PATRIMONIO NETO: (1) FONDOS PROPIOS: (1.2) RESERVAS	III.1A autofinanciación: Concepto e clases. III.2. O resultado do exercicio e base de repartición. III.3. Orde de prelación na distribución das ganancias. III.4. Remuneración das accións. III.5. As dotacións a reservas. Problemática contable das Reservas: Concepto, clases e funcionamento III.6. Outros participes. III.7. O resultado negativo: A absorción de perdas III.8. Os resultados pendentes de aplicación
IV. FINANCIAMENTO BASICA: (I) PATRIMONIO NETO. (II) AXUSTES POR CAMBIO DE VALOR. SUBVENCÍONS, DOAZÓNS E LEGADOS RECIBIDOS	IV.1. Problemática dos activos financeiros dispoñibles para a venda. IV.2. Operacións de cobertura IV.3. Subvencións, doazóns e legados recibidos.
V. FINANCIACION BASICA: (II) PASIVO NON CORRENTE: (1) PRESTAMOS E EMPRESTITOS	V.1. Financiamento alleo a longo prazo: Concepto e clases. V.2. Tipos de préstamos e empréstitos. V.3. A imputación anual dos gastos financeiros plurianuais dos préstamos e empréstitos. V.4. Problemática contable dos préstamos e empréstitos ordinarios. V.5. Problemática contable dos empréstitos convertibles e con warrant. V.6. Problemática contable doutros tipos de empréstitos especiais. V.7. Problemática contable do leasing ou arrendamento financeiro. V.8. Problemática contable doutras fontes de financiamento alleo permanente
VI. FINANCIACION BASICA: (II) PASIVO NON CORRENTE: (2) PROVISIÓNS	VI.1. Provisións: Concepto. VI.2. Provisión por retribucións a L/P ao persoal. VI.3. Provisión para impostos. VI.4. Provisión para outras responsabilidades. VI.5. Provisión por desmantelamento, retiro ou rehabilitación do inmovilizado. VI.6. Provisión para actuacións ambientais VI.7. Provisión para reestruturacións VI.8. Provisión por transaccións con pagos baseados en instrumentos de patrimonio
VII. ACTIVO NON CORRENTE: (I) O INMOBILIZADO TECNICO E Os INVESTIMENTOS INMOBILIARIOS	VII.1. Os investimentos fixos: Concepto, clases e función na empresa. VII.2. Problemas valorativos. inmovilizado material e intanxible. VII.3. Investimentos Inmobiliarios. VII.4. Activos non correntes mantidos para a venda. VII.5. A depreciación do inmovilizado. VII.6. Métodos de amortización. VII.7. Deterioro de valor de activos non correntes
VIII. CONTAS ANUAIS:	VIII.1. Marco xurídico. VIII.2. O balance VIII.3 A conta de Perdas e Ganancias VIII.4. O Estado de cambios no Patrimonio Neto. VIII.5. O Estado de Fluxos de Efectivo VIII.6. A Memoria

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	26	30	56
Estudo de casos	15	52	67
Seminario	0	3	3

Exame de preguntas obxectivas	2	10	12
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	10	12

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Exposición dos contidos básicos da materia
Estudo de casos	Realización de casos prácticos polo alumno
Seminario	Resolución de problemas. Control do proceso de aprendizaxe por parte do alumno. Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas, e de adquisición de habilidades básicas e procedimentales relacionadas coa materia obxecto de estudo

Atención personalizada

Methodologies	Description
Estudo de casos	Nas clases prácticas de resolución de casos, os estudantes poden plantexar as dúbidas que lle xurdan o ir realizando os exercicios e que son resoltas de forma personalizada
Seminario	No desenvolvemento das prácticas propostas, cada estudante plantexa os problemas que lle xurden, sendo resoltos o longo da sesión de forma personalizada.

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results			
Estudo de casos	Realizarase unha proba na que se exporán casos ou situacións nas que pode estar a empresa e que han de ser resoltos de forma autónoma polo alumno	40	A2 A3 A4	B5	C4 C10	D5
Exame de preguntas obxectivas	realización de probas escritas de carácter teórico sobre a materia explicada	20	A2 A3 A4 A5	B5 B13 B14	C4 C6 C7 C10 C12 C16	D3 D4 D5
Resolución de problemas e/ou exercicios	Realización dunha proba escrita na que se expoñen problemas que deben ser resoltos polo alumno	40	A2 A3	B1 B3 B9 B10	C10	D3 D4 D5

Other comments on the Evaluation

O alumnado poderá elixir ser avaliado mediante o sistema de **Avaliación continua** (AC), ou alternativamente optar por unha proba de **Avaliación Global** (AG). A avaliación por defecto é a AC. O alumnado pode renunciar á Avaliación Continua e pasarse á Avaliación Global comunicandoo por escrito ó coordinador da materia e no seguinte prazo: do 21/01/25 ó 21/02/25 ambos días incluídos. A elección de AG supón a renuncia ao dereito de seguir avaliándose mediante as actividades de AC que resten e á cualificación obtida ata ese momento en calquera das probas que xa tiveron lugar.

A avaliación continua consta de **catro probas** escritas, dúas de carácter teórico e dous de carácter práctico. Para superar a materia é necesario ter unha nota media de 5.

As probas teóricas consistirán en dous exames de preguntas obxetivas sendo necesario sacar unha nota mínima de 5 para aprobar e unha nota máxima de 3 para facer media co resto de probas. Cada unha das probas teóricas supoñen un 10% da nota final.

As probas prácticas consisten na resolución de problemas ou exercicios e será necesario sacar un 5 para superar a proba e tamén para facer media coas demais probas. Cada unha das probas prácticas supoñen un 40% da nota final.

Se algún alumno non supera algunha/s da/s proba/s realizadas ou non chega ao mínimo esixido para facer media, poderá presentarse ás partes a recuperar na proba oficial de xaneiro. No caso de que o alumno na proba de xaneiro non supere as partes ás que se presenta será cualificado coa nota obtida no exame de xaneiro.

Se un alumno que se presentou a algunhas ou todas as probas plantexadas non as superou ou non alcanza a cualificación mínima para facer media e non se presenta a recuperalas na oportunidade de xaneiro, será cualificado con suspenso.

Se un alumno superou as probas realizadas e quere subir nota na convocatoria oficial de xaneiro, poderá presentarse á parte ou partes nas que queira obter maior cualificación sen que poida presentarse ás probas de carácter conxunto ou xeral a realizar. O estudante será cualificado coas notas obtidas na proba de xaneiro.

Os alumnos que opten pola avaliación global serán avaliados cun exame teórico práctico e cualificados coa nota que saquen no correspondente exame.

Os alumnos que non superen a materia na primeira oportunidade poderán ser avaliados de novo na segunda oportunidade a través dunha proba teórico-práctica que suporá o 100% da nota.

Esta guía é orientativa e está suxeita ás modificacións que ao longo do curso estímanse necesarias.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso académico.

No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da FCETOU.

Esta guía é orientativa e esta sujeta a modificacións se o longo do curso se estiman necesarias.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso académico. No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da FCETOU.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Wanden-Berghe, J.L., **Contabilidad Financiera II**, 2012,

Marín Hernández Salvador (coord), **Contabilidad Práctica para todos**, 2019,

del Campo Moreno, Paloma; Parte Esteban, Laura, **Contabilidad Financiera: normas de registro y valoración**, 2023,

Complementary Bibliography

Herrador Alcaide, Teresa, **Contabilidad Financiera Superior**,

Montesinos Julve, V., **Fundamentos de Contabilidad Financiera**, 2015,

Plan General de Contabilidad, Real Decreto 1514/2007,

Ley de Sociedades de Capital. Real Decreto 1/2010,

Torvisco Manchón B., **Fundamentos de contabilidad de sociedades**,

Campo Moreno, Paloma del, **Prácticas de contabilidad financiera**,

Campo Moreno, Paloma del, **Contabilidad Financiera**,

Fernández Cuesta, C., **Introducción a la Contabilidad Financiera. Adaptado a la pequeña y mediana empresa**, 2014,

Quesada Sánchez, F.J., **Soluciones a la problemática contable de las empresas**, 2012,

Arquero Montaña, J.L. et al, **Introducción a la Contabilidad Financiera**, 2015,

Tejada, A; et al, **Manual práctico de Contabilidad**, 2017,

Azcárate Llanes, F; Fernández Chulián; M, **Operaciones contables avanzadas**, 2015,

---

Recomendacións

Subjects that it is recommended to have taken before

Empresa: Matemática das operacións financeiras/O04G020V01202

Empresa: Contabilidade financeira I/O04G020V01301

Other comments

Esta guía docente anticipa as liñas de actuación que se deben levar a cabo co alumno na materia e concíbese de forma flexible. En consecuencia, pode requirir reaxustes ao longo do ano académico promovidos pola dinámica da clase e do grupo de destinatarios real ou pola relevancia das situacións que puidesen xurdir. Así mesmo, achegárase ao alumnado a información e pautas concretas que sexan necesarias en cada momento do proceso formativo.

IDENTIFYING DATA				
Decisións de investimento				
Subject	Decisións de investimento			
Code	O04G020V01402			
Study programme	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	2	2c
Teaching language	Castelán			
Department	Economía financeira e contabilidade			
Coordinator	Docampo Parente, Jerónimo			
Lecturers	Docampo Parente, Jerónimo			
E-mail	jdocampo@uvigo.es			
Web				
General description	Aportar os coñecementos necesarios para facilitar a valoración e selección de proxectos de inversión para tomar as decisións de inversión mis axeitadas para o futuro da empresa. Facilitar aquelas ferramentas que permitan avaluar inversións e tomar decisións mais favorables			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
B1	Capacidade de análise e síntese
B3	Habilidades relacionadas co uso de aplicacións informáticas utilizadas na xestión empresarial
B10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
B11	Redactar proxectos de xestión global ou de áreas funcionais da empresa
B13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
B14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
C3	Posuír e comprender coñecementos sobre os aspectos internos, funcións e procesos das organizacións incluíndo a súa natureza, estrutura, goberno, operativa e dirección.
C5	Posuír e comprender coñecementos sobre a relación entre a empresa e o seu entorno avaliando a súa repercusión na estratexia, comportamento, xestión e sustentabilidade empresarial
C7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial
C10	Valorar, a partir dos rexistros relevantes de información, a situación e previsible evolución dunha empresa
C11	Tomar decisións estratéxicas utilizando diferentes tipos de modelos empresariais
C12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais
C16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results	
Coñecer os principios básicos da xestión financeira de empresas	B1	C3 C5
Coñecer o obxectivo financeiro e a súa relación coa actividade da empresa	B1 B14	C3 C5 C16
Identificar e estimar a estrutura financeira adecuada en función do ciclo de explotación e actividade da empresa	B1 B3 B10 B11 B14	C3 C5 C7 C10 C11 C12 C16
Coñecer o concepto de investimento e o seu *interrelación coa estrutura financeira e obxectivo financeiro	B1 B14	C3 C5 C16
Coñecer e estimar as variables que inflúen nun investimento e aplicar a principais técnica analíticas para determinar a rendibilidade dos investimentos	B1 B3 B10 B11 B13 B14	C7 C10 C11 C12 C16

Interpretar e dar a coñecer os diferentes resultados obtidos na avaliación e rendibilidade de investimentos	B1 B10 B11 B13 B14	C7 C11 C12 C16
Aplicar ferramentas informáticas na resolución de supostos prácticos de xestión financeira empresarial	B1 B3 B10 B11 B13 B14	C12 C16
Coñecer e valorar a incidencia do risco na rendibilidade dos investimentos	B1 B3 B10 B14	C7 C11 C12

Contidos

Topic	
Fundamentos da xestión financeira da empresa	- A función financeira da empresa: Evolución histórica das finanzas. O obxectivo financeiro. Competencias da función financeira da empresa. - A estrutura económico-financiera da empresa: Fondo de Rotación. Período medio de Maduración. Principais cocientes para a análise económica-financiero. - Metodoloxía de cálculo financeiro aplicable nas decisións de investimento: Efecto do tempo sobre o valor do diñeiro. Operacións de *capitalización e actualización.
Concepto e clases de investimentos	Concepto de investimento. Clasificación de investimentos na empresa.
Avaliación de investimentos	Métodos estáticos se selección de investimentos. A taxa de actualización ou custo de capital da empresa. O criterio de valor capital. O criterio da TIR
Factores determinantes dun investimento	Principais magnitudes para avaliar a rendibilidade dos investimentos. Estimación de fluxos de tesouraría
Interpretación e toma de decisións de investimento	- *Jerarquización de proxectos en base ao valor capital e TIR. - A consideración do risco nas decisións de investimento. - Metodoloxías complementarias.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	28	58	86
Resolución de problemas	15	45	60
Resolución de problemas e/ou exercicios	0	2	2
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1
Exame de preguntas de desenvolvemento	1	0	1

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Exposición na aula por parte do profesor dos contidos máis relevantes, a partir da base de material docente posto a disposición dos alumnos en plataforma e bibliografía indicada.
Resolución de problemas	Resolución de supostos prácticos que complementen a sesión maxistral e permitan aos alumnos consolidar os coñecementos. Os alumnos poden participar a través de preguntas, durante o desenvolvemento dos exercicios.

Atención personalizada

Tests	Description
Resolución de problemas e/ou exercicios	
Exame de preguntas obxectivas	

Avaliación

Description	Qualification	Training and Learning Results

Resolución de problemas e/ou exercicios	Formularanse problemas relacionados coa materia. Resolución de exercicios que se explican durante o curso, adaptados ao contido de cada tema.	30	B1 B10 B11 B13 B14	C3 C5 C7 C10 C11 C12 C16
Exame de preguntas obxectivas	Preguntas concretas tipo test. Solo se acepta unha resposta correcta	35		
Exame de preguntas de desenvolvemento	Preguntas abertas donde se desenvolve os coñecementos da materia asignados a cada tema.	35	B1 B3 B10 B11 B13 B14	C3 C5 C7 C10 C11 C12 C16

Other comments on the Evaluation

Os alumnos para superar a materia poden escoller entre a avaliación continua ou avaliación non continua

Avaliación continua, realizaranse tres probas parciais durante o curso. O valor total do tres probas supoñen o 100% da nota total. A nota total son 10 puntos

O valor das tres probas: hay 1 proba que representan o 30% e outras duas que representan o 35% cada unha.

Prazos: para mudar de avaliación continúa a global o prazo e do 21 de xaneiro a 21 de febreiro

Os alumnos que non superen un mínimo de 5 puntos entre o tres probas, poden presentarse ao exame final en primeira convocatoria na data establecida no calendario de exames da Facultade. A nota deste exame representa o 100% da nota final

Avaliación non continua, os alumnos deberán superar o exame final de primeira convocatoria na data fixada no calendario de exames da Facultade. Este exame teórico-práctico representa o 100% da nota final.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario das probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso actual

Todos os que non superen a materia en primeira convocatoria, poden presentarse ao exame de segunda convocatoria na data fixada no calendario de exames da Facultade. O exame será teórico-práctico e representa o 100% da nota final

Pódense consultar as datas de exames na páxina web de Facultade de Ciencias Empresariais e Turismo de Ourense.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

- PISÓN FERNÁNDEZ, I., **DIRECCIÓN Y GESTIÓN FINANCIERA DE LA EMPRESA**, Madrid, 2001,
Blanco Ramos, F. y Ferrando Bolado, M., **DIRECCIÓN FINANCIERA I. SELECCIÓN DE INVERSIONES.**, Madrid, 2006,
Cibrán Ferraz, P. y Villanueva Villar, M., **GESTIÓN FINANCIERA: TEORÍA Y CASOS PRÁCTICOS**, Santiago, 2005,
Fernández Álave, A.I., **INTRODUCCIÓN A LAS FINANZAS**, Madrid, 1994,
hayat, S. y San Millán, A., **FINANZAS EN EXCEL**, Madrid, 2006,
Suarez Suarez, **DECISIONES OPTIMAS DE INVERSION Y FINANCIACIÓN**, Madrid, 2005,
López López, V.; Illanes Sánchez,, J.C., **CASOS DE ECONOMÍA DE LA EMPRESA: modelos y soluciones con excel**, 2002,
Mascareñas Pérez Iñigo, J., **FINANZAS PARA DIRECTIVOS**, Madrid, 2010,
Valladolid González, E.; Azofra Palenzuela, V., **PRÁCTICAS DE DIRECCIÓN FINANCIERA**, Madrid, 2002,

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

- Análise contable/O04G020V01601
Decisións de financiamento/O04G020V01501
Valoración de activos/O04G020V01604
Planificación financeira/O04G020V01702

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

- Contabilidade financeira II/O04G020V01401

Subjects that it is recommended to have taken before

Empresa: Matemática das operacións financeiras/O04G020V01202

Empresa: Contabilidade financeira I/O04G020V01301

IDENTIFYING DATA**Marketing Management I**

Subject	Marketing Management I			
Code	004G020V01403			
Study programme	Grado en Administración y Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	2nd	2nd
Teaching language	#EnglishFriendly Spanish Galician			
Department				
Coordinator	Rodríguez Comesaña, Lorenzo			
Lecturers	Alén González, María Elisa Rodríguez Comesaña, Lorenzo			
E-mail	loroco@uvigo.es			
Web				
General description	This subject connects the student with basic aspects of marketing to know and understand the market and the consumers of a company. Specifically, the Dirección Comercial I course aims to delve into the study of strategic marketing and market analysis and planning tools in order to develop successful strategies for companies in the market. English Friendly subject: International students may request from the teachers: a) resources and bibliographic references in English, b) tutoring sessions in English, c) exams and assessments in English.			

Training and Learning Results

Code	
B1	Ability to analyse and synthesise
B5	Oral and written communication skills.
B9	Ability to work effectively within a team
B13	Capacity for learning and independent work
C6	Acquire and understand knowledge regarding: The different processes, procedures and practices related to business management
C14	Draw up plans and policies in the different functional areas within organisations

Expected results from this subject

Expected results from this subject	Training and Learning Results	
Have knowledge about the current content of marketing and its role in organizations, in order to develop plans and policies in the company		C6 C14
Analysis, communication, responsibility and commitment skills	B1 B5 B9 B13	C6 C14

Contents

Topic	
1. Introduction to marketing	1.1. Definition and marketing concept 1.2. Focus on the customer and loyalty management
2. Marketing planning	2.1. The strategic marketing plan 2.2. Marketing Strategies
3. Potential market, demand and market share	(*)2.1. Definition. Market concept 2.2. Potential market 2.3. Market share ratios
4. Marketing research	4.1 Introduction 4.2. SIM 4.3. Marketing research
5. Consumer behavior	5.1 Concept 5.2 Influencing factors 5.3 Consumer behavior process
6. Market segmentation and positioning	5.1. Segmentation 5.2. Segmentation process and positioning strategies

Planning

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lecturing	30	30	60
Problem solving	6	22	28
Case studies	7	10	17

Objective questions exam	1	22	23
Case studies	1	21	22

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies	
	Description
Lecturing	Presentation by the teacher of the contents on the subject under study, theoretical and / or guidelines for a job, exercise or project to be developed by the student.
Problem solving	Activity which formulated problem and / or exercises related to the course. The student should develop appropriate solutions or right through the exercise routines, application of formulas or algorithms, application processing procedures available information and interpretation of the results. It is often used to complement the lecture.
Case studies	Carrying out practical cases, exercises to understand the topics, works and presentations related to the topics of the subject.

Personalized assistance

Methodologies	Description
Case studies	Personalized attention to student problems when putting theoretical knowledge into practice.

Assessment				
	Description	Qualification	Training and Learning Results	
Objective questions exam	Tests that assess knowledge that includes closed with response alternatives questions (true/false, multiple choice, matching of elements...). Students select a response among a limited number of possibilities. (none of the tests will by itself exceed 40% of the grade).	50	B1	C6 C14
Case studies	Resolution of practical cases, exercises to understand the topics, works and exhibitions related to the topics of the subject (none of the tests will by itself exceed 40% of the grade).	50	B1 B5 B9 B13	C6 C14

Other comments on the Evaluation

Students may choose to be assessed through the Continuous Assessment (CA) system or, alternatively, opt for a Global Assessment (GA) test. The preferred assessment is the CA. Students may choose GA according to the procedure and the period established by the center. Choosing EG means waiving the right to continue evaluating through the remaining CA activities and the grade obtained up to that moment in any of the tests that have already been taken.

CONTINUOUS ASSESSMENT (CA)

- There will be several exercises and cases linked to the classes. None of the tests or activities that make up the different EC tasks will account for more than 40% of the final grade for the subject by themselves.
- The final grade for the course (for first opportunity) will be the sum of the grade obtained in the evaluation tests carried out throughout the semester (with a weighting of 60% of the total), and the grade obtained in a last test that will coincide with the dates of the GA (with a weighting of 40% of the total).
- The final grade for the course (in case second opportunity) will be the sum of the grade obtained in the evaluation tests carried out throughout the semester (with a weighting of 60% of the total), and the grade obtained in a last test that will coincide with the dates of the second opportunity GA (with a weighting of 40% of the total).
- To pass the subject it will be necessary to obtain a minimum score of five points (5/10), being an essential condition to obtain at least 50% of the score in the last evaluation exam.

OVERALL ASSESSMENT (GA)

- As an alternative to the continuous assessment system, the student body may choose to be assessed with a final exam that will account for 100% of the grade. Both in the ordinary and in the extraordinary call, in this test there will be two parts, one of theoretical content (5 points), and another of practical content (5 points). To measure the student's communication skills, it can be established that one or both of the tests are carried out orally.
- To pass the subject it will be necessary to obtain a minimum score of five points, being an essential condition to have a minimum of 45% of the score in each of the two parts of the final test.

NO SHOW

- Students who do not participate in the EC or the EG will appear in the minutes as [Not Present].

END OF CAREER

- In the End of Degree call, the exam is 100% of the grade. There will be two parts, one of theoretical content (5 points), and another of practical content (5 points).
- To measure the student's communication skills, it can be established that one or both of the tests are carried out orally.
- To pass the subject it will be necessary to obtain a minimum score of five points, being an essential condition to have a minimum of 45% of the score in each of the two parts of the final test.

ADDENDUM

- The date and time of the exams can be consulted on the website of the faculty in the section on teaching organization. Exames | Facultade de Ciencias Empresariais e Turismo (uvigo.es)
- Students are recommended to take into account Title VII (Do uso de medios ilícitos), del Regulamento sobre a Avaliación, a calificación e a calidade da docencia e do proceso de aprendizaxe do estudantado | Secretaría Online Universidade de Vigo (uvigo.gal)
- This teaching guide anticipates the lines of action that must be carried out with the student of the subject and is conceived in a flexible way. Consequently, it may be necessary to make adjustments throughout the academic year promoted by the dynamics of the class and the real target group, or by the relevance of the situations that could arise. Likewise, the information, guidelines and 100% of the specific qualification that are necessary at each moment of the training process will be provided to the student body
- Students may waive the continuous evaluation, informing the coordinator by email, within the period established by the faculty.

Sources of information

Basic Bibliography

Philip Kotler y Gary Armstrong, **Principios de Marketing**, 17ª, Pearson, 2018

Philip Kotler and Gary Armstrong, **Principles of Marketing**, 18, Pearson, 2020

Complementary Bibliography

Philip Kotler y Gary Armstrong, **Dirección de marketing**, 15ª, Pearson, 2016

Lopez, MJ, **Marketing estratégico**, Pearson, 2013

Gonzalez Vazquez, E y otros, **Manual práctico de marketing**, Pearson, 2014

Esteban Talaya, A.; Mondéjar Jiménez, J.A., **Fundamentos de marketing**, 1, ESIC, 2013

Santesmases, M., **Marketing. Conceptos y estrategias**, 6ª, Pirámide, 2012

Recommendations

Subjects that continue the syllabus

Marketing Management II/O04G020V01502

Commercial Research/O04G020V01701

Subjects that it is recommended to have taken before

Business: Business management/O04G020V01203

Other comments

This educational guide anticipates the lines of performance that have to carry out with the student in the matter and conceives of flexible form. In consequence, can require readjustments along the academic course promoted by the dynamics of the class and of the group of real addressees or by the importance of the situations that could arise. Likewise, it will contribute to the students the information and concrete guidelines that they are necessary in each moment of the formative process.

It will contribute to the students the information and concrete guidelines that they are necessary in each moment of the formative process. This matter in the *PCEO Degree in Administration and Direction of Companies/Degree in Right as well as in the *PCEO Degree in Administration and Direction of Companies/Degree in Computing gives in the second *cuatrimestre of the 3º course

IDENTIFYING DATA				
Macroeconomía				
Subject	Macroeconomía			
Code	004G020V01404			
Study programme	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	2	2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Fundamentos da análise económica e historia e institucións económicas			
Coordinator	Vázquez Barquero, José Ángel			
Lecturers	Vázquez Barquero, José Ángel			
E-mail	jvazquez@uvigo.es			
Web				
General description				

Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Code	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Pensamento crítico e autocrítico
B3	Habilidades relacionadas co uso de aplicacións informáticas utilizadas na xestión empresarial
B5	Habilidades de comunicación oral e escrita
B6	Habilidades de comunicación a través de Internet e, dominio de ferramentas multimedia para a comunicación a distancia
B8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación
B10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
B13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
C2	Posuír e comprender coñecementos sobre as institucións económicas como resultado e aplicación de representacións teóricas ou formais a respecto de como funciona a economía
C9	Identificar a xeneralidade dos problemas económicos que se suscitan nas empresas, e saber utilizar os principais instrumentos existentes para a súa resolución
C16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
D1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial

Resultados previstos na materia				
Expected results from this subject	Training and Learning Results			
Comprender as bases de funcionamento da economía tanto nos ámbitos máis amplos como nos máis próximos	A2	B1 B13	C2 C9	
Lograr o manexo por parte dos estudantes da análise económica a través das súas ferramentas básicas, de modo que para abordar preguntas económicas sexan capaces de construír modelos económicos simples, que mediante unha representación simplificada da realidade permitan tratar adecuadamente o problema.	A2 A5	B1 B2 B5 B10		
Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante e do seu contido	A3 A4	B3 B6 B8	C16	
Espertar o interese dos estudantes respecto á análise dos efectos das políticas *macroeconómicas, de modo que ante a aplicación dun novo instrumento de política económica sexan capaces de formarse unha opinión fundamentada sobre a súa eficacia na consecución dos obxectivos para os cales se expuxo	A2	B1 B2	C9	D1

Contidos	
Topic	
1. Introducción á Macroeconomía	Temas de estudo da Macroeconomía. A medición da actividade económica.
2. O mercado de bens	Modelo renda gasto. Curva IS.
3. Os mercados financeiros	A oferta e a demanda de diñeiro. A determinación do tipo de interese. O Banco Central. O multiplicador monetario. A curva LM.
4. Análise conxunta dos mercados de bens e financeiros: o modelo IS-LM	Obtención da curva de demanda.
5. O mercado de traballo	Variables relevantes do mercado de traballo. Determinación de salarios. Determinación de prezos. Taxa de paro natural.
6. Análise conxunta de todos os mercados: o modelo OA-DÁ	A obtención da curva de oferta. O equilibrio a curto e medio prazo.
7. A curva de Phillips	.
8. A inflación, a actividade e o crecemento da cantidade de diñeiro	.
9. Macroeconomía nunha economía aberta	Tipos de cambio. Mercado de divisas. Balanza de pagos e tipos de cambio. Mercados financeiros e tipos de cambio.

Planificación			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	28	42	70
Resolución de problemas	7	25	32
Actividades introdutorias	2	2	4
Resolución de problemas e/ou exercicios	6	16	22
Exame de preguntas obxectivas	2	20	22

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente	
	Description
Lección maxistral	O profesor elaborará documentación específica para cada unha das sesións que os alumnos deberán ler antes de cada clase para asegurar un bo aproveitamento das sesións teóricas
Resolución de problemas	As clases prácticas consistirán na resolución de follas de exercicios e casos, que serán facilitados con anterioridade aos alumnos. Así se optimizará o tempo, destinándose á aclaración daquelas cuestións que presenten maiores dificultades para os alumnos. Ademais, realizarase un traballo/resumen crítico sobre algún libro a indicar polo profesor
Actividades introdutorias	As tutorías en grupo destinaranse á realización de actividades que permitan afianzar os coñecementos adquiridos tanto nas clases teóricas como nas prácticas, así como para ir resolvendo as dúbidas que vaian xurdindo ao longo do programa

Atención personalizada	
Methodologies	Description
Resolución de problemas	Atenderase de maneira individual aos alumnos que teñan dúbidas á hora de realizar os exercicios propostos. Asesoraráselles na realización dos mesmos coa meta de que alcancen os obxectivos previstos no programa e poidan resolver de autónomamente os exercicios que se lles propoñan. Os alumnos poderán resolver as súas dúbidas cos exercicios prácticos en tutorías presenciais (cando sexa posible), por correo electrónico ou por videoconferencia. Nos casos de tutorías presenciais ou por videoconferencia, a tutoría farase na modalidade de concertación de cita previa.
Lección maxistral	Atenderase de maneira individual aos alumnos que teñan dúbidas na parte teórica da materia. Os alumnos poderán resolver as súas dúbidas nas clases teóricas en tutorías individualizadas en tutorías presenciais (cando sexa posible), por correo electrónico ou por videoconferencia. Nos casos de tutorías presenciais ou por videoconferencia, a tutoría farase na modalidade de concertación de cita previa.

Avaliación	
Description	Qualification Training and Learning Results

Resolución de problemas e/ou exercicios	Realizaranse test e exercicios prácticos relacionados co contido da materia que serán resoltos nun exame presencial na aula	30	A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B5 B6 B8 B10 B13	C2 C9 C16	D1
Exame de preguntas obxectivas	Exporanse cuestións relacionadas co temario da materia que serán resoltas en exames presenciais na aula. Ningun deles valerá máis do 40% da nota final.	70	A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B5 B6 B8 B10 B13	C2 C9 C16	D1

Other comments on the Evaluation

A) ALUMNOS QUE OPTEN POR AVALIACIÓN CONTINUA: Nas convocatorias de xuño e xullo, a nota final da materia resultará da suma ponderada da nota obtida nas diferentes probas e actividades de avaliación continua, que suporá un 60% da nota final (até 6 puntos) e a nota obtida nun exame final escrito, que valerá o 40% restante da nota final (até 4 puntos). A avaliación continua inclúe a asistencia tanto ás clases teóricas como ás clases prácticas, a entrega de follas de exercicios e a nota das probas que se realizan ao longo do curso. En consecuencia, os criterios para calcular a nota final serán os seguintes: A) Até 5 puntos polas notas das probas realizadas na avaliación continua ao longo do curso; B) Até 1 punto pola asistencia ás clases teóricas e prácticas; C) Até 4 puntos pola nota do exame final escrito, que terá lugar na data oficial establecida no calendario de exames. Por defecto os alumnos serán adscritos a avaliación continua, podendo renunciar a ela por escrito según o prazo establecido polo Decanato.

B) ALUMNOS QUE NON OPTEN POR AVALIACIÓN CONTINUA: Nas convocatorias de xuño e xullo, a nota final da materia resultará da suma da nota obtida nun exame final escrito (que coincidirá co que realicen os alumnos que opten por avaliación continua), que valerá o 40% da nota final (até 4 puntos), e a nota dun exame oral, que valerá o 60% restante da nota final (até 6 puntos). Para aprobar a materia será preciso obter unha nota no exame final escrito igual ou superior a 5 puntos sobre 10. En consecuencia, os criterios para calcular a nota final serán os seguintes: A) Até 4 puntos pola nota do exame final escrito, que terá lugar na data oficial establecida no calendario de exames; B) Até 6 puntos pola nota do exame oral, que tamén terá lugar na data oficial establecida no calendario de exames.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

Blanchard, O., **Macroeconomía**, 4ª,

Belzunegui, B.; Cabrerizo J.; Padilla R. y Valero I., **Macroeconomía: Problemas y ejercicios resueltos**, 2ª,

Mankiw, N. G., **Macroeconomía**,

Krugman, P.R. y Obstfeld, M., Addison Wesley, **Economía Internacional: Teoría y Política**,

Recomendacións

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Políticas económicas/O04G020V01405

Subjects that it is recommended to have taken before

Economía: Microeconomía/O04G020V01101

IDENTIFYING DATA				
Políticas económicas				
Subject	Políticas económicas			
Code	004G020V01405			
Study programme	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	2	2c
Teaching language	Castelán			
Department	Economía aplicada			
Coordinator	Molina Abraldes, Antonio			
Lecturers	Molina Abraldes, Antonio Pintos Clapés, Juan			
E-mail	molina@uvigo.es			
Web	http://moovi.uvigo.gal			
General description	Esta materia proporciona aos alumnos unha visión das principais políticas económicas de curto prazo aplicadas nos últimos anos. Para elo se estudan os principais obxectivos de estabilización coxuntural, as características das ferramentas monetarias, fiscais, comerciais, cambiarias e as políticas sectoriais máis relevantes.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Pensamento crítico e autocrítico
B5	Habilidades de comunicación oral e escrita
B8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación
B9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo
B13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
B14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
C2	Posuír e comprender coñecementos sobre as institucións económicas como resultado e aplicación de representacións teóricas ou formais a respecto de como funciona a economía
C12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais
C13	Mobilidade e adaptabilidade a entornos e situacións diferentes
C14	Elaborar os plans e políticas nas diferentes áreas funcionais das organizacións
C16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
D1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial
D5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results		
Ser capaces de identificar os principais agregados que definen os obxectivos de política económica e as políticas para alcanzalos, distinguindo entre políticas macro e microeconómicas. Ademais, os alumnos/as han de comprender o papel do diñeiro e das institucións monetarias, así como os mecanismos de transmisión da política monetaria nunha economía pechada e nunha economía aberta con diferentes réximes cambiarios.	B1	C2	D1
	B2	C12	D5
	B5	C13	
	B8	C16	
	B9		
	B13		
Ser capaces de analizar e discutir as recentes decisións de política económica que levaron a cabo as diferentes institucións públicas e en que medida as crises económicas condicionan tales decisións e limitan os seus efectos.	B14		
	B1	C2	D1
	B2	C12	D5
	B5	C13	
	B8	C14	
	B9		
	B13		
B14			

Comprender os efectos e limitacións da política fiscal.

B1 C2 D1
 B2 C12 D5
 B5 C13
 B8 C14
 B9 C16
 B13
 B14

Ser capaces de interpretar os informes das principais institucións económicas relativos á política económica e analizar os principais datos que ofrecen as estatísticas económicas relativas a estos temas.	B1	C2	D1
	B2	C12	D5
	B5	C13	
	B8	C14	
	B9	C16	
	B13		
	B14		

Contidos

Topic	
Introducción	Conceptos básicos. Tipoloxía de políticas. Restricións da Política Económica.
Obxectivos de Política Económica	Principais obxectivos da política económica: crecemento económico, redistribución da renda, emprego e estabilidade de prezos.
Política monetaria	Institucións. Variables e relacións monetarias. Instrumentos de política monetaria e mecanismos de transmisión. Experiencias de política monetaria.
Política orzamentaria	Bases teóricas. Instrumentos de política fiscal. Déficit público e débeda pública.
Política económica exterior	O equilibrio externo. Instrumentos de política exterior. A política económica nunha economía aberta.
Políticas microeconómicas	Política de la competencia. Política de I+D+i

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	26	70	96
Prácticas con apoio das TIC	15	35	50
Exame de preguntas obxectivas	4	0	4

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Prácticas con apoio das TIC	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedementais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvolveranse no laboratorio informático.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Prácticas con apoio das TIC	As prácticas de laboratorio desenvolveranse nos Grupos Medianos no laboratorio informático. O profesor supervisará o traballo realizado polos alumnos no ordenador.

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results		
Prácticas con apoio das TIC	Entrega de prácticas de laboratorio realizadas nos grupos GM. Haberá que entregar unha selección delas na plataforma de teledocencia Moovi.	30	B1	C12	D1
			B2	C13	D5
			B5	C14	
			B8	C16	
			B9		
			B13		
			B14		

Exame de preguntas obxectivas	Haberá dúas probas: unha hacia a metade do cuadrimestre e a outra ao final do mesmo que valerán un 35% cada unha.	70	B1 B2 B5 B13 B14	C2 C13 C14	D1 D5
-------------------------------	---	----	------------------------------	------------------	----------

---

Other comments on the Evaluation

- Primeira oportunidade:

Haberá dúas posibilidades de avaliación:

Opción A: A modalidade de avaliación preferente será a avaliación continua. Anunciarase ao comezo da docencia da materia un cronograma onde aparecerán as datas das distintas probas de avaliación continua.

Os alumnos que se acollan ao sistema de avaliación continua terán a obriga de colocar unha fotografía tipo carné en Moovi antes da primeira proba de avaliación e de acceder regularmente á plataforma de teledocencia, para estar así ao corrente das novidades que se produzan.

O sistema de avaliación por defecto será a avaliación continua. Aqueles estudantes que desexen a avaliación global (100% da cualificación no exame oficial) deben comunicalo ao responsable da materia por email dende o 21 de xaneiro ao 21 de febreiro inclusive.

Opción B (avaliación global): O estudante será avaliado mediante a realización dun exame final de carácter escrito na data oficialmente establecida coas seguintes ponderacións: proba de preguntas obxectivas (70%) e proba de resolución de exercicios (30%).

Recuperación: 2ª oportunidade (xullo 2025)

Novamente haberá dúas posibilidades de avaliación:

Opción A: Os estudantes que se acolleran ao sistema de avaliación continua poderán conservar as notas da parte de exame de preguntas obxectivas (70%) e prácticas con apoio das TIC (30%).

Os alumnos poderán subir nota nunha ou en ambas partes: Proba de preguntas obxectivas (70%) e proba de resolución de exercicios (30%). A proba de resolución de exercicios (30%) e un exame de recuperación que substitúe á parte práctica entregable na avaliación continua (prácticas con apoio das TIC (30%)).

Opción B (avaliación global): Os alumnos que elixiron a avaliación global na 1ª oportunidade poderán realizar unha proba de preguntas obxectivas (70%) e unha proba de resolución de exercicios (30%). A proba de resolución de exercicios (30%) e un exame de recuperación que substitúe á parte práctica entregable na avaliación continua (prácticas con apoio das TIC (30%)).

- Convocatoria Fin de Carreira:

O alumno que opte por examinarse en fin de carreira será avaliado unicamente cun exame teórico-práctico que valerá o 100% da nota.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes edicións son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Facultade para o curso académico actual. En caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames, prevalecerán as sinaladas na páxina Web da FCETOU.

É necesario traer o DNI ou documento análogo cando teña lugar a realización dos exames. O incumprimento deste requisito pode ter como consecuencia que o alumno non realice o exame en cuestión.

Bibliografía. Fontes de información**Basic Bibliography**

Cuadrado Roura, J. R. (dir), **Política económica. Elaboración, objetivos e instrumentos**, 7ª edición, McGraw Hill, 2023

Complementary Bibliography

Fernández Díaz, A., Parejo Gámir, J. A., Rodríguez Sáiz, L., **Política Económica**, 4ª edición, McGraw Hill, 2011

Blanchard, O., Dell'Ariccia G., Mauro P., **Rethinking Macroeconomic Policy**, IMF Staff Position Note, 2011

García Reche, Andrés (coord), **Política Económica Sectorial y Estructural**, Tirant lo Blanch, 2003

Krugman, P., Obstfeld, M., Melitz, M. J., **Economía internacional : teoría y política**, 10ª edición, Pearson Educación, 2016

Mankiw, N. Gregory, **Macroeconomía**, 10ª edición, Antoni Bosch, 2020

Motta, M., **Competition Policy: Theory and Practice**, Cambridge, 2004

Cuervo A., Rodríguez L., Calvo A., Parejo, A., **Manual del sistema financiero español**, 25ª edición, Ariel. Economía y Empresa, 2014

Scheller, H., **El BCE: historia, misión y funciones**, BCE, 2006

Banco Central Europeo, <http://www.ecb.int>,

Banco de España, <http://www.bde.es>,

Eurostat, <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/eurostat/home>,

Instituto Nacional de Estadística, <http://www.ine.es>,

Core, el equipo de, **La economía**, Antoni Bosch, 2020

Recomendaciones**Subjects that are recommended to be taken simultaneously**

Macroeconomía/O04G020V01404

Subjects that it is recommended to have taken before

Economía: Economía española e mundial/O04G020V01201

Economía: Microeconomía/O04G020V01101

Historia: Historia económica/O04G020V01103

Other comments

- É aconsellable ter coñecementos básicos sobre o manexo de follas de cálculo (por exemplo Excel).

- Por razóns pedagóxicas é altamente recomendable a asistencia regular a clase. Neste sentido, recoméndase ao alumno o sistema de avaliación continua. Sen dúbida, a asistencia regular ás clases fará que a dificultade de superar a materia sexa notablemente máis baixa.

IDENTIFYING DATA**Decisións de financiamento**

Subject	Decisións de financiamento			
Code	004G020V01501			
Study programme	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	3	1c
Teaching language	Castelán			
Department	Economía financeira e contabilidade			
Coordinator	Mareque Álvarez-Santullano, María Mercedes			
Lecturers	Mareque Álvarez-Santullano, María Mercedes			
E-mail	chedesmareque@uvigo.es			
Web				
General description	Interpretación e toma de decisións de financiamento en todas as posibles modalidades: autofinanciación e financiamento externo. Análise do sistema financeiro. Estimación do custo das diferentes alternativas financeiras.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Pensamento crítico e autocrítico
B3	Habilidades relacionadas co uso de aplicacións informáticas utilizadas na xestión empresarial
B4	Poder transmitir ideas, información, problemas e situacións ao público tanto especializado como non especializado
B5	Habilidades de comunicación oral e escrita
B8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación
B9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo
B10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
B13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
B14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
C1	Posuír e comprender coñecementos sobre as interrelacións existentes entre os distintos subsistemas que conforman o sistema empresarial
C2	Posuír e comprender coñecementos sobre as institucións económicas como resultado e aplicación de representacións teóricas ou formais a respecto de como funciona a economía
C6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial
C7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial
C8	Aplicar os coñecementos adquiridos a futuras situacións profesionais e desenvolver competencias relacionadas coa elaboración e defensa de argumentos e resolución de problemas dentro da súa área de estudo
C9	Identificar a xeneralidade dos problemas económicos que se suscitan nas empresas, e saber utilizar os principais instrumentos existentes para a súa resolución
C10	Valorar, a partir dos rexistros relevantes de información, a situación e previsible evolución dunha empresa
C11	Tomar decisións estratéxicas utilizando diferentes tipos de modelos empresariais
C12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais
C15	Ter a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
D3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos
D4	Compromiso ético no traballo
D5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results		
Determinar as distintas fontes financeiras existentes no sistema financeiro	B3	C1	D3
	B4	C6	
	B9	C9	
	B14	C11	

Estimar o custo das fontes financeiras	B1 B3 B10 B13 B14	C8 C9 C11 C12 C15	D4
Tomar decisións en función dos resultados das distintas alternativas financeiras	B1 B2	C7 C8 C9	D3 D4 D5
Asesorar sobre decisións sobre investimento e financiamento	B2 B4 B5 B8 B10 B14	C6 C7 C8 C9 C10 C12	D3 D4 D5
Coñecer a estrutura do sistema financeiro español	B14	C2	

Contidos

Topic	
O financiamento no sistema financeiro	-
O custo das distintas fontes de financiamento	-
O custo medio do financiamento da empresa	-
A toma de decisións de financiamento	-
As decisións de investimento-financiamento	-

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	24.5	25	49.5
Resolución de problemas	15	25	40
Resolución de problemas e/ou exercicios	5	35	40
Exame de preguntas obxectivas	0.5	20	20.5

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Exposición na aula, por parte do profesor dos contidos máis relevantes e de maior dificultade conceptual. Posibilidade de resolución e desenvolvemento de exemplos prácticos co obxectivo de clarificar os conceptos teóricos.
Resolución de problemas	Aprendizaxe vicaria a través da resolución na aula por parte da docente de exercicios prácticos, mediante a súa exposición en lousa e/ou en folia de cálculo Excel. Resolución por parte do alumnado de exercicios prácticos ben en grupo ou individualmente. Debate de resultados.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Resolución de problemas	Aprendizaxe colaborativa entre docente e alumnado. Resolución de dúbidas e consultas do alumnado relacionados cos exercicios prácticos expostos, ben de maneira individual ou en grupos reducidos. Ademais, o alumnado dispón dun horario de titorías para resolución de dúbidas de forma personalizada e individualizada.

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results		
Resolución de problemas e/ou exercicios	Resolución individual de dúas probas ao longo do cuadrimestre sobre a parte práctica da materia (cada unha destas probas representa un 30%).	60	B1 B2 B10 B13 B14	C1 C2 C6 C7 C8 C12 C15	D5

Exame de preguntas obxectivas	Resolución en pequenos grupos o longo do cuadrimestre de dúas actividades prácticas propostas na aula que serán avaliadas mediante un cuestionario test (cada proba representa un 5%). Resolución individual ao final do cuadrimestre dunha proba test teórico-práctica sobre os coñecementos adquiridos na materia, mediante cuestionario de preguntas obxectivas (30%).	40	B1 B2 B3	C1 C2 C6 C7	D5
-------------------------------	--	----	----------------	----------------------	----

Other comments on the Evaluation

A Avaliación Continua (A.C.) será a considerada por defecto e levarase a cabo mediante a realización dun conxunto de probas na aula que se especificarán a continuación. O alumnado pode elixir alternativamente a Avaliación Global (A.G.), para cambiar a este tipo de avaliación o prazo estipulado polo centro, entre o 11 de setembro e o 11 de outubro, deberá comunicarse á docente.

O método de avaliación exposto no apartado anterior desta guía, denominado con `Avaliación`, é para a A.C.

AVALIACIÓN CONTINUA (A.C.): constará das seguintes probas: 1) Dúas probas individuais con exercicios prácticos, 3 puntos cada proba (*). 2) Dúas actividades prácticas a solucionar en pequenos grupos (poderíase necesitar folia de cálculo Excel) e serán avaliadas mediante cuestionario de preguntas obxectivas, 0,5 puntos cada proba. 3) Un test de preguntas obxectivas teórico-práctico individual sobre todos os temas da materia que se realizará na data do exame final oficial de xaneiro, valor 3 puntos. Non se require nota mínima nas probas descritas. Considérase superada a materia en A.C. se o alumnado alcanza 5 puntos dos 10 totais que valen as distintas probas anteriormente especificadas. En caso contrario, a nota na acta de xaneiro sería de suspenso (NP no seu caso). A nota obtida nas probas de A.C. realizadas entre setembro e decembro gárdanse para a convocatoria de xuño/xullo. A especificación do contido temático das probas de A.C. e as datas das mesmas inclúense no cronograma das probas de A.C. que será publicado na web do centro.

As dúas primeiras probas detalladas e sinaladas con (*) son de asistencia obrigatoria en A.C.; o alumnado que non se presente a estas probas nas datas previstas no cronograma das materias publicado na web do centro, implica que deixa de seguir a A.C. Por tanto, no momento que deixe de asistir a algunha das probas de A.C. obrigatorias xa non podería seguir presentándose ao resto das probas pendentes de celebrarse. O que si podería este alumnado, se así o considera, é presentarse á proba de `Avaliación Global (A.G.) de carácter final`, exame de avaliación sobre a totalidade da materia que leva a cabo nas datas das convocatorias oficiais de xaneiro e xuño/xullo aprobadas pola Xunta de Centro e publicadas na páxina web da FCETOU (exame de 10 puntos sobre a totalidade da materia).

Por outra banda, permítese ao alumnado renunciar á nota obtida durante o cuadrimestre na A.C. (nota total das probas realizadas entre setembro e decembro) e presentarse á proba de `Avaliación Global (A.G.) de carácter final`, sobre a totalidade da materia (exame de 10 puntos), que se leva a cabo na data da convocatoria oficial de xaneiro aprobada pola Xunta de Centro e publicada na páxina web da FCETOU. A nota para considerar na acta da convocatoria de xaneiro para o alumnado que se acolla a esta última opción será sempre a desta última proba. Se o alumnado non superase este exame de 10 puntos na convocatoria de xaneiro poderá volver presentarse na convocatoria oficial de xuño/xullo a un novo exame na mesma modalidade (é dicir, A.G., exame a 10 puntos sobre a totalidade da materia).

AVALIACIÓN GLOBAL (A.G.) de carácter final: nas datas das convocatorias oficiais de xaneiro e xuño/xullo aprobadas pola Xunta de Centro e publicadas na páxina web da FCETOU, aquel alumnado que non seguiu a A.C., que elixiu no prazo estipulado polo centro a A.G. ou que como xa se comentou decidise renunciar á nota que obtivo nas probas A.C., poderá realizar un exame sobre toda a materia (100% da materia, de valor 10 puntos). Este exame conterá unha parte cun test de preguntas obxectivas teórico-prácticas sobre todos os temas da materia (3,5 puntos) e outra parte con exercicios prácticos (6,5 puntos).

CONVOCATORIA DE FIN DE CARRERA: a proba desta convocatoria supoñerá o 100% da cualificación, valor 10 puntos e cuxo formato será similar ao proposto para a proba de `A.G. de carácter final` xa descrita.

Outras apreciacións:

-Para a solución dalgúns dos exercicios ben expostos pola docente ou para que solucione o alumnado na aula deberase utilizar a folia de cálculo Excel. A finalidade é traballar as habilidades prácticas nesta aplicación informática, tal e como se estipula na habilidade B3 do apartado «Resultados de formación e aprendizaxe» desta guía docente.

-As especificidades da materia serán desenvolvidas e publicadas na plataforma de teledocencia Moovi. Neste sentido, todos os comentarios realizados anteriormente sobre a avaliación da materia estarán detallados e colgados de forma permanente nun documento na plataforma de teledocencia Moovi para que o alumnado teña acceso aos mesmos de forma rápida, sinxela e directa durante o curso.

-As diferenzas entre sistemas de avaliación e metodoloxías entre os distintos centros que imparten o Grao en Administración

e Dirección de Empresas na Universidade de Vigo, xustificanse pola necesaria adaptación na medición da consecución dos mesmos resultados de aprendizaxe e adquisición de iguais competencias ás diferentes organizacións docentes de cada centro, especialmente en canto ao tipo de grupos, e número medio de alumnado por grupo.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Suárez Suárez, A. S., **Decisiones óptimas de inversión y financiación en la empresa**, Pirámide, 2014

Pisón Fernández, I., **Dirección y gestión financiera de la empresa**, Pirámide, 2001

Calvo, A.; Parejo, J.A.; Rodríguez Saiz, L.; Cuervo, A. y Alcalde, E., **Manuel del Sistema Financiero Español. 27 edición**, Ariel, 2018

Complementary Bibliography

Menéndez Alonso, E. J., **Problemas y prácticas sobre mercados financieros**, Diez de Santos, 2004

Jiménez Caballero, J.L. Pérez López, C. y De la Torre Gallegos, A., **Dirección financiera de la empresa. Teoría y práctica**, Pirámide, 2011

López Lubián, F. y García Estévez, P., **Finanzas en el mundo corporativo. Un enfoque práctico.**, McGrawHill, 2005

Fernández Fernández, L. (coord.), **La práctica de finanzas de empresa**, Delta Publicaciones, 2007

León Delgado, P., **Financiación empresarial**, Pirámide, 2021

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Valoración de activos/O04G020V01604

Mercados financeiros/O04G020V01909

Subjects that it is recommended to have taken before

Empresa: Matemática das operacións financeiras/O04G020V01202

Decisións de investimento/O04G020V01402

Other comments

-Os temas teóricos e os boletíns de exercicios de cada tema poñeranse ao dispor do alumnado na plataforma de teledocencia Moovi. Os boletíns de exercicios iranse solucionando na aula. Si ben a docente podería mandar resolver ó alumnado algún dos exercicios fora da aula.

-O horario e tipo de titorías atópase publicado tanto no perfil da docente na páxina web da FCETOU como no documento da presentación da materia que aparece colgado na plataforma de teledocencia Moovi.

-As datas e horarios das probas de A.G. (de primeira e segunda oportunidade) serán as especificadas no calendario das probas de avaliación aprobadas pola Xunta de Facultade para o curso actual. Estas poden ser consultadas na páxina web da FCETOU no apartado de Docencia-Exames. No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da FCETOU.

-A materia de decisións de financiamento tamén se imparte no PCEO de ADE-Informática (6º curso-1º cuatrimestre) e no PCEO ADE-Dereito (5º curso-1º cuatrimestre).

-Recoméndase ao alumnado ter en conta o Título VII (Do uso de medios ilícitos), do Regulamento sobre a Avaliación, a cualificación e a calidade da docencia e do proceso de aprendizaxe do estudiantado:

<https://secretaria.uvigo.gal/uv/web/normativa/public/normativa/documento/downloadbyhash/4904ced4d24eb81fe5715ddde2c48c59c0a7c4d624cd0e7491df7a753985ccfa>.

- Matrícula de honra: o artigo 33 do Regulamento sobre avaliación da Uvigo establece que pode concederse a mención de «matrícula de honra» ao alumnado que obtivese unha cualificación igual ou superior a 9, sen que o número destas poida do 5% dos matriculados na materia do correspondente curso académico (téñase en conta que a materia de Decisións de Financiamento impártese en 3 titulacións, ADE, ADE-Dereito e ADE-Informática, a norma aplícase para cada titulación). Se o número de alumnado matriculado fose inferior a 20 poderase conceder 1 matrícula de honra. Outorgar matrícula de honra é unha decisión persoal que tomará a docente.

- Xustificantes non asistencia a probas por enfermidade: se por circunstancias excepcionais algún alumno non puidese asistir a algunha das probas con data estipulada da materia deberá achegar xustificante debidamente acreditado polo centro médico ou facultativo do día da proba para que se lle poida repetir noutra data (normativa Uvigo).

IDENTIFYING DATA				
Marketing Management II				
Subject	Marketing Management II			
Code	O04G020V01502			
Study programme	Grado en Administración y Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	3rd	1st
Teaching language	Spanish English			
Department				
Coordinator	Araújo Vila, Noelia			
Lecturers	Araújo Vila, Noelia Pita Castelo, Jose			
E-mail	naraujo@uvigo.es			
Web				
General description	The subject Commercial Administration II has as aim continue with the development of the basic concepts of marketing seen in Commercial Administration I, in this case, focusing in the most operative part of marketing, in the decisions taking.			

Training and Learning Results	
Code	
B1	Ability to analyse and synthesise
B5	Oral and written communication skills.
B9	Ability to work effectively within a team
B13	Capacity for learning and independent work
C14	Draw up plans and policies in the different functional areas within organisations

Expected results from this subject		
Expected results from this subject	Training and Learning Results	
To obtain knowledge and command of the tools of the programme of marketing of the company	B1 B5 B13	
To Apply and set up commercial strategies of product, individually and in group	B1 B5 B9 B13	C14
To Apply and set up commercial strategies of price, individually and in group	B1 B5 B9 B13	C14
To Apply and set up commercial strategies of distribution, individually and in group	B1 B5 B9 B13	C14
To Apply and set up commercial strategies of communication, individually and in group	B1 B5 B9 B13	C14

Contents	
Topic	
SUBJECT 1. Proposición of value of the company and the tangibilization in the marketing mix	1.1 The value in Marketing 1.2 Marketing mix
SUBJECT 2. The definition of the offer: product and political of prices	2.1 Product 2.2 Price
SUBJECT 3. Differentiation of the company in the bought: distribution and political communication	3.1 Distribution 3.2 Communication

Planning

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lecturing	30	30	60
Case studies	10	10	20
Presentation	1	1	2
Mentored work	2	15	17
Objective questions exam	2	41	43

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies

	Description
Lecturing	Explanation, by the lecturer, of the contents of the subject object of study, theoretical bases and guidelines of work, exercises or projects to develop by the student
Case studies	Analysis of a fact, problem or real event with the aim to know it, interpret, resolve, generate hypothesis, contrast data, think, complete knowledge, diagnose, etc., and penetrate in alternative procedures of solution.
Presentation	Presentation and exhibition by students in front of the lecturer and the group of students, of one chapter on the contents of the subject and/or of the result of one's work, a case, a project. It can be carried out individually or in group
Mentored work	The student, individually or in group, elaborates a document on a topic of the subject or prepares seminars, investigations, memories, summaries of readings, etc. Generally it comprises an autonomous activity that includes the research of information, reading and handling of bibliography.

Personalized assistance

Methodologies Description

Mentored work	Students may request tutorials with the teacher, thus being able to receive personal assistance to resolve doubts regarding the subject. Also online via email. It is not part of the evaluation.
---------------	---

Assessment

	Description	Qualification	Training and Learning Results	
Case studies	Study Cases	10	B1 B5 B9	C14
Presentation	Presentations in class	20	B1 B5 B9	C14
Mentored work	In practical class	10	B1 B5 B13	C14
Objective questions exam	Multiple choice	60	B1 B5 B13	C14

Other comments on the Evaluation

To pass the subject through continuous evaluation it is necessary to obtain a minimum score of 5 points out of 10 in the practical part of the subject and a minimum score of 5 points out of 10 in the theoretical part of the subject.

As an alternative to the continuous evaluation system, students may choose to be evaluated through a final exam that will account for 100% of the grade, also composed of a theoretical part and a practical part. You must obtain at least 5 out of 10 points in each of the parts. In this case, they must request the subject's teacher via email (naraujo@uvigo.es) to be evaluated in this way and renounce continuous evaluation between September 11 and October 11, 2024. The teacher will send an acknowledgment receipt of the email and acceptance of the change in the evaluation system. If she does not receive an email from the teacher, the request will not be valid.

The score obtained for participation, as well as the completion and delivery of all those tasks established by the teacher (cases, exercises, assumptions, theoretical part of the subject), is maintained in the June and July calls of this academic year, but it is not saved for later courses.

If the student does not pass the subject in the first call, he or she may take the extraordinary call. Students who have waived continuous evaluation will take an exam with two parts, theoretical and practical. Each of them will be worth 50% of the grade and it will be necessary to obtain a minimum of 5 points out of 10 in each part to pass the subject. Students who have followed continuous evaluation during the course must recover the part(s) not passed (theory and/or practice) in the extraordinary call.

The dates and programs of the evaluation tests for the different calls are those specified in the evaluation test calendar approved by the Center Board for the 2024-25 academic year.

Sources of information

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

Philip Kotler y Gary Armstrong, **Principios de Marketing**, 2008,

Kotler, P.; Armstrong, G., **Fundamentos de Marketing**, 2008,

Kotler, et al., **Principles of Marketing**, 2013,

Gonzalez Vazquez, E.; López Miguens, M.J.; y Otero Neira, C., **Manual Practico de Marketing**, 2014,

---

Recommendations

Subjects that it is recommended to have taken before

Marketing Management I/O04G020V01403

Other comments

The dates and times of the evaluation tests of the different calls are those specified in the calendar of the evaluation tests approved by the Center Board for the current academic year.

IDENTIFYING DATA**Strategic management**

Subject	Strategic management			
Code	004G020V01503			
Study programme	Grado en Administración y Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	3rd	1st
Teaching language	#EnglishFriendly Spanish Galician English			
Department				
Coordinator	Rodríguez-Toubes Muñiz, Diego			
Lecturers	Carlos Villamarín, Pablo de Rodríguez-Toubes Muñiz, Diego Vázquez Abad, Jesús			
E-mail	drtoubes@uvigo.es			
Web				
General description	<p>The main objective of the Strategic Management is the description of the strategic process in companies through the analysis, design and strategic implementation. It will enable students to identify and analyze the relevant factors in order to establish strategies in companies and institutions that allow them to be competitive in the market. The student must be able to design an appropriate strategic plan to respond to environmental challenges and meet business objectives.</p> <p>English Friendly subject: International students may request from the teachers: a) materials and bibliographic references in English, b) tutoring sessions in English, c) exams and assessments in English.</p>			

Training and Learning Results

Code	
B1	Ability to analyse and synthesise
B2	Critical and self-critical thinking
B5	Oral and written communication skills.
B8	Capable of fluent communication within the student's context including interpersonal skills such as active listening, negotiation, persuasion and presentation
B9	Ability to work effectively within a team
B13	Capacity for learning and independent work
B14	Capacity to apply the theoretical and practical knowledge acquired in a specialised academic context
C1	Acquire and understand knowledge regarding: the relationships between the different subsystems that make up the business system
C3	Acquire and understand knowledge regarding: Internal aspects, functions and processes of organisations including their nature, structure, direction, operation and management
C5	Acquire and understand knowledge regarding: The relationship between the business and its surroundings, evaluating its impact on business strategy, behaviour, management and sustainability
C11	Make strategic decisions using different types of business models
C12	Solve problems effectively and make decisions using the appropriate quantitative and qualitative methods, including the identification, expression and solution of business problems
C13	Mobility and adaptability to different contexts and situations
D1	Effective personal management in terms of time, planning and behaviour, motivation and initiative both as an individual and as a member of the business community
D2	Capacity for leadership, including empathy with others
D3	Responsibility and the capacity to take on commitments
D4	Ethical commitment in work
D5	Motivation for quality and continuous improvement

Expected results from this subject

Expected results from this subject		Training and Learning Results
Students will be able to Identify the values, resources and capacities of the enabling company to creation of sustainable advantages stop the stakeholders	B1 B14	C1 C3 C5

Students will be able to analyze the opportunities and threats that exposes the external surroundings for it takes of decisions in a specific sector	B1	C5 C11 C12 C13	
Students will be able to formulate the competitive strategies more suitable to answer the challenges of the surroundings within the scope of a company and taking into account the corporate social Responsibility		C3 C11	D4 D5
Students will be able to describe the developmental strategies of a company and the methods employees	B1 B13 B14	C11	
Integrate the different approaches of the theory and the distinct personal visions of one instrument of work in the realization of one project common	B1 B2 B5 B8 B9 B13	C1 C3 C5 C13	D1 D2 D3

Contents

Topic	
1. Fundamentals of Strategic Management	1. Basic concepts of the Strategic Management 2. The creation of value 3. The corporate social responsibility 4. Mission and company objectives
2. The general environment of the company	1. Analysis of the general environment 2. Techniques for analyzing the general environment
3. Specific environment of the company	1. The competitive environment 2. The five forces model 3. Strategic groups
4. The internal analysis of the company	1. Diagnostic techniques 2. Analysis of resources and capacities
5. Competitive advantages and strategies	1. Basic competitive advantages 2. Creating a competitive advantage 3. Sustaining a competitive advantage
6. Strategy development: Directions and methods of development	1. Expansion strategy 2. Diversification strategy 3. Methods of development
7. Evaluation and implementation of strategies	1. Evaluation and organisational change 2. Organisational culture

Planning

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Flipped Learning	21	22.5	43.5
Case studies	15	15	30
Mentored work	6	12	18
Presentation	1.5	4.5	6
Essay questions exam	1.5	25	26.5
Case studies	0	20	20
Essay	0	6	6

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies

	Description
Flipped Learning	Some learning activities will be carried out outside the classroom, and other processes of acquisition and practice of knowledge will be facilitated and enhanced with the presence of the teacher
Case studies	Presentation of cases for analysis and discussion in classroom. Continuous evaluation: minimum of mandatory assistance of 80% global Evaluation: assistance no mandatory
Mentored work	Realization of one project in the classroom. Continuous evaluation: minimum of mandatory assistance of 80% Global Evaluation: assistance no mandatory
Presentation	Presentation of the project in the classroom. Continuous evaluation: compulsory attendance Global evaluation: non-compulsory attendance

Personalized assistance

Methodologies Description

Case studies	Time reserved to guide, supervise, attend and solve doubts of the students during the realization of the activities proposed. The tutorials can be carried out by telematic means (e-mail, virtual office, videoconference) under the modality of prior arrangement
Mentored work	Time reserved to guide, supervise, attend and solve doubts of the students during the realization of the activities proposed. The tutorials can be carried out by telematic means (e-mail, virtual office, videoconference) under the modality of prior arrangement
Flipped Learning	Time reserved to guide, supervise, attend and solve doubts of the students during the realization of the activities proposed. The tutorials can be carried out by telematic means (e-mail, virtual office, videoconference) under the modality of prior arrangement

Assessment

Description	Qualification	Training and Learning Results		
Essay questions exam	40	B1 B5 B13	C1 C3 C5 C12	D1
Case studies	40	B1 B2 B9	C11 C12 C13	
Essay	20	B1 B2 B5 B8 B9	C11 C12 C13	D2 D3 D4 D5

Other comments on the Evaluation

Test 1: Case studies. **Description:** the works, exercises and practices delivered on time through the Moovi platform will be graded throughout the course. Realization in medium groups. **Grade:** 40% of the grade of the subject

Test 2: Work/project. **Description:** Realization of a project on a topic. If you will grade the work developed throughout the course and the final delivery with the presentation. **Grade:** 20% of the grade of the subject.

Test 3: Examination of objective questions. **Description:** Tests that support the knowledge that include closed questions with different answer alternatives (true / false, multiple choice, matching of elements ...). **Grade:** 40% of the grade of the subject.

Any contribution made by students may be additionally valued.

To pass the subject, students **must achieve at least 3.5 in each part or test evaluated** and at least 5 (out of 10) in the overall grade. If the subject is not approved for not reaching the minimum in some test or part, and the total score is equal to or greater than 4.5, the grade in minutes will be 4.5.

GLOBAL ASSESSMENT

For students who opt for the global assessment, the subject will be evaluated with a theoretical-practical exam that will represent 100% of the grade of the subject. The theoretical part will consist of an examination of objective questions (50% of the total grade) and the practical part in resolution and practical questions (50% of the total grade).

To pass the subject, students may not have less than 3.5 out of 10 in each of the parts of the test (theoretical and practical) and at least 5 (out of 10) in the overall grade.

EVALUATION 2ND EDITION OF PROCEEDINGS

Continuous assessment students keep the grade obtained in tests 1 and 2 (case studies and project) as long as they are not lower than 3.5 (if they were lower the students will have the opportunity to present extra work to reach the grade of 4) and can only take test 3 (exam). To pass the subject it is necessary to reach a minimum of 3.5 in each of the tests so that they do average and at least a 5 (out of 10) in the overall grade.

The global evaluation students will be applied the same evaluation system that was applied in the 1st edition of proceedings.

OTHER EVALUATION NOTICES

Enrolled students will formally express their intention to benefit from the continuous evaluation system. In any case, although there is no formal manifestation, it will be considered that the student opts for the continuous evaluation system with the delivery of the first practice corresponding to test 1 (case studies). Following the regulations approved by the faculty, the deadline to move to the global evaluation system will be until October 11.

The dates and times of the evaluation tests of the different calls are those specified in the calendar of the evaluation tests approved by the Center Board for the current course.

Sources of information

Basic Bibliography

Navas López, J.E. y Guerras Martín, L.A, **La dirección estratégica en la empresa. Teoría y aplicaciones**, 978-84-1125-540-0, 6ª, Civitas-Thomson Reuters, 2022

Johnson, G.; Whittington, R. et. al., **Exploring Strategy: Text and Cases**, 978-1-292-42874-1, 13th, Pearson Education, 2023

Complementary Bibliography

Navas López, J.E. y Guerras Martín, L.A, **Fundamentals of Strategic management**, 978-84-470-4294-4, 1st, Civitas, 2013

Johnson, G., Scholes, K. y Whittington, R., **Fundamentos de Estrategia**, 978-84-8322-645-2, 1ª, Pearson Educación, 2010

Grant, Robert, **Dirección Estratégica. Conceptos, técnicas y aplicaciones**, 978-84-470-5334-6, 5ª, Civitas-Thomson Reuters, 2016

Recommendations

Subjects that continue the syllabus

International strategic management/O04G020V01603

Subjects that it is recommended to have taken before

Business: Basics of management/O04G020V01102

Business: Business management/O04G020V01203

Marketing Management I/O04G020V01403

Operations management/O04G020V01302

Human Resources management/O04G020V01303

Other comments

This guide aims to anticipate the learning path of the student, and is conceived in a flexible manner. Therefore, it may require adjustments during the course, according to the dynamics of the class or any situations which may arise.

Similarly, it will contribute information and specific guidelines necessary throughout the learning process. The ordinary communication will be done through Moovi.

IDENTIFYING DATA				
Réxime fiscal da empresa I				
Subject	Réxime fiscal da empresa I			
Code	004G020V01504			
Study programme	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	3	1c
Teaching language	Galego			
Department	Economía aplicada			
Coordinator	Vaquero García, Alberto			
Lecturers	Molina Abraldes, Antonio Pintos Clapés, Juan Vaquero García, Alberto Vázquez Rodríguez, María Xosé			
E-mail	vaquero@uvigo.es			
Web	http://moovi.uvigo.gal			
General description	RFE I é unha asignatura que ten como obxectivo introducir ós alumnos no campo da fiscalidade aplicada. En particular, desenvólense dous dos impostos máis importantes: o IRPF e o Imposto de Sociedades. Esta materia tamén se imparte no PCEO ADE-Dereito e ADE-Enxeñería Informática			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
B1	Capacidade de análise e síntese
B3	Habilidades relacionadas co uso de aplicacións informáticas utilizadas na xestión empresarial
B5	Habilidades de comunicación oral e escrita
B10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
B13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
C4	Posuír e comprender coñecementos sobre o marco económico que regula as actividades empresariais, e a correspondente normativa
C8	Aplicar os coñecementos adquiridos a futuras situacións profesionais e desenvolver competencias relacionadas coa elaboración e defensa de argumentos e resolución de problemas dentro da súa área de estudo
C16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
D1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
Adquirir coñecementos básicos para entender o papel que desempeña a fiscalidade nas decisións económicas	A2	B13	C4	D1
Desenvolver habilidades de procura, uso e comprensión da normativa tributaria vixente		B1 B3 B10	C16	
Entender os efectos da tributación sobre as distintas fontes de renda: traballo, capital, actividades económicas e alteracións patrimoniais	A2	B1 B13		D1
Xustificar e defender as decisións adoptadas en materia de tributación mediante estudos de caso		B1 B5 B10	C8	

Contidos

Topic	
Parte I: Introducción ó Sistema Fiscal	Obxectivos básicos. A organización da materia. O método de traballo e a súa avaliación.
Tema 1: Obxectivos e metodoloxía da materia	
Tema 2: Caracterización do Sistema Fiscal	O papel dos Impostos na realidade económica. Composición do Sistema Fiscal. Características básicas das principais figuras tributarias.
Español e bases para a fiscalidade persoal e empresarial	

Parte II: O Imposto sobre a Renda das Persoas Físicas. Tema 3: Introducción ó IRPF	Elementos básicos do Imposto: contribuinte e unidade familiar, rentas suxeitas e exentas, periodo impositivo.
Tema 4: Rendas das Persoas Físicas	Rendimentos do Traballo, Rendimentos do Capital, Gañancias e Perdas Patrimoniais
Tema 5: Rendas de Empresarios e Profesionais individuais	Elección do réxime de estimación da renta. Determinación da renta en Estimación Directa e Estimación Obxectiva.
Tema 6: Liquidación do IRPF	Integración e compensación das rentas. Mínimo Personal e Familiar. Cuota Integra e Deduccions.
Parte III: O Imposto sobre Sociedades. Tema 7: Introducción ó IS.	Elementos básicos do Imposto: contribuinte, Resultado Contable e Base Imponible. Periodo impositivo. Imputación temporal de ingresos e gastos.
Tema 8: Operacións determinantes da Base Imponible	Gastos non deducibles. Amortizacións. Arrendamento Financeiro. Deterioro de Valor e Transmisións Patrimoniais
Tema 9: Liquidación do IS	Proceso liquidatorio. Cuota Integra. Deduccions

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introductorias	0.5	1	1.5
Lección maxistral	22	23	45
Estudo de casos	17.5	17	34.5
Prácticas con apoio das TIC	5	5	10
Resolución de problemas de forma autónoma	0	25	25
Estudo de casos	0	34	34

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Actividades introductorias	Presentación do contido e obxectivos da materia. Metodoloxía de traballo e sistemas de control e avaliación.
Lección maxistral	Para cada tema o docente presentará na aula as cuestións máis relevantes e formulará a metodoloxía a seguir para interpretar as consecuencias e efectos prácticos da norma tributaria. Posteriormente o alumno deberá revisar de forma autónoma os contidos expostos.
Estudo de casos	Realizaranse dous estudos de caso presenciais individuais que servirán como probas de avaliación (unha de IRPF e outra de IS).
Prácticas con apoio das TIC	As sesións prácticas en aula informática faranse de xeito individualizado e consistirán na resolución dun caso práctico empregando as aplicacións informáticas da Axencia Tributaria. Para o seu desenvolvemento os alumnos disporán previamente do enunciado do caso na Plataforma Moovi.
Resolución de problemas de forma autónoma	Cada semana, despois da sesión maxistral, abrirase un formulario práctico dixital (de resposta curta ou test) na Plataforma Virtual, relativo aos contidos desenvolvidos na sesión maxistral e na práctica. Trátase de actividades que posibilitan o seguimento e avaliación do alumnado, que deberá responder nos prazos sinalados.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Estudo de casos	Farase un seguimento individualizado dos resultados acadados e das dúbidas surxidas nos estudos de caso. A resolución de dúbidas realizarase en modalidade presencial. De selo caso, estas titorías tamén poderán ser colectivas sobre temas específicos.
Prácticas con apoio das TIC	Os/ as alumnos/as resolverán de xeito individualizado casos prácticos nas aulas de informática empregando ferramentas informáticas

Avaliación

Description	Qualification	Training and Learning Results
-------------	---------------	-------------------------------

Estudo de casos	Probas avaliación: En Avaliación Continua (AC) ó remate das partes II e III do programa da materia, realizaránse dúas probas presenciais nas que proporáse un caso que o alumnado deberá resolver de xeito individual que permitirá avaliar o seu nivel de coñecementos e capacidade de argumentación e xustificación das decisións adoptadas. A proba relativa ó IRPF puntuarase cun máximo de 4 puntos (40%) e a relativa ó IS cun máximo de 3 puntos (30%)	70	A2	B1 B3	C8 C16	D1
Resolución de problemas de forma autónoma	En Avaliación Continua (AC) avaliarase e puntuarase a resolución dos test propostos despois de cada tema. En AC este apartado de traballo persoal puntuarase sobre un máximo global de 3 puntos (30%).	30	A2	B10 B13	C8	

Other comments on the Evaluation

Convocatoria ordinaria

Nesta asignatura realizarase unha Avaliación Continua (AC) do traballo realizado polo estudante, que será o sistema de avaliación preferente.

Para superala asignatura por Avaliación Continua (AC) deben cumprirse dúas condicións:

1. Acadar alomenos un 25% da nota en cada un dos tres apartados puntuables (proba IRPF, proba IS, tests).
2. Obter alomenos 5 puntos na suma destes tres apartados puntuables (probas IRPF e IS, tests).

A non presentación a calquera das dúas probas presenciais escritas (IRPF e IS) suporá que o estudante deixa de ser avaliado en Avaliación Continua. Tamén se sairá da Avaliación Continua se non se acada alomenos un 25% da nota máxima en cada un dos tres ítems avaliados (proba IRPF, proba IS, tests).

A nota final por AC será a suma das notas parciais obtidas ata ese momento. Aqueles estudantes que se queden fora da AC terán a opción de presentarse á proba de Avaliación Global na convocatoria oficial. Esta proba de Avaliación Global consistirá na realización de dous estudos de caso completos, un de IRPF e outro de IS. A proba Avaliación Global suporá o 100% da cualificación e non terá en conta os puntos obtidos en AC.

O estudantado pode renunciar á AC e pasarse á Avaliación Global comunicando por escrito ó coordinador da materia no seguinte prazo: do 11 de setembro ó 11 de outubro (ámbolos dous días incluídos).

Convocatoria de segunda oportunidade

A convocatoria de segunda oportunidade consistirá nun examen final. Este examen valerá o 100% da nota.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario das probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso actual

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

BOE, **Normativa do IRPF**, Última edición

BOE, **Normativa do Imposto de Sociedades**, Última edición

AEAT, **Manual práctico do IRPF**, Última edición

AEAT, **Manual práctico do Imposto de Sociedades**, Última edición

Centro de Estudos Financieros, **Impuesto sobre la Renta de las Personas Físicas. Casos Prácticos**, Última edición

Centro de Estudos Financieros, **Impuesto sobre Sociedades. Casos prácticos**, Última edición

Moreno Moreno, Mª Carmen e Paredes Gómez, Raquel, **Fiscalidad Individual y Empresarial. Ejercicios resueltos**, Civitas, Última edición

Complementary Bibliography

Díaz Arias, José Manuel, **Ley comentada del Impuesto sobre Sociedades. Concordada, jurisprudencia, consultas tributarias y doctrina**, Deusto, Última edición

Pla Vall, Ángeles e Salvador Cifre, Concha, **Impuesto sobre Sociedades. Régimen General y empresas de reducida dimensión**, Tirant lo Blanch, Última edición

Francis Lebreve, **Memento fiscal**, Francis Lefebvre, Última edición

Agencia Tritutaria, **Página web**,

Instituto de Estudios Fiscales, **Página web**,

Recomendación

IDENTIFYING DATA**Organizational theory**

Subject	Organizational theory			
Code	004G020V01505			
Study programme	Grado en Administración y Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	3rd	1st
Teaching language	#EnglishFriendly Spanish			
Department				
Coordinator	Rivo López, Elena			
Lecturers	Rivo López, Elena			
E-mail	rivo@uvigo.es			
Web	http://faitic.uvigo.es			
General description	The objective of this subject is to know how organizations work, make decisions, develop strategies, structure themselves for the achievement of objectives, as well as the power relations that surround and permeate organizations and the way in which societies interact with their organizations. English Friendly subject: International students may request from the teachers: a) resources and bibliographic references in English, b) tutoring sessions in English, c) exams and assessments in English.			

Training and Learning Results

Code	
B1	Ability to analyse and synthesise
B2	Critical and self-critical thinking
B4	Ability to transmit ideas, information, problems and solutions to the both specialised and lay public
B5	Oral and written communication skills.
B9	Ability to work effectively within a team
B12	The student should have developed those learning skills necessary for undertaking further studies with a high degree of autonomy
B13	Capacity for learning and independent work
B14	Capacity to apply the theoretical and practical knowledge acquired in a specialised academic context
C1	Acquire and understand knowledge regarding: the relationships between the different subsystems that make up the business system
C3	Acquire and understand knowledge regarding: Internal aspects, functions and processes of organisations including their nature, structure, direction, operation and management
C5	Acquire and understand knowledge regarding: The relationship between the business and its surroundings, evaluating its impact on business strategy, behaviour, management and sustainability
C6	Acquire and understand knowledge regarding: The different processes, procedures and practices related to business management
D1	Effective personal management in terms of time, planning and behaviour, motivation and initiative both as an individual and as a member of the business community
D2	Capacity for leadership, including empathy with others
D3	Responsibility and the capacity to take on commitments
D4	Ethical commitment in work

Expected results from this subject

Expected results from this subject	Training and Learning Results		
Analyse the opportunities and threats that poses the surroundings to organisational level	B9 B12 B13 B14	C1 C3 C5 C6	D2 D3
Describe the main organisational structures, knowing his advantages and inconvenient, as well as the type of company that uses them	B1 B2 B4 B14		D2 D3
Formulate the relations between corporate government, control, influence and organisational culture	B1 B2 B4 B5 B14		D2

Apply the procedures of analysis and knowledges to the resolution of problems/question organisational concrete	B1 B2	C1 C3 C5	D2
Identify the different approaches of the theory and the distinct personal visions of a team of work in the realisation of a common project.	B1 B2 B4 B5 B9 B14	C3	D2
Know the foundations of the Theory of the Organisation to be able to apply them in the creation of the organisational structure of the company	B1 B2 B4 B12 B13 B14		D1 D2 D3 D4

Contents

Topic
CHAPTER I: FOUNDATIONS OF THEORY OF THE ORGANISATION
CHAPTER II: THE CONTEXT OF THE ORGANISATIONS
CHAPTER III: ORGANISATIONAL ARCHITECTURE
CHAPTER IV: BEHAVIOUR, GOVERNMENT, CONTROL, INFLUENCE And ORGANISATIONAL CULTURE
CHAPTER V: DEVELOPMENT *ORGANIZACIONAL

Planning

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lecturing	23	28	51
Problem solving	15	15	30
Presentation	2	4	6
Seminars	2.5	5	7.5
Problem and/or exercise solving	2	31	33
Essay	0.5	17	17.5
Portfolio / dossier	0	5	5

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies

	Description
Lecturing	Exhibition by part of the professor of the contents on the matter object of study, theoretical bases and/or guidelines of the work, exercises or projects to develop by the student.
Problem solving	Resolution and presentation of exercises/question/works by part of the student so much of individual form as in group under the proposal, guide and supervision of the professor.
Presentation	Presentation and exhibition by part of the students in front of the educational and/or a group of students of a subject on contents of the matter or of the results of a work, exercise, project... It will work in group.
Seminars	*Tutorías In group reduced. Meetings that the student is supported by the *profesorado of the subject for advice, development and supervision of activities of the subject in the process of learning

Personalized assistance

Methodologies	Description
Seminars	In group reduced. Meetings that the student is supported by the teachers of the subject for advice, development and supervision of activities of the subject in the process of learning

Assessment

Description	Qualification Training and Learning Results

Problem solving	Test subject to continuous evaluation. It consists in the resolution, individually or in groups, of questions raised, guided and supervised by the professor on the subject. The participation of the student and their ability to integrate the concepts developed in class will be evaluated.	25	B1 B12 B13 B14	C1 C3 C5 C6
Presentation	Oral presentation by students of a specific topic or a work (previous written presentation).	10	B1 B2 B4 B5	C1 C3 C5 C6 D2 D3
Seminars	Courses or conferences organised with companies or institutions on thematic linked to the matter	15	B1 B2	C3 C5
Problem and/or exercise solving	Test to evaluate the knowledge acquired by the student on the subject. The answer must be brief. The ability to understand, the relationship between concepts and application to different situations and contingencies will be taken into account by the student.	40	B1 B2 B12 B13 B14	C1 C3 C5 C6 D3
Essay	Realization by the student of a written work on a specific topic. Their ability to apply the concepts assimilated in lectures to situations in a real or similar context will be evaluated.	10	B1 B2 B4 B5	C1 C3 C5 C6 D2 D3

Other comments on the Evaluation

The description of this guide is intended for face-to-face mode. The mark obtained by the student in the classroom will be valid for the calls to which the enrollment of each academic year entitles.

* The concretion of the activities to carry out will depend to a great extent on the number of students, means to work in group, etc.

The dates and times of the evaluation tests of the different calls are those specified in the calendar of evaluation tests approved by the Board of the Center for the 2024-25 academic year.

In the event of conflict or disparity between the dates of the exams, those indicated on the FCETOU website will prevail.

Sources of information

Basic Bibliography

Argyris, C., **On organizational learning**, 1994,

Hodge, B.J., et al, **Teoría de la organización, un enfoque estratégico**, 1998,

Hodge, B. J., & Anthony, W. P., **Organization Theory: A Strategic Approach**, 1992,

Complementary Bibliography

Recommendations

Subjects that it is recommended to have taken before

Business: Basics of management/O04G020V01102

Business: Business management/O04G020V01203

Other comments

This teaching guide anticipates the lines of action that must be carried out with the student in the subject and is conceived in a flexible way. Consequently, it may require readjustments throughout the academic year promoted by the dynamics of the class and the group of real recipients or by the relevance of the situations that may arise. Likewise, students will be provided with the information and specific guidelines that are necessary at each moment of the training process.

IDENTIFYING DATA				
Accounting analysis				
Subject	Accounting analysis			
Code	004G020V01601			
Study programme	Grado en Administración y Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	9	Mandatory	3rd	2nd
Teaching language	#EnglishFriendly Spanish Galician			
Department				
Coordinator	Bazarra Agulla, Xoan Manuel Legaspi Díaz, Mónica			
Lecturers	Bazarra Agulla, Xoan Manuel Legaspi Díaz, Mónica			
E-mail	xoan@soalasesores.com monica.legaspi@uvigo.es			
Web				
General description	The subject of Accounting Analysis is structured in two parts. The first part addresses the preparation of Financial Statements as regulated by current commercial legislation. This part includes various chapters dedicated to the study of the Balance Sheet, Income Statement, Statement of Changes in Equity, and Statement of Cash Flows.			
	In the second part, the analysis and interpretation of accounting information are studied from different perspectives: liquidity, solvency, guarantee, performance, profitability, risk, and indebtedness.			
	The primary objective of the subject is to acquire the necessary theoretical and practical knowledge to prepare a report and conduct an economic-financial analysis of it, in order to make appropriate decisions that ensure the survival and growth of the company.			
	English Friendly subject: International students may request from the teachers: a) resources and bibliographic references in English, b) tutoring sessions in English, c) exams and assessments in English.			

Training and Learning Results

Code	
B2	Critical and self-critical thinking
B3	Skills related to the use of those computer applications used in business management
B4	Ability to transmit ideas, information, problems and solutions to the both specialised and lay public
B5	Oral and written communication skills.
C4	Acquire and understand knowledge regarding: The economic framework regulating business activities and the corresponding legislation
C6	Acquire and understand knowledge regarding: The different processes, procedures and practices related to business management
D1	Effective personal management in terms of time, planning and behaviour, motivation and initiative both as an individual and as a member of the business community
D3	Responsibility and the capacity to take on commitments
D4	Ethical commitment in work
D5	Motivation for quality and continuous improvement

Expected results from this subject

Expected results from this subject	Training and Learning Results		
Ability to evaluate and analyze the economic and financial situation of commercial companies	B2	C4	D1
	B3	C6	D3
	B4		D4
	B5		D5

Contents

Topic

1. Introduction to the objectives and characteristics of information	Financial Analysis: Introduction Economic-Financial Information Fundamentals Objectives
2. Introduction to the fundamentals and objectives of financial information analysis. Mandatory financial information: legal requirements	Financial Statements: Introduction Balance Sheet Income Statement Statement of Changes in Equity Cash Flow Statement Notes to the Financial Statements Auditor's Opinion Audit Report
3. Instruments, techniques, and applicability of analysis	Economic-Financial Analysis: Introduction Instruments and Techniques of Analysis Calculation and Evaluation of Profitability
4. Business groups: preparation and analysis of consolidated information.	Consolidation of Financial Statements: Introduction Corporate Control Consolidation Procedures
5. Credit evaluation: impacts on financial markets	Introduction Efficiency of Financial Markets Impact of Financial Information on Financial Markets
6. Prediction of business failure	Calculation and Evaluation of Risk Prediction of Business Insolvency Detection of Financial Information Distortion Practices Credit Rating
7. Corporate governance	Introduction Corporate Social Responsibility

Planning

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lecturing	45	100	145
Problem solving	18	57.5	75.5
Objective questions exam	1.5	0	1.5
Problem and/or exercise solving	3	0	3

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies

	Description
Lecturing	Classroom presentation by the instructor of the most relevant content, based on the teaching materials provided to students on the MOOVI platform and the recommended bibliography.
Problem solving	Proposal of practical exercises as a complement to the theoretical explanation of the course content. Joint resolution with students and personalized attention from the instructor. Addressing student questions and, when appropriate, considering the use of computer tools.

Personalized assistance

Methodologies	Description
Lecturing	Clarifications regarding the topics presented in class
Problem solving	Explanations of questions about problem-solving

Assessment

	Description	Qualification	Training and Learning Results		
Objective questions exam	An exam that contains short, objective questions will be used to assess students' understanding of various theoretical concepts and their practical application.	30	B2 B3 B4 B5	C4 C6	D1 D3 D4 D5
Problem and/or exercise solving	Tests that consist of students solving exercises and/or numerical and interpretive problems related to the course content.	70	B2 B3 B4 B5	C4 C6	D1 D3 D4 D5

Other comments on the Evaluation

In continuous assessment, each test is scored out of 10 points, but the weighting is as follows: Introduction and Individual Financial Statements 30% (objective question exam), Consolidated Financial Statements 20% (problem solving and/or exercises), Accounting Analysis 30% (problem solving and/or exercises), Financial Statements Analysis Project 20% (problem solving and/or exercises).

Students who score more than 4 points on each test and have an average score of 5 points or higher will pass the subject.

The final exam will allow students to improve the grade obtained in continuous assessment. If students do not pass the pending tests or activities in the final exam, the maximum final grade for the subject will be 4.5.

As an alternative to the continuous assessment system, students may choose to be evaluated with a final exam that will account for 100% of the grade. They must obtain a minimum of 5 out of 10 to pass.

In the end-of-degree exam session, the exam will account for 100% of the grade, and students must obtain a 5 out of 10 to pass.

Exam dates should be consulted on the Faculty's website.

The tutorial schedule will be available on the MOOVI platform.

Sources of information

Basic Bibliography

Omeñaca García, J., **Contabilidad General**, Deusto, 2008

Crespo Domínguez, M.A., **Información Financiera y análisis de estados financieros**, 3ª Edición, TORCULO EDICIONS, S.L, 2013

Revsine, L., **Financial reporting & analysis**, 9781260247848, 8ª Edición, McGraw-Hill Education, 2021

Álvarez Melcón, S. & Corona Romero, E., **Cuentas anuales consolidadas**, 9788436836561, 2ª Edición, Pirámide, 2016

Serra Salvador, V.; Labatut, G.; Arce, M.; Cervera, N. & Pardo, F., **Consolidación contable de grupos empresariales : adaptado al Real Decreto 602/2016**, 9788436837216, 2ª Edición, Pirámide, 2017

Complementary Bibliography

Wanden.Berghe Lozano, J.L., Bañón, C., Beñtrán, E., García, M., González, J., Rodríguez, L., Ruiz M, **Contabilidad Financiera**, Pirámide, 2008

Mallo, C. & Pulido, A., **Contabilidad Financiera. Un enfoque actual**, Paraninfo, 2008

BOE, **Ley de reforma y adaptación de la legislación mercantil en materia contable para su armonización int, LEY 16/2007, de 4 de julio.**, 2007

BOE, **Real Decreto 1514/2007 de 16 de noviembre por el que se aprueba el Plan general de Contabilidad'**, 2007

Recommendations

Subjects that continue the syllabus

Financial planning/O04G020V01702

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Cost accounting/O04G020V01602

Subjects that it is recommended to have taken before

Financial accounting 2/O04G020V01401

Business: Financial Accounting I/O04G020V01301

Other comments

To take this course, it is necessary to have advanced knowledge of accounting, which is acquired in financial accounting subjects. Therefore, it is advisable to have previously taken and passed the aforementioned subjects.

IDENTIFYING DATA				
Cost accounting				
Subject	Cost accounting			
Code	004G020V01602			
Study programme	Grado en Administración y Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	9	Mandatory	3rd	2nd
Teaching language	Spanish Galician English			
Department				
Coordinator	González Sánchez, María Beatriz			
Lecturers	González Sánchez, María Beatriz López-Valeiras Sampedro, Ernesto Morales Lloves, Sandra Regueiro Vázquez, Juan José			
E-mail	bgonzale@uvigo.es			
Web				
General description	The basic aim of this subject is the treatment of information for stock valuation, planning and control activities of organisations and accounting information for the process of decision-making. The subject is aimed basically at industrial companies, from an internal approach, and analysis of the productive process of the company.			

Training and Learning Results	
Code	
B1	Ability to analyse and synthesise
B2	Critical and self-critical thinking
B3	Skills related to the use of those computer applications used in business management
B5	Oral and written communication skills.
B6	Communication skills through the Internet, as well the ability to use multimedia tools for remote communication
B8	Capable of fluent communication within the student's context including interpersonal skills such as active listening, negotiation, persuasion and presentation
C1	Acquire and understand knowledge regarding: the relationships between the different subsystems that make up the business system
C3	Acquire and understand knowledge regarding: Internal aspects, functions and processes of organisations including their nature, structure, direction, operation and management
C5	Acquire and understand knowledge regarding: The relationship between the business and its surroundings, evaluating its impact on business strategy, behaviour, management and sustainability
C6	Acquire and understand knowledge regarding: The different processes, procedures and practices related to business management
C7	Acquire and understand knowledge regarding: The main instrumental techniques applied to the business context
C8	Apply the knowledge acquired to future professional situations and develop competences related to posing and defending arguments
C9	Identify the generalities of the economic problems posed in companies, and know how to apply the main instruments available in order to address these problems
C10	Assess the situation and foreseeable evolution of a company based on the relevant information records
C11	Make strategic decisions using different types of business models
C12	Solve problems effectively and make decisions using the appropriate quantitative and qualitative methods, including the identification, expression and solution of business problems
C13	Mobility and adaptability to different contexts and situations
C14	Draw up plans and policies in the different functional areas within organisations
C15	Have the ability to gather and interpret relevant data in order to make judgements that include a reflection on relevant social, scientific or ethical issues
C16	Skills in looking for, identifying and interpreting sources of relevant economic information

Expected results from this subject	
Expected results from this subject	Training and Learning Results

Identify the characteristics of the internal and external fields of the company.	B1 B2 B8	C1 C3 C5 C6 C10 C13 C14 C15 C16
Identify the information users and their particular needs.	B1 B2 B3 B5 B6 B8	C1 C3 C6 C7 C8 C9 C10 C13 C15 C16
Apply cost accounting models based on the current business to be analysed.	B1 B2 B3 B5 B6 B8	C1 C3 C5 C6 C7 C8 C9 C12 C13 C14
Apply budgetary techniques for the planning activity of the company	B1 B2 B3 B5 B8	C1 C3 C5 C6 C7 C8 C9 C10 C11 C12 C13 C14 C15 C16
Build a system of information for decision-making.	B1 B2 B3 B5 B6 B8	C1 C3 C5 C6 C7 C8 C9 C10 C11 C12 C13 C14 C15 C16

Contents

Topic	
1. Introduction to cost. Basic concepts	-
2. The behaviour of costs	-
3. The Costs of Materials	-
4. Labour costs	-
5. Overheads	-
6. Opportunity costs of financial resources. Period - costs	-
7. Joint and by-product costing	-

8. Costs by orders of work or request	-
9. Process costing	-
10. Activity-based costing (ABC)	-
11. Direct Costing	-
12. Forecasted costs. Budgets and standards	-
13. Decision-making	-

Planning

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lecturing	29.5	66	95.5
Problem solving	31	91.5	122.5
Objective questions exam	2	0	2
Essay questions exam	5	0	5

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies

	Description
Lecturing	Lecturing in the classroom by the teacher, of the most relevant contents and of those with the greatest conceptual difficulty.
Problem solving	Proposal of theoretical and practical exercises to be resolved by the student

Personalized assistance

Methodologies Description

Lecturing	
Problem solving	Proposal of theoretical and practical exercises to be resolved by the student

Assessment

	Description	Qualification	Training and Learning Results	
Objective questions exam	(*)Se fará un mínimo de dúas probas obsxectivas. Consistirán en preguntas tipo test e exercicios a resolver polo estudiantado	30	B1 B2 B3 B5 B6 B8	C1 C3 C5 C6 C7 C8 C9 C10 C11 C12 C13 C14 C15
Essay questions exam	(*)Se farán como mínimo dúas probas de preguntas de desenvolvemento, ningunha delas suporá máis do 40% da avaliación	70	B1 B2 B3 B5 B6 B8	C1 C3 C5 C6 C7 C8 C9 C10 C11 C12 C13 C14 C15 C16

Other comments on the Evaluation

Assessment may be continuous or global. If the student does not expressly renounce to the continuous assessment before January 29th, the student will be evaluated through the continuous assessment.

Several tests of a theoretical-practical nature will be carried out throughout the second-term period summarizing 60% of the

total to be assessed. The final exam will account for the remaining 40%.

Students who opt for the global assessment will take a single theoretical-practical exam which will account for 100% of the assessment.

These assessment rules are the same for the first as for the second chance.

This guide is indicative and may be modified throughout the course if deemed necessary.

Sources of information

Basic Bibliography

DRURY, COLIN, **Management and Cost Accounting**, 9th, International Thomson Business Press, 2015

HORNGREN, CH.; FOSTER, G.; DATAR, S., **Cost Accounting: a managerial emphasis**, 15th, Pearson, 2015

AECA, **Principios de Contabilidad de Gestión**, Varios

Complementary Bibliography

RIPOLL, V. y otros, **Casos prácticos resueltos de Contabilidad de Costes**, Profit, 2011

Mallo, C.; Kaplan, R.; Meljem, S; Giménez, C., **Contabilidad de Costos y Estratégica de Gestión**,

Fullana Belda, C.; Paredes Ortega, J.L., **Manual de Contabilidad de costes**,

Azparren Pérez, M.R., **Manual de contabilidad de costes**,

Alvarez-Dardet Espejo, M.C.; Gutiérrez Alonso, F., **Contabilidad de gestión. Cálculo de costes**,

Blanco Dopico, M. I., **Contabilidad de Costes. Análisis y Control**,

Mallo, C.; Rocafort, A., **Contabilidad de Dirección para la toma de decisiones. Contabilidad de gestión y de costes**,

---

Recommendations

Subjects that continue the syllabus

Auditing/O04G020V01901

Subjects that it is recommended to have taken before

Financial accounting 2/O04G020V01401

Business: Financial Accounting I/O04G020V01301

Other comments

The times and dates of the assessment tests are those specified in the assessment timetable approved by the Xunta de Centro for the current academic year.

IDENTIFYING DATA**Dirección estratéxica internacional**

Subject	Dirección estratéxica internacional			
Code	O04G020V01603			
Study programme	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	3	2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Organización de empresas e márketing			
Coordinator	Vázquez Abad, Jesús			
Lecturers	Vázquez Abad, Jesús			
E-mail	jabad@uvigo.es			
Web	http://moovi.uvigo.gal/			
General description	<p>Nestes últimos anos as empresas tiveron que transformarse a fin de adaptarse aos cambios imperantes (novas tecnoloxías, comunicacións, mercados, comercio, formas de traballo, fontes de financiamento, protección do medio ambiente, etc.) que aceleraron o proceso de globalización do sistema económico mundial. Todo iso está a orixinar importantes consecuencias para a actividade das empresas, que ven obrigadas, cada vez máis, a actuar nos mercados internacionais.</p> <p>Por iso, é preciso estudar e coñecer os factores que conducen á globalización dos negocios e, sobre todo, as estratexias de desenvolvemento máis adecuadas para facer fronte a esta nova realidade. Entender e elixir a estratexia de entrada nos mercados exteriores conforme á identificación do distinto risco aos que se expón, coñecer a localización das actividades da cadea de valor, comprender as estratexias de comercialización dos produtos ou servizos, analizar o risco (país, político, económico, financeiro, administrativo,...) asociado á elección do país máis idóneo, así como a xestión da distancia cultural entre países, son algúns dos obxectivos desta materia.</p>			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Pensamento crítico e autocrítico
B5	Habilidades de comunicación oral e escrita
B8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación
B9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo
B10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
B11	Redactar proxectos de xestión global ou de áreas funcionais da empresa
B13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
B14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
C1	Posuír e comprender coñecementos sobre as interrelacións existentes entre os distintos subsistemas que conforman o sistema empresarial
C3	Posuír e comprender coñecementos sobre os aspectos internos, funcións e procesos das organizacións incluíndo a súa natureza, estrutura, goberno, operativa e dirección.
C5	Posuír e comprender coñecementos sobre a relación entre a empresa e o seu entorno avaliando a súa repercusión na estratexia, comportamento, xestión e sustentabilidade empresarial
C11	Tomar decisións estratéxicas utilizando diferentes tipos de modelos empresariais
C12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais
C13	Mobilidade e adaptabilidade a entornos e situacións diferentes
D1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial
D2	Capacidade de lideranza, incluíndo empatía co resto de persoas
D3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos
D4	Compromiso ético no traballo
D5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results
------------------------------------	-------------------------------

Distinguir as principais causas da aceleración internacionalizadora das empresas iniciada no século XX.	B1 B2 B13	C1 C3 C5	D1 D5
Identificar algunhas da estrutura organizativas máis frecuentes no terreo dos negocios internacionais.	B1 B13	C3	D1 D5
Distinguir os factores relevantes que afectan á estratexia competitiva das empresas nos mercados internacionais.	B1 B2 B13	C1 C3 C5 C11	D1 D5
Avaliar as distintas alternativas de entrada nos mercados exteriores: exportacións, acordos de cooperación e investimento directo.	B1 B10	C5 C11	D1 D5
Sintetizar as peculiaridades específicas a ter en conta na dirección estratéxica dunha empresa multinacional.	B1 B10 B13	C1 C3 C5	D1 D5
Demostrar o manexo dos conceptos teóricos adecuados para resolver e interpretar determinados problemas relacionados coa dirección de empresas internacionalizadas.	B1 B5 B8 B9 B10 B11 B13 B14	C1 C3 C5 C11 C12 C13	D1 D2 D3 D4 D5

Contidos

Topic	
TEMA 1: TEORÍA DO COMERCIO INTERNACIONAL	1.- Introducción 2.- Comercio e o Sistema Internacional de Comercio 3.- Teorías do Comercio Internacional
TEMA 2: XENÉSIS DA ACELERACIÓN INTERNACIONAL	1.- Introducción 2.- Causas da internacionalización da empresa
TEMA 3: O PROCESO BÁSICO DE INTERNACIONALIZACIÓN	1.- Introducción 2.- A expansión internacional como alternativa para o crecemento da empresa 3.- Primeiras experiencias de internacionalización: orixen, causas e mercados de primeiro destino 4.- Condicionantes da elección do modo de entrada
TEMA 4: O PROCESO DE EXPORTACIÓN	1.- Introducción 2.- Consideración iniciais relativas á exportación 3.- Exportacións e PYMES 4.- Fases do proceso de exportación 5.- Variantes do proceso de exportación
TEMA 5: EXPORTACIÓN: PRODUCTIVIDADE EMPRESARIAL VESUS PRODUCTIVIDADE NACIONAL	1.- Introducción 2.- Productividade nacional, tipos de cambio e competencia internacional 3.- Consideracións estratéxicas relacionadas coa interacción entre productividade nacional e productividade empresarial.
TEMA 6: SUBCONTRATACIÓN	1.- Introducción 2.- Xustificación da subcontratación 3.- A subcontratación como fonte de vantaxe competitiva 4.- Formas alternativas de subcontratación
TEMA 7: ALIANZAS ESTRATÉXICAS	1.- Introducción 2.- Acordos de cooperación empresarial 3.- Alianzas estratéxicas
TEMA 8: ESTRATEXIAS BÁSICAS DE MULTINACIONALIZACIÓN	1.- Introducción 2.- Concepto de empresa multinacional (EM) 3.- A dirección da empresa multinacional

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introductorias	1	0	1
Estudo previo	0	10	10
Lección maxistral	19	10	29
Estudo de casos	22.5	35	57.5
Presentación	1	10	11
Exame de preguntas obxectivas	1.5	40	41.5

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente	
	Description
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia e os obxectivos da mesma.
Estudo previo	Búsqueda, lectura e traballo da documentación aportada polo profesor, previo ás clases maxistras.
Lección maxistral	Exposición dos contidos básicos para o desenvolvemento e aprendizaxe da materia. A asistencia é obrigatoria.
Estudo de casos	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnósticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución. Realizarase durante as clases dos grupos medianos. A asistencia a clase é obrigatoria. A non asistencia suporá a non valoración do caso.
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o/a docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dos casos e problemas plantexados. Levarase a cabo de en grupo (máx. 4). A asistencia é obrigatoria para todo o grupo.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Estudo de casos	Atención das consultas do alumnado relacionadas cos casos a resolver nos grupos medianos. Desenvolverase de forma presencial (directamente na aula e en horario de titorías). Tamén poderá realizarse por medios telemáticos (correo electrónico, despacho virtual, videoconferencia, ...), baixo a modalidade de concertación previa.
Estudo previo	Atención das consultas do alumnado relacionadas cos temas da materia. Desenvolverase de forma presencial (directamente na aula e en horario de titorías). Tamén poderá realizarse por medios telemáticos (correo electrónico, despacho virtual, videoconferencia, ...), baixo a modalidade de concertación previa.
Presentación	Atención das consultas do alumnado relacionadas coa exposición por parte do alumnado ante o/a docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dos casos e problemas plantexados. Desenvolverase de forma presencial (directamente na aula ou en horario de titorías).

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results
Estudo de casos	Entregas dos casos estudados e resoltos nas sesións dos grupos medianos.	40	B1 C5 D1 B2 C12 D2 B5 C13 D3 B8 D4 B9 D5 B14
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dos resultados dos casos e problemas plantexados durante os GM.	20	B1 C1 D1 B2 C3 D2 B5 C5 B8 C12 B9 B14
Exame de preguntas obxectivas	Proba para avaliar a adquisición e comprensión dos contidos da materia.	40	B1 C1 D1 B2 C3 B5 C5 B13 C12 B14

Other comments on the Evaluation

O alumnado poderá elixir ser avaliado mediante o sistema de Avaliación Continua (AC), ou alternativamente optar por unha proba de Avaliación Global (AG). A avaliación por defecto é a AC. O alumnado poderá elixir AG, mediante un escrito dirixido ó coordinador, segundo o procedemento e o prazo establecido polo centro. A elección de AG supón a renuncia ao dereito de seguir avaliándose mediante as actividades de AC que resten e á cualificación obtida ata ese momento en calquera das probas que xa tiveron lugar.

AC. En caso de non renunciar á avaliación continua:

O conxunto de criterios da avaliación arriba exposto constitúe o sistema de avaliación continua na primeira oportunidade. É necesario alcanzar un mínimo de 4 (sobre 10) en cada proba para poder compensala e superar a materia.

Podrá valorarse adicionalmente calquera contribución realizada polos alumnos nas sesións presenciais.

AG en primeira oportunidade

O alumno que non siga o procedemento de avaliación continua deberá realizar un exame final, con parte teórica e parte práctica, que supondrá o 100% da nota. A parte teórica consistirá nun exame de preguntas obxectivas (tipo test e de desenvolvemento) e a parte práctica na resolución de casos e/ou preguntas prácticas. É necesario alcanzar un mínimo de 4 (sobre 10) en cada parte para poder compensala e superar a materia. Mediante este exame, se evaluarán todas as competencias da materia.

Segunda oportunidade: os alumnos que non superen a materia na primeira oportunidade, teñen dúas opcións:

- Realizar un exame con parte teórica e parte práctica, que supondrá o 100% da nota. A parte teórica consistirá nun exame de preguntas obxectivas (tipo test e de desenvolvemento) e a parte práctica na resolución de casos e/ou preguntas prácticas. É necesario alcanzar un mínimo de 4 (sobre 10) en cada parte para poder compensala e superar a materia. Mediante este exame, se evaluarán todas as competencias da materia.

- Conservar a nota obtida no apartado de presentación (20%) e de Estudo de casos (40%), sempre que sexan superiores a 4 (sobre 10), e realizar únicamente o Exame de preguntas obxectivas (40%). É necesario alcanzar un mínimo de 4 (sobre 10) nestas probas para poder compensalas e superar a materia.

Si en calquera das dúas oportunidades non se aproba a materia por non alcanzar o mínimo nalgunha proba ou parte, e a puntuación total é igual ou superior a 4.5 (sobre 10), a calificación en actas será 4.5 (sobre 10).

A concreción das actividades a realizar dependerá en gran medida do número de alumnos, medios para traballar en grupo, etc.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso actual. En caso de disparidade ou conflito entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da facultade.

As diferenzas no método de avaliación que utilizan os centros da Facultade de Ciencias Económicas e Empresariais de Vigo e a Facultade de Ciencias Empresariais e Turismo de Ourense obedecen á necesaria adaptación dos idénticos resultados de aprendizaxe propostos e competencias á diferente organización de clases docentes empregada por ambos os centros.

IMPORTANTE: É obrigación dos alumnos coñecer e seguir as instrucións relativas ás distintas probas de avaliación, tanto as contidas na Guía docente ou en calquera outro documento de organización da materia que o profesor poña ao seu disposición, como as que se lle fagan chegar puntualmente a través das canles habituais (correo electrónico e/ou Moovi).

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Guisado Tato, M., **Internacionalización de la empresa: estrategias de entrada en los mercados extranjeros**, Pirámide, D.L, 2002

Guisado Tato, M., **Estrategias de multinacionalización y políticas de empresa**, Pirámide, D.L, 2003

Complementary Bibliography

Aldeanueva Fernández, I.; Jiménez Quintero, J.A., **Dirección estratégica internacional**, 3ª edición, Pirámide, 2021

Griffin, R.W., Pustay, M.W., **International business: a managerial perspective**, 8ª edición, Pearson, 2015

Daniels, J.D.; Radebaugh, L.H.; Sullivan, D.P., **Negocios internacionales. Ambientes y operaciones**, Pearson, 2013

Fatehi, K., Choi, J., **International Business Management: Succeeding in a Culturally Diverse World**, 2ª edición, Springer International Publishing, 2019

Recomendacións

Subjects that it is recommended to have taken before

Empresa: Fundamentos de administración/O04G020V01102

Empresa: Xestión de empresas/O04G020V01203

Dirección estratéxica/O04G020V01503

Teoría da organización/O04G020V01505

Other comments

Esta guía docente anticipa as liñas de actuación que se deben levar a cabo co alumno na materia e concíbese de forma flexible. En consecuencia, pode requirir reaxustes ao longo do curso académico promovidos pola dinámica da clase e do grupo de destinatarios real ou pola relevancia das situacións que puidesen xurdir. Así mesmo, achegárase ao alumnado a

información e pautas concretas que sexan necesarias en cada momento do proceso formativo.

A copia ou plaxio total ou parcial en calquera tipo de traballo ou exame suporá un cero nesa proba. Alegar descoñecemento do que supón un plaxio non eximirá aos alumnos da súa responsabilidade neste aspecto.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario das probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso actual.

Na avaliación terase en conta non só a pertinencia e calidade do contido das respostas, senón tamén a súa corrección lingüística e presentación.

É responsabilidade dos alumnos consultar os materiais dispoñibles na plataforma de teledocencia Moovi (novidades, documentos, cualificacións) e estar ao tanto dos avisos e das datas de realización das diferentes probas.

IDENTIFYING DATA**Asset valuation**

Subject	Asset valuation			
Code	004G020V01604			
Study programme	Grado en Administración y Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	3rd	2nd
Teaching language	Spanish English			
Department				
Coordinator	Barajas Alonso, Ángel Antonio			
Lecturers	Barajas Alonso, Ángel Antonio Sánchez Fernández, Patricio Shakina , Elena			
E-mail	abarajas@uvigo.es			
Web				
General description				

Training and Learning Results

Code	
B1	Ability to analyse and synthesise
B2	Critical and self-critical thinking
B3	Skills related to the use of those computer applications used in business management
B4	Ability to transmit ideas, information, problems and solutions to the both specialised and lay public
B5	Oral and written communication skills.
B6	Communication skills through the Internet, as well the ability to use multimedia tools for remote communication
B8	Capable of fluent communication within the student's context including interpersonal skills such as active listening, negotiation, persuasion and presentation
B9	Ability to work effectively within a team
B10	Issue assessment reports on specific situations regarding companies and markets
B11	Design global management projects or projects related to the functional areas within a company
B12	The student should have developed those learning skills necessary for undertaking further studies with a high degree of autonomy
B13	Capacity for learning and independent work
B14	Capacity to apply the theoretical and practical knowledge acquired in a specialised academic context
C1	Acquire and understand knowledge regarding: the relationships between the different subsystems that make up the business system
C7	Acquire and understand knowledge regarding: The main instrumental techniques applied to the business context
C11	Make strategic decisions using different types of business models
C16	Skills in looking for, identifying and interpreting sources of relevant economic information
D3	Responsibility and the capacity to take on commitments
D4	Ethical commitment in work
D5	Motivation for quality and continuous improvement

Expected results from this subject

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
Possess and comprise knowledges on assessment	B1	C1		
	B4	C7		
	B13	C16		
	B14			
Apply the knowledges to possible professional situations.	B1	C1		D3
	B2	C7		D4
	B9	C11		
	B11	C16		
	B12			
	B13			

Gather and interpret notable data to issue trials on the assessment of active	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B8 B9 B13 B14	C1 C7 C11 C16	D3 D4
Transmit information and results of assessment of active	B4 B5 B6 B8 B10 B11 B13 B14	C16	D4 D5

Contents

Topic	
Introduction to financial assets' valuation	-
Fixed income valuation.	-
Investment portfolio management	-
Asset valuation models (Extension)	-

Planning

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lecturing	19.5	19.5	39
Problem solving	22.5	22.5	45
Practices through ICT	0	15	15
Objective questions exam	1.5	5	6.5
Problem and/or exercise solving	1.5	5	6.5
Case studies	0	38	38

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies

	Description
Lecturing	Exhibition by part of the professor of the contents on the matter *objecto of study, theoretical bases and/or guidelines of a work, exercise or project to develop by the student.
Problem solving	Activity in which they formulate problems and/or exercises related with the matter. The student has to develop the suitable or correct solutions by means of the exercise of routines, the application of formulas or algorithms, the application of procedures of transformation of the available information and the interpretation of the results. It is used to employ as I complement of the lesson *magistral.
Practices through ICT	Learning *colaborativo: interactive Approach of organisation of the work in the classroom in which the students are responsible of his learning and of the one of his mates in a strategy of *corresponsabilidad to achieve put and incentives of group.

Personalized assistance

Methodologies	Description
Problem solving	Orient, supervise, attend and resolve doubts of the students during the realisation of the activities proposed.
Practices through ICT	Orient, supervise, attend and resolve doubts of the students during the realisation of the activities proposed.
Tests	Description
Case studies	Orient, supervise, attend and resolve doubts of the students during the realisation of the activities proposed.

Assessment

Description	Qualification	Training and Learning Results

Objective questions exam	It consists of 2 tests, each representing 50% of the grade awarded in this section. 1. Completion of a questionnaire with theoretical and practical questions on the course content. (Accounts for 20% of the final grade) 2. Completion of an Excel exam covering content learned during the course. (Accounts for 20% of the final grade)	40	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B8 B9 B10 B11 B12	C11	D3 D4 D5
Problem and/or exercise solving	Production of test related to the theoretical and practical contents of the subject.	20	B1 B2 B3 B4 B5 B12 B13 B14	C1 C7 C16	D3 D4 D5
Case studies	Production and delivery of a team project. The project will be evaluated based on the quality of a presentation, the selected format, the contents introduced, the rationality of the data management and the obtained results.	40	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B8 B9 B10 B11 B12	C11	D3 D4 D5

Other comments on the Evaluation

Continuous Evaluation:

Students must choose between continuous evaluation, which consists of three tests throughout the semester plus the completion and submission of a group project at the end of the semester (these assessments make up 100% of the final grade), or alternatively, non-continuous evaluation, which involves a comprehensive final exam covering the entire course material during the official exam periods (100% of the final grade).

The evaluation method described in the previous section of this guide ('Evaluation') applies to continuous evaluation. Continuous evaluation includes theoretical and practical tests on the course content, represented by two partial tests, which account for 40% of the continuous evaluation grade and are mandatory. Students must take and pass both scheduled partial tests, obtaining at least 5 out of 10 on each to pass and to be able to add the other evaluations of the course to the final grade. Failure to pass both partial tests will result in a failing grade recorded in the final transcript (NP if applicable). Additionally, to be eligible for continuous evaluation, it is essential to complete and submit the group project by a specific deadline set by the instructor (May/June). Failure to submit the group project on the stipulated date will result in a failing grade (NP if applicable). Students in this situation must take a comprehensive exam covering the entire course (100% of the course content), with a format similar to that used for non-continuous evaluation.

Students wishing to opt out of continuous evaluation must do so within the period set by the Faculty each year.

Students can also choose to disregard the grades obtained during continuous evaluation and take the comprehensive exam during the second opportunity exam period (100% of the course content), graded out of 10 points (with a format similar to that used for non-continuous evaluation). The grade for this exam will be the final grade recorded. If the student fails this 10-point exam, they must take another exam in July, following the same format (10 points covering the entire course content).

Non-Continuous Evaluation:

During the regular exam period and for the second opportunity exam period, students opting for this modality must take a comprehensive exam covering all course content (100% of the course content, valued at 10 points). This exam consists of two parts: a theoretical-practical part and another part where students must demonstrate their acquired skills and competencies through a practical exercise using a spreadsheet in a computer lab. Each part requires a minimum score of 5 out of 10 to pass. Failure to achieve the minimum score in either part will result in a failing grade.

Final Year Exam:

For the final year exam, the assessment will be worth 100% of the grade, valued at 10 points, with a format similar to that proposed for non-continuous evaluation.

Additional Notes:

Specific details of the course will be developed and published on the Moovi e-learning platform. All previously mentioned evaluation comments will be detailed and permanently accessible on the Moovi platform for students to easily and directly access throughout the course.

Differences in evaluation systems and methodologies among different centers offering the Bachelor's Degree in Business Administration and Management at the University of Vigo are justified by the need to adapt to measuring the achievement of the same learning outcomes and acquisition of the same competencies to the different teaching organizations of each center, especially regarding the type of groups and the average number of students per group.

Evaluation tests are planned to be conducted in person. However, if it is not possible to use the necessary spaces and/or faculty for the tests, they may be conducted remotely through various telematic resources available at Uvigo (Moovi platform, email, remote campus, or, if necessary, oral tests)

Sources of information

Basic Bibliography

Fernández, P., **Guía rápida de valoración de empresas**, Gestión 2000, 2005

Pisón Fernández, I., **Dirección y Gestión Financiera de la Empresa**, Pirámide, 2001

Bodie, Z.; Merton, R., **Finanzas**, Pearson Educación, 2004

Complementary Bibliography

Damodaran, A., **Investment Valuation**, Wiley & Sons, Inc, 1996

Ferrando, et al., **Teoría de la financiación I : modelos CAPM, APT y aplicaciones**, Pirámide, 2005

Arguedas Sanz, R.;González Arias, J; González Fidalgo, J.M.;Martín García, R., **Ejercicios de Finanzas Empresariales**, Ed. Universitaria Ramón Areces/UNED, 2016

Arguedas Sanz, R.;González Arias, J,; **Finanzas Empresariales**, Ed. Universitaria Ramón Areces/UNED, 2016

Jiménez Naharro, F.;De la Torre Gallegos, A., **Valoración de empresas y análisis bursátil**, Pirámide, 2016

Recommendations

Subjects that continue the syllabus

Financial planning/O04G020V01702

Subjects that it is recommended to have taken before

Business: Mathematics of financial transactions/O04G020V01202

Statistics: Statistics/O04G020V01204

Mathematics: Mathematics/O04G020V01104

Investment decisions/O04G020V01402

Financing decisions/O04G020V01501

Other comments

This description of the course presents the framework of activities that must be carried out with the students during the course and is designed to be flexible, consequently, it may require adjustments throughout the academic year based on the dynamics of the class and the specific circumstances of the alumni. Variations may also be introduced to adequately respond to the situations that could arise. Likewise, this document provides the students with the information and specific guidelines that are necessary at each moment of the training process.

The dates and times of the evaluation tests of the different calls will be those approved by the 'Junta de Centro' for each course and can be consulted on the Faculty website (<https://fcetou.uvigo.es/gl/>). In the event of conflict or disparity between the dates of the exams, those indicated on the FCETOU website will prevail.

The subject of Asset Valuation is also taught in the PCEO of ADE-Informatics (3rd year-2nd semester) and in the PCEO ADE-Law (4th year-2nd semester).

IDENTIFYING DATA**Commercial Research**

Subject	Commercial Research			
Code	004G020V01701			
Study programme	Grado en Administración y Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	4th	1st
Teaching language	#EnglishFriendly Spanish			
Department				
Coordinator	Rodríguez Comesaña, Lorenzo			
Lecturers	Rodríguez Comesaña, Lorenzo			
E-mail	loroco@uvigo.es			
Web				
General description	<p>(*)Investigación comercial é unha materia obrigatoria que consta dun total de 6 créditos ECTS que se corresponden con 150 horas de traballo do alumno, das cales 50 son actividades presenciais, mentres que o resto serán actividades de traballo persoal.</p> <p>Esta materia pretende que o estudante adquira unha visión ampla das diversas técnicas de recollida da información e se familiarice cos sistemas de análise e interpretación dos datos. O obxectivo final da materia é que o alumno sexa capaz de desenvolver un proceso de investigación comercial</p>			

Training and Learning Results

Code	
B1	Ability to analyse and synthesise
B5	Oral and written communication skills.
B13	Capacity for learning and independent work
C6	Acquire and understand knowledge regarding: The different processes, procedures and practices related to business management
D3	Responsibility and the capacity to take on commitments

Expected results from this subject

Expected results from this subject	Training and Learning Results		
(*)1.5 *Conocer wool relation between wool company *y *su *entorno *estudiante *evaluando *su repercussion in wool *estrategia, *comportamiento, *gestión *y *sostenibilidad business	B1 B13	C6	
(*)1.6 *Conocer *los distinct processes, *procedimientos *y practical of *gestión business	B1 B13	C6	
(*)3.1 Skills in wool *búsqueda, identification and interpretation of *fuentes of information *económicarelevante	B1 B5 B13	C6	D3

Contents

Topic	
(*)1. Introduction	Objectives of the topic. Concept. Applications. Limitations. Ethical considerations. Types of research. Stages of the commercial research process. Information sources Send Send Send
(*)2. Exploratory research	Objectives of the topic. Characteristics of qualitative techniques. Group meeting. Interview in depth. Projective techniques. Observation. Other methods. Send Send Send
(*)3. Causal and quantitative research	Objectives of the topic. Characteristics of quantitative techniques. Experimentation. Ad hoc surveys. Periodic surveys. Send Send Send
(*)4. Measurement; Scales,	Objectives of the topic. Measurement and properties of scales. Basic scales. Comparative scales. Non-comparative scales. Creation of scales. Evaluation of the scales.

(*)5. Design of the questionnaire	Objectives of the topic. Concept and functions of the questionnaire. Kind of questions. Preparation of the questions. Structure and sequence of the questionnaire. Questionnaire pretest Send Send Send
6. Sampling design and procedure	Objectives of the topic. Basic concepts. Stages in sample selection. Non-probability sampling. Probability sampling. Sample's size calculation Send Send Send
7. collection and Data analysis	Objectives of the topic. Previous considerations. Stages. Coding. Univariate analysis. Bivariate analysis. Multivariate analysis.
8. Preparation of the report	Objectives of the topic. Importance of the report. Report structure. Oral presentation of the report.

Planning

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Introductory activities	1	0	1
Lecturing	29	30	59
Problem solving	10	38	48
Practices through ICT	0	25	25
Objective questions exam	1	6	7
Essay questions exam	1	6	7
Problem and/or exercise solving	3	0	3

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies

	Description
Introductory activities	Activities aimed at presenting the objectives and contents of the subject, the methodology of work and evaluation systems.
Lecturing	Presentation by the teacher of the contents of the subject, complemented with the use of audiovisual media and the posing of questions addressed to students to facilitate learning. It is recommended that the student work previously on the material posted on Moovi and the bibliography, in order to follow the explanations and actively participate in these issues.
Problem solving	In each practice, activities will be carried out (application of concepts, exercises or case studies) with the purpose of effectively applying the theoretical knowledge acquired in the master sessions. Students will work autonomously, individually or in groups, under the supervision of the teacher. Some of these practical sessions may take place in seminars or computer classrooms.
Practices through ICT	When finishing a theoretical topic, activities (self-assessment tests, workshops...) related to the contents explained in the master lesson can be opened on the Moovi platform. They are non-face-to-face activities that make it possible to monitor and evaluate the student, and that must be done within the established deadlines.

Personalized assistance

Methodologies	Description
Lecturing	The doubts raised by the students in relation to the contents covered in the theoretical sessions will be resolved. In addition, the teaching staff will attend to individual tutorials previously arranged by email.
Introductory activities	Questions raised by students about the introductory activities will be resolved. In addition, the teaching staff will attend to individual tutorials previously arranged by email.
Problem solving	Each student will ask the teacher for any clarifications they deem appropriate to better understand the subject and successfully develop the proposed activities. It will also be possible to carry out exercises with personalized attention. In addition, the teacher will establish a schedule for individual tutorials at the beginning of the course, published on Moovi to which the student can go to resolve any type of doubt regarding the subject.

Assessment

	Description	Qualification	Training and Learning Results		
Objective questions exam	Written test that includes direct and brief questions on specific aspects of the subject's program. It will be necessary obtain a minimum in this test to evaluate the rest.	20	B1	C6	
Essay questions exam	Written test that includes open and short questions about the contents of the subject. This test will be carried out on the official date of the exam.	30	B1	C6	D3
			B5	B13	

Problem and/or exercise solving	Resolution by the student body of exercises or cases, under the conditions established by the teachers, applying the knowledge acquired. They correspond to the practices that should carry out the students in person in seminars or computer classrooms. (none of the exercises individually exceeds 40% of the evaluation)	50	B1 B5 B13	C6	D3
---------------------------------	---	----	-----------------	----	----

---

Other comments on the Evaluation

Students may choose to be evaluated through the Continuous Assessment (CE) system or, alternatively, opt for a Global Assessment (EG) test. The preferred evaluation is the EC. Students may choose EG according to the procedure and deadline established by the center. The choice of EG implies the renunciation of the right to continue evaluating through the remaining CE activities and the grade obtained up to that moment in any of the tests that have already been carried out.

CONTINUOUS EVALUATION (CE)

Various exercises and cases linked to the classes will be done. None of the tests or activities that make up the different tasks of the CE will by themselves account for more than 40% of the final grade for the subject. The final grade of the course (for the first opportunity) will be the sum of the grade obtained in the evaluation tests carried out throughout the semester (with a weight of 60% of the total), and the grade obtained in a final test that will coincide with the dates of the EG (with a weight of 40% of the total). The final grade of the course (in case you have to go for a second chance) will be the sum of the grade obtained in the evaluation tests carried out throughout the semester (with a weight of 60% of the total), and the grade obtained in a last test that will coincide with the dates of the second opportunity EG (with a weight of 40% of the total). To pass the subject it will be necessary to obtain a minimum score of five points, being an essential condition to obtain at least 50% of the score in the last evaluation exam.

GLOBAL EVALUATION (EG) As an alternative to the continuous evaluation system, students may choose to be evaluated with a final exam that will account for 100% of the grade. In both the ordinary and extraordinary calls, there will be two parts in this test, one with theoretical content (5 points), and another with practical content (5 points). To measure the student's communication skills, one or both tests can be established orally. To pass the subject it will be necessary to obtain a minimum score of five points, being an essential condition to have a minimum of 45% of the score in each of the two parts of the final test. **NO SHOW** Students who do not participate in the EC or the EG will appear in the minutes as [Not Presented]. **END OF CAREER** In the End of Degree call, the exam is 100% of the grade. There will be two parts, one with theoretical content (5 points), and another with practical content (5 points).. To measure the student's communication skills, one or both tests can be established orally. To pass the subject it will be necessary to obtain a minimum score of five points, being an essential condition to have a minimum of 45% of the score in each of the two parts of the final test.

ADDENDUM

The date and time of the exams can be consulted on the faculty's website in the teaching organization section. Exams | Faculty of Business Sciences and Tourism (uvigo.es) Students are recommended to take into account Title VII (Use of illicit means), of the Regulation on Assessment, grading and quality of teaching and the student learning process | Online Secretariat of the University of Vigo (uvigo.gal) This teaching guide anticipates the lines of action that must be carried out with the student of the subject and are conceived in a flexible way. Consequently, it may be necessary to make adjustments throughout the academic year promoted by the dynamics of the class and the actual target group, or by the relevance of situations that may arise. Likewise, the students will be provided with the information, guidelines and 100% of the specific qualification that are necessary at each moment of the training process.

Students may waive the continuous evaluation, informing the coordinator by email, within the period established by the faculty.

Sources of information

Basic Bibliography

Malhotra, N.K., **Investigación de mercados. Conceptos esenciales**, Pearson, 2016

Complementary Bibliography

Fernandez Nogales A, **Investigación y técnicas de mercados 2 ed**, ESIC, 2004

Hair, J., Bush, R. & Ortinau, D., **Investigación de mercados**, McGraw Hill, 2010

Luque Martínez, T., **Investigación de marketing 3.0**, Pirámide, 2017

Malhotra, **Investigación de mercados, un enfoque aplicado**, 5 ed, Pearson, 2010

Santesmases, M., **DYANE: Diseño y análisis de encuestas en investigación social t de mercados**, Versión 3, Pirámide, 2005

Villaverde, S.; Monfort, A.; Merino, M.J., **Investigación de mercados en entornos digitales y convencionales**, ESIC, 2020

Recommendations

Subjects that it is recommended to have taken before

Marketing Management I/O04G020V01403

Marketing Management II/O04G020V01502

IDENTIFYING DATA**Planificación financeira**

Subject	Planificación financeira			
Code	O04G020V01702			
Study programme	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	4	1c
Teaching language	Castelán			
Department	Economía financeira e contabilidade			
Coordinator	Docampo Parente, Jerónimo			
Lecturers	Docampo Parente, Jerónimo Shakina , Elena			
E-mail	jdocampo@uvigo.es			
Web				
General description	O obxectivo desta materia é que o alumno saiba facer un diagnóstico das necesidades financeiras da empresa e elaborar a planificación financeira da mesma a curto e longo prazo.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Pensamento crítico e autocrítico
B3	Habilidades relacionadas co uso de aplicacións informáticas utilizadas na xestión empresarial
B5	Habilidades de comunicación oral e escrita
B8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación
B9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo
B10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
B11	Redactar proxectos de xestión global ou de áreas funcionais da empresa
B12	Desenvolver as habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
B13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
B14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
C1	Posuír e comprender coñecementos sobre as interrelacións existentes entre os distintos subsistemas que conforman o sistema empresarial
C5	Posuír e comprender coñecementos sobre a relación entre a empresa e o seu entorno avaliando a súa repercusión na estratexia, comportamento, xestión e sustentabilidade empresarial
C6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial
C7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial
C9	Identificar a xeneralidade dos problemas económicos que se suscitan nas empresas, e saber utilizar os principais instrumentos existentes para a súa resolución
C10	Valorar, a partir dos rexistros relevantes de información, a situación e previsible evolución dunha empresa
C11	Tomar decisións estratéxicas utilizando diferentes tipos de modelos empresariais
C12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais
C13	Mobilidade e adaptabilidade a entornos e situacións diferentes
C14	Elaborar os plans e políticas nas diferentes áreas funcionais das organizacións
C15	Ter a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
C16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
D1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial
D2	Capacidade de lideranza, incluíndo empatía co resto de persoas
D3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos
D4	Compromiso ético no traballo
D5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results
------------------------------------	-------------------------------

Saber facer un diagnóstico das necesidades financeiras de unha empresa	B1 B2 B9 B10 B11 B12 B13 B14	C1 C5 C6 C7 C9 C10 C13 C14 C15 C16	D1 D2 D3 D4 D5
Elaborar a planificación financeira a curto prazo de unha empresa	B1 B2 B3 B5 B8 B9 B10 B11 B12 B13 B14	C1 C5 C6 C7 C9 C10 C11 C12 C13 C14 C15 C16	D1 D2 D3 D4 D5
Elaborar a planificación financeira a longo prazo de unha empresa	B1 B2 B3 B5 B8 B9 B10 B11 B12 B13 B14	C1 C5 C6 C7 C9 C10 C11 C12 C13 C14 C15 C16	D1 D2 D3 D4 D5

Contidos

Topic	
Tema 1. Análise e interpretación de estados financeiros.	1.1. Estados financeiros 1.2. Introducción á planificación financeira
Tema 2. Diagnóstico económico-financeiro.	2.1. O diagnóstico financeiro. 2.2. Técnicas e métodos.
Tema 3. Estados financeiros previsionais a curto prazo.	3.1. Presuposto de tesorería 3.2. Cuenta de pyg previsional 3.3. Balance previsional
Tema 4. Estados financeiros previsionais a longo prazo	4.1. Estado de necesidades e recursos. 4.2. Cuenta de pyg previsional 4.3. Balance previsional

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	7	15	22
Resolución de problemas	35	80	115
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	0	2
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1
Estudo de casos	0	10	10

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Exposición na aula, por parte do profesor dos contidos máis relevantes e de maior dificultade conceptual. Posibilidade de resolución e desenvolvemento de exemplos prácticos co obxectivo de clarificar os conceptos teóricos. Posibilidade de desenvolvemento de caso integral.
Resolución de problemas	Proposta de exercicios na aula, como complemento das sesións maxistrais, con resolución guiada polo docente. Posibilidade de desenvolvemento de caso integral.

Atención personalizada

Tests	Description
Estudo de casos	

Avaliación

Description	Qualification	Training and Learning Results
Resolución de problemas e/ou exercicios	50	B1 C1 D1 B2 C5 D2 B3 C6 D3 B5 C7 D4 B8 C9 D5 B9 C10 B10 C11 B11 C12 B12 C13 B13 C14 B14 C15 C16
Exame de preguntas obxectivas	30	B1 C5 D1 B3 C6 D2 B5 C7 D3 B8 C9 D4 B10 C10 B11 C12 B12 C15 B13 C16 B14
Estudo de casos	20	B1 C1 D1 B2 C5 D2 B3 C7 D3 B5 C9 D4 B8 C12 B9 C13 B10 C14 B14 C15 C16

Other comments on the Evaluation

Os alumnos podrán optar entre avaliación continua a través de exames parciais, ou de maneira alternativa, avaliación global de toda a materia nos exames finais nas convocatorias oficiais (100% nota final).

Avaliación continua, composta polo conxunto das probas seguintes:

1. Probas descritas obxecto de cualificación que configuran o 100% da nota. Consisten en tres probas parciais que avalían os contidos teórico-prácticos da materia. A primeira proba representa o 30% da nota, e as outras dúas probas representan o 35% cada unha.
2. Os alumnos que desexen cambiar para a avaliación non continua o prazo e do 11 de setembro a 11 de outubro

Avaliación non continua:

Para alumnos que suspenderos a avaliación continua e aqueles que non seguiron a avaliación continua. Serán avaliados cun exame de carácter global sobre os coñecementos de todos os contidos da materia, destrezas na práctica e adaptación a novas situacións.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas non calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso actual. No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da Facultade.

Prohíbese nas clases calquera uso de dispositivo móbil para a realización de vídeos ou fotos na clase, baixo penalización de non permitir a realización da avaliación continua.

As diferenzas entre os sistemas de avaliación entre os distintos centros que imparten o Grao en Administración en Dirección de Empresas na Universidade de Vigo son xustificadas pola necesidade de adaptar a medición da consecución dos mesmos

resultados de aprendizaxe e adquisición das mesmas competencias ás diferentes organizacións docentes de cada Centro, especialmente en relación ao tipo de grupos e número medio de alumnos por grupo.

As probas de avaliación se prevén para unha modalidade presencial. Nembargantes, chegado o momento da súa realización ante a imposibilidade de dispor dos espazos e/ou profesorado necesario para realizar as mesmas, estas poderíanse realizar de forma non presencial, ben a través dos distintos recursos telemáticos dispoñibles na Uvigo (plataforma Moovi), correo electrónico ou no seu caso, mediante probas de forma oral.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

Cibrán Ferraz, P. ; Prado Román, C.; Crespo Cibrán, M.A.; Huarte Galbán, C., **Planificación Financiera**, 2013,

Cibrán, P; Villanueva, M; Fernández, T, **Planificación Financiera. Financeira. Teoría e casos prácticos**, 2008,

Cibrán, P; Villanueva, M, **Xestión Financiera. Teoría e casos prácticos**, 2005,

Durbán, S, **Planificación financeira na práctica empresarial**, 2010,

Mariño Garrido, T., **Claves para el análisis económico-financiero**, 2009,

---

Recomendacións

Subjects that it is recommended to have taken before

Empresa: Matemática das operacións financeiras/O04G020V01202

Contabilidade financeira II/O04G020V01401

Decisións de investimento/O04G020V01402

Empresa: Contabilidade financeira I/O04G020V01301

Análise contable/O04G020V01601

Contabilidade de custos/O04G020V01602

Decisións de financiamento/O04G020V01501

Other comments

Esta guía docente anticipa as liñas de actuación que se deben levar a cabo co alumno na materia e se concibe flexible, en consecuencia, pode requirir axustes ao longo do curso académico promovidos pola dinámica da clase e do grupo de destinatarios real ou pola relevancia das situacións que puidesen xurdir. Así mesmo, achégaselle ao alumnado a información e pautas concretas que sexan necesarias en cada momento do proceso formativo.

IDENTIFYING DATA				
Auditoría				
Subject	Auditoría			
Code	004G020V01901			
Study programme	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Optional	4	1c
Teaching language	Castelán			
Department	Economía financeira e contabilidade			
Coordinator	Mareque Álvarez-Santullano, María Mercedes			
Lecturers	Mareque Álvarez-Santullano, María Mercedes			
E-mail	chedesmareque@uvigo.es			
Web				
General description	<p>Esta materia relaciónase especialmente cos contidos incluídos na materia de Contabilidade financeira de segundo curso.</p> <p>A auditoría financeira é unha das especializacións do profesional contable e os créditos da materia deben proporcionar ao alumno os coñecementos e habilidades básicos para un futuro desenvolvemento profesional neste ámbito concreto da *auditoría ou, máis xenérico, da análise contable. A materia se *adecua ao perfil profesional e académico da titulación, xa que a *auditoría é unha especialización profesional que capacita para o desempeño de funcións propias da xerencia e o asesoramento empresarial.</p> <p>Os campos profesionais nos que se proxecta son, ademais da auditoría de contas, o deseño e planificación dunha contabilidade, a xestión contable, o asesoramento contable, entre outros.</p>			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
B1	Capacidade de análise e síntese
B5	Habilidades de comunicación oral e escrita
B10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
B13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
C6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial
C8	Aplicar os coñecementos adquiridos a futuras situacións profesionais e desenvolver competencias relacionadas coa elaboración e defensa de argumentos e resolución de problemas dentro da súa área de estudo
C16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
D1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results		
Identificar o marco legal e institucional que regula a auditoría de contas.	B5	C6	
identificar os procedementos e prácticas específicas da profesión de auditoría de contas.	B1	C6	
Aplicar os coñecementos adquiridos na propia materia e noutras de cursos previos, a futuras situacións profesionais.	B5	C8	D1
	B10		
	B13		
Buscar, identificar e interpretar os datos económicos que ofrece a empresa co obxectivo de propor axústelos de auditoría adecuados.	B1	C16	
	B13		

Contidos

Topic	
Bloque I. Fundamentos económicos, sociais e normativos.	-
Bloque II. Descrición global do proceso dunha auditoría: Planificación, avaliación de riscos e análises do control interno. Informes de auditoría de contas anuais.	-
Bloque III. A auditoría dos estados financeiros: Análise das áreas contables.	-

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	18.5	19	37.5
Resolución de problemas	9	22.5	31.5
Resolución de problemas	13	13.5	26.5
Exame de preguntas obxectivas	1	20	21
Resolución de problemas e/ou exercicios	3.5	30	33.5

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos teóricos clave da materia, proxección de vídeos relacionados co tema tratado, coñecemento das principais páxinas web para a procura de normativa contable e de auditoría, en ocasións, realización de actividades/suposos para clarificar conceptos teóricos dos temas. O profesor pode solicitar a participación activa do alumnado.
Resolución de problemas	Formulación ao alumnado na aula ben en grupo ou ben de forma individual de actividades de procura de información e outras actividades para clarificar conceptos craves de auditoría, actividades prácticas sobre procedemento de emisión da opinión do informe de auditoría, elaboración e interpretación de informes de auditoría.
Resolución de problemas	Aprendizaxe vicaria a través da resolución na aula por parte da docente de exercicios prácticos. Resolución por parte do alumnado de exercicios prácticos, xeralmente na aula, ben en grupo ou individualmente. Debate de resultados.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Resolución de problemas	Aprendizaxe colaborativa entre docente e alumnado. Resolución das dúbidas que se poidan expoñer por parte do alumnado na explicación e solución das actividades e dos supostos prácticos que se resolven na aula. Ademais, o alumnado dispón dun horario de titorías para a resolución de dúbidas de forma personalizada e individualizada.

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results		
Resolución de problemas	Resolución en grupos de actividades/casos prácticos na aula (15%). Resolución individual de actividades/casos prácticos na aula (15%).	30	B1 B5 B10 B13	C8 C16	D1
Exame de preguntas obxectivas	Probas tipo test de carácter individual para a avaliación dos coñecementos teóricos sobre os principais conceptos da materia (tres probas test que supoñen 20%, 5% y 5%).	30	B13	C6 C8 C16	
Resolución de problemas e/ou exercicios	Realización de dúas probas onde o alumnado debe resolver de forma individual supostos prácticos (20% cada proba).	40	B1 B5	C6 C8 C16	D1

Other comments on the Evaluation

A Avaliación Continua (A.C.) será a considerada por defecto e levarase a cabo mediante a realización dun conxunto de probas na aula que se especificarán a continuación. O alumnado pode elixir alternativamente a Avaliación Global (A.G.), para cambiar a este tipo de avaliación o prazo estipulado polo centro será do 11 de setembro ao 11 de outubro.

O método de avaliación exposto no apartado anterior desta guía, denominado con `Avaliación`, é para a A.C.

AVALIACIÓN CONTINUA (A.C.): constará das seguintes probas que se levarán a cabo entre setembro e decembro: 1) Solución na aula de actividades/casos prácticos propostos ao alumnado dos bloques temáticos I e III: 1.1.) unha parte destas actividades/casos prácticos para ser resoltos en pequenos grupos (valor 1,5 puntos) e, 1.2.) outra parte das actividades/casos prácticos para ser resoltos de forma individual (valor 1,5 puntos). 2) Proba tipo test con preguntas de diverso tipo a resolver individualmente polo alumnado sobre os bloques temáticos I e III (valor 2 puntos). 3) Dúas probas para resolver individualmente polo alumnado sobre os temas do bloque temático II (valor de cada proba 2,5 puntos). Ambas probas constarán de dúas partes, unha primeira cun tipo test de verdadeiro ou falso (0,5 puntos) e na outra parte o alumnado deberá solucionar unha serie de exercicios prácticos (2 puntos). Non se require nota mínima nas probas descritas. Considérase superada a materia en A.C. se o alumnado alcanza 5 puntos dos 10 totais que valen as distintas probas anteriormente especificadas. En caso contrario, a nota na acta de xaneiro sería de suspenso (NP no seu caso).

O alumnado que non supere a materia mediante a realización das probas de A.C. denotadas anteriormente (probas

realizadas entre setembro e decembro), deberá presentarse á proba de `Avaliación Global (A.G.) de carácter final`, exame de avaliación sobre a totalidade da materia que se leva a cabo nas datas das convocatorias oficiais de xaneiro/xullo aprobadas pola Xunta de Centro e, publicadas en páxina web da FCETOU (exame de 10 puntos sobre a totalidade da materia).

AVALIACIÓN GLOBAL (A.G.) de carácter final: nas datas das convocatorias oficiais de xaneiro e xullo aprobadas pola Xunta de Centro e publicadas na páxina web da FCETOU, aquel alumnado que non superou a materia a través da A.C., que non seguiu a A.C., que elixiu no prazo estipulado polo centro a A.G. ou que decida renunciar á nota de A.C. obtida nas distintas probas realizadas, poderá realizar un exame sobre toda a materia (100% da materia, de valor 10 puntos). Este exame conterá unha parte onde se exporán diversas cuestións, preguntas a través de varios cuestionarios de tipo teórico sobre todos os bloques temáticos (valor 3 puntos) e, outra parte, con supostos prácticos do bloque temático II e III (valor 7 puntos).

CONVOCATORIA DE FIN DE CARRERA: a proba desta convocatoria supoñerá o 100% da cualificación, valor 10 puntos e cuxo formato será similar ao proposto para a proba de `A.G. de carácter final` xa descrita.

Outras apreciacións:

As especificidades da materia serán desenvolvidas e publicadas na plataforma de teledocencia Moovi. Neste sentido, todos os comentarios realizados anteriormente sobre a avaliación da materia estarán detallados e colgados de forma permanente nun documento na plataforma de teledocencia Moovi para que o alumnado teña acceso aos mesmos de forma rápida, sinxela e directa durante o curso.

As diferenzas entre sistemas de avaliación e metodoloxías entre os distintos centros que imparten o Grao en Administración e Dirección de Empresas na Universidade de Vigo, xustifícanse pola necesaria adaptación na medición da consecución dos mesmos resultados de aprendizaxe e adquisición de iguais competencias ás diferentes organizacións docentes de cada Centro, especialmente en canto ao tipo de grupos, e número medio de alumnado por grupo.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Arenas Torres, P. y Moreno Aguayo, A., **Introducción a la auditoría financiera. Teoría y casos prácticos**, McGrawHill, 2012

De la Peña Gutiérrez, A., **Auditoría: un enfoque práctico.**, Paraninfo, 2008

Sánchez Fernández de Valderrama, J.L. y Alvarado Riquelme, M., **Teoría y Prácticas de la auditoría I**, Pirámide, 2021

Segovia San Juan, A.I; Herrador Alcaide, T.C.; San Segundo Ontín, A., **Teoría de la auditoría financiera**, Ediciones Académicas; UNED, 2011

Sánchez Fernández de Valderrama y Alvarado Riquelme, M., **Teoría de la auditoría financiera II. Análisis de áreas y casos prácticos**, Pirámide, 2021

Complementary Bibliography

Méndez Rodríguez, H., **Auditoría**, McGrawHill, 2008

Trigueros Pina, J.A. y Duréndez Gómez-Guillamón, A.L. (coords.), **Manual de auditoría**, Francis-Lefebvre, 2024

Rejón, M. (coord.) et al., **Todo auditoría**, CISS, 2022

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Simulación e control interno de empresas/O04G020V01911

Subjects that it is recommended to have taken before

Empresa: Matemática das operacións financeiras/O04G020V01202

Contabilidade financeira II/O04G020V01401

Empresa: Contabilidade financeira I/O04G020V01301

Análise contable/O04G020V01601

Other comments

- O desenvolvemento do contido dos tres bloques temáticos nos seus correspondentes temas estarán ao dispor do alumnado na plataforma de teledocencia Moovi.

-O horario e tipo de titorías atópase publicado tanto no perfil da docente na web do centro como na presentación da materia que aparece colgada na plataforma de teledocencia Moovi.

-As datas e horarios das probas de A.G. (de primeira e segunda oportunidade) serán as especificadas no calendario das probas de avaliación aprobadas pola Xunta de Facultade para o curso actual. Estas poden ser consultadas na páxina web da FCETOU no apartado de Docencia-Exames. No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da FCETOU.

-Auditoría é unha materia que pode ser elixida como optativa polo alumnado do PCEO ADE-Dereito en 5º curso-1º cuatrimestre.

-Recoméndase ao alumnado ter en conta o Título VII (Do uso de medios ilícitos), do Regulamento sobre a Avaliación, a cualificación e a calidade da docencia e do proceso de aprendizaxe do estudiantado:

<https://secretaria.uvigo.gal/uv/web/normativa/public/normativa/documento/downloadbyhash/4904ced4d24eb81fe5715ddde2c48c59c0a7c4d624cd0e7491df7a753985ccfa>).

- Matrícula de honra: o artigo 33 do Regulamento sobre avaliación da Uvigo establece que pode concederse a mención de «matrícula de honra» ao alumnado que obtivese unha cualificación igual ou superior a 9, sen que o número destas poida do 5% dos matriculados na materia do correspondente curso académico. Se o número de alumnado matriculado fose inferior a 20 poderase conceder 1 matrícula de honra. Outorgar matrícula de honra é unha decisión persoal que tomará a docente.

- Xustificantes non asistencia a probas por enfermidade: se por circunstancias excepcionais algún alumno non puidese asistir a algunha das probas con data estipulada da materia deberá achegar xustificante debidamente acreditado polo centro médico ou facultativo do día da proba para que se lle poida repetir noutra data (normativa Uvigo).

IDENTIFYING DATA**Aspectos básicos da relación laboral e implicacións en materia de seguridade social**

Subject	Aspectos básicos da relación laboral e implicacións en materia de seguridade social			
Code	O04G020V01902			
Study programme	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Optional	4	1c
Teaching language	Castelán			
Department	Dereito público especial			
Coordinator	González Gil, Eduardo			
Lecturers	González Gil, Eduardo			
E-mail	egongil@gmail.com			
Web	http://http://faitic.uvigo.es/			
General description	Estudo das institucións principais do Dereito do Traballo e da Seguridade Social desde unha perspectiva fundamentalmente empresarial e orientada, por tanto, á formación que nesta materia debe adquirirse no Grao en Administración e Dirección de Empresas. O obxectivo da materia céntrase en dar a coñecer os aspectos básicos da relación laboral e as implicacións para a empresa en materia de Seguridade Social.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject Training and Learning Results

Contidos

Topic

PARTE I. RELACIÓN LABORAL E EMPREGO	Presupostos configuradores. Especial referencia ao traballo por conta allea e á dependencia. O traballo autónomo. O Estatuto do Traballador Autónomo. O traballador autónomo economicamente dependente. Contrato de traballo. Concepto.- Partes: traballador e empresario.- Capacidade do traballador. A idade.- Estranxeiros e nacionais de Estados membros da Unión Europea.- Nulidade do contrato.- Forma. Presunción de contrato. Copia básica e dereitos de información do traballador.- Período de proba.- A non concorrencia. Pactos de exclusividade e de permanencia.
Tema 1. Presupostos configuradores da relación laboral e contrato do traballo.	Contratos indefinidos. Fixo discontinuo. Contratos formativos. Contrato de formación en alternancia.- Contrato en prácticas. Contratos de duración determinada: Contrato por circunstancias da produción. Contrato de substitución. Contratos temporais de fomento do emprego. Discapitados.- De remuda. Regras xerais aplicables aos contratos de duración determinada. Contrato a tempo parcial. Concepto. Forma.- Voluntariedade. Tránsito a xornada completa e viceversa.- Horas complementarias e horas extraordinarias
Tema 2. Modalidades de contrato de traballo	Intermediación. Servizos públicos de emprego e axencias de colocación. Fomento do emprego. Subvencións e bonificacións. Relacións triangulares de traballo. A descentralización produtiva. Contratas e subcontratas e cesión ilegal de traballadores.- Empresas de traballo temporal.- Sucesión de empresa.
Tema 3. Intermediación, fomento do emprego e relacións triangulares de traballo	Concepto. Clases de salarios. Non discriminación por razón de xénero. Presunción de salario.- Percepcións non salariais.- Estrutura salarial. Salario base e complementos salariais.- Salario mínimo interprofesional.- Absorción e compensación.- Gratificacións extraordinarias.- Pago do salario. Moura e anticipos. Documentación.- Aseguramento do pago. O Fondo de Garantía Salarial. Os créditos salariais preferentes. Inembargabilidade.
Tema 4. Retribución	

Tema 5. Tempo de traballo	Regulación da xornada de traballo ordinaria. Xornada máxima.- Tempos de traballo e tempos de descanso.- Xornadas especiais. Horas extraordinarias. Distribución do tempo de traballo e de descanso. O calendario laboral.- O horario.- Traballo nocturno e a quendas.- Descansos semanais e festivos.- Vacacións anuais.- Permisos e outras ausencias do traballo.- Xornada e conciliación da vida familiar e laboral.
Tema 6. Prevención de riscos laborais	A LPRL e a súa normativa de desenvolvemento.- Dereitos e obrigacións.- Servizos de prevención.- Consulta e participación dos traballadores.- Responsabilidades.
Tema 7. Poder de dirección e vicisitudes da relación laboral	Poder de dirección do empresario. Concepto.- A clasificación profesional. O grupo profesional. Mobilidade funcional.- Mobilidade xeográfica. Traslados. Desprazamentos.- Modificación substancial das condicións de traballo. Suspensión do contrato. Concepto e efectos xerais.- Causas de suspensión.- Excedencia para coidado de fillos e para coidado de familiares.- Excedencia voluntaria
Tema 8. A extinción do contrato.	Introdución. Concepto. Causas. O recibo de liquidación. Por cumprimento e por vontade das partes. Por causas validamente pactadas.- Expiración do termo.- Por mutuo acordo. Por desaparición ou incapacidade dunha das partes. Por causas atinentes ao empresario.- Por causas atinentes ao traballador Por vontade unilateral do traballador. Dimisión e abandono.- Resolución causal por decisión do traballador Por vontade unilateral do empresario. O concepto de despedimento.- Tipoloxía. O despedimento disciplinario e a potestade disciplinaria. O despedimento por causas obxectivas. O despedimento colectivo.
PARTE II. EMPRESA E SEGURIDADE SOCIAL: OBRIGACIÓNS DE SEGURIDADE SOCIAL DO EMPLEADOR	A Seguridade Social. Antecedentes e evolución histórica.- O texto refundido da LGSS.- Ámbito subxectivo de protección.- Niveis profesional ou contributivo e asistencial ou universal.- Réxime xeral e réximes especiais.-
Tema 9. Introdución: trazos básicos do sistema de Seguridade Social	Xestión. Entidades xestoras e servizos comúns.- Entidades colaboradoras. As mutuas de accidentes de traballo e enfermidades profesionais. As empresas: colaboración obrigatoria e voluntaria. Especial atención á incapacidade temporal. As melloras voluntarias. Os riscos profesionais. O accidente de traballo. A enfermidade profesional. Riscos durante o embarazo e a lactación natural. Cancro ou enfermidade grave de menor
Tema 10. Actos de encadramento, cotización, responsabilidade en orde ás prestacións e recadación	Actos de encadramento. Inscripción de empresas. Afiliación. Altas: altas reais. Altas de pleno dereito. Situacións asimiladas ao alta. Baixas.- Cotización. Bases de cotización. Tipos de cotización.- Responsabilidade en orde ás prestacións. Principio de automaticidade. Recadación de cotas.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	25	33	58
Estudo de casos	17	27	44
Exame de preguntas obxectivas	2	45	47
Exame de preguntas de desenvolvemento	0.5	0	0.5
Observación sistemática	0.5	0	0.5

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante
Estudo de casos	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Estudo de casos Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.

Avaliación		
	Description	Qualification Training and Learning Results
Exame de preguntas obxectivas	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades. Se farán tres probas tipo test supondo cada unha delas o 20 % da nota final. Ademais farase unha proba de pregunta de desenvolvemento que suporá un 10 % da nota final en cada unha das tres probas. A participación e a observación sistemática nas clases e nos casos prácticos supora un 10% da puntuación global	60
Exame de preguntas de desenvolvemento	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades. Se farán tres probas tipo test supondo cada unha delas o 20 % da nota final. Ademais farase unha proba de pregunta de desenvolvemento que suporá un 10 % da nota final en cada unha das tres probas. A participación e a observación sistemática nas clases e nos casos prácticos supora un 10% da puntuación global	30
Observación sistemática	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades. Se farán tres probas tipo test supondo cada unha delas o 20 % da nota final. Ademais farase unha proba de pregunta de desenvolvemento que suporá un 10 % da nota final en cada unha das tres probas. A participación e a observación sistemática nas clases e nos casos prácticos supora un 10% da puntuación global	10

Other comments on the Evaluation

I. AVALIACIÓN FIN DE CARREIRA:

Sistema de avaliación final. O alumno terá dereito a ser avaliado na convocatoria de fin de carreira mediante a realización dun exame final que representa o 100% da cualificación na materia. O exame final, que terá lugar na data oficialmente prevista, consistirá nunha proba tipo test, que incluírá aspectos teóricos e prácticos da materia.

II. AVALIACIÓN DECEMBRO/XANEIRO:

(i) Sistema de avaliación continua. Para acollerse ao sistema de avaliación continua e aprobar a materia mediante este sistema, o alumno deberá cumprir o tres requisitos seguintes:

1. Acreditar asistencia a un 80% das clases □maxistras, grupos medianos e accións titoriais-, sen que, salvo casos excepcionais □ex. enfermidades de longa duración verificadas con informe médico-, permítase xustificar a ausencia.
2. Obter unha cualificación de cinco ou superior como nota media que resulte dos tres test e preguntas de desenvolvemento que realizará ao longo do cuadrimestre. As probas realizaranse aproximadamente nas semanas cinco, dez e quince do cuadrimestre.
3. Obter no tres probas tipo test unha cualificación superior a 4.

O alumno que obteña unha cualificación de 5 ou superior na avaliación continua e obtivese unha cualificación superior a 4 nas distintas probas quedará exento do exame final. Se o alumno ten suspensa unicamente una das probas cunha cualificación inferior a 4, poderá optar por ir ao exame final con toda a materia ou examinarse na data oficialmente prevista unicamente da parte suspensa, pero, neste último caso, a cualificación final desá parte suspensa será unha media ponderada entre a primeira cualificación □inferior a 4- (10%) e a obtida posteriormente (90%).

En todo caso, se algún alumno, con motivo suficientemente documentado e xustificado a xuízo das profesoras □ex. ingreso hospitalario-, non puidese realizar algunha do tres probas na data prevista para iso, poderá examinarse desá parte na

convocatoria de maio sen penalización algunha.

(ii) Sistema de avaliación final. O alumno que non desexe acollerse ao sistema de avaliación continua ou que non cumpra os requisitos esixidos para aprobar a materia, terá dereito a ser avaliado na convocatoria de decembro/xaneiro mediante a realización dun exame final que representa o 100% da cualificación na materia. O exame final, que terá lugar na data oficialmente prevista, consistirá nunha proba tipo test, que incluírá aspectos teóricos e prácticos da materia tratados en clases maxistras, grupos medianos e accións titoriais.

Os estudantes poden renunciar á avaliación continua e pasarse á avaliación global comunicándo por escrito ao coordinador da materia nos seguintes prazos: Do 11 de setembro ao 11 de outubro.

III. AVALIACIÓN XUÑO-XULLO (SEGUNDA OPORTUNIDADE):

Se o alumno non aproba a materia na avaliación de decembro/xaneiro, a nota obtida na avaliación continua desenvolvida durante o curso conservarase para a convocatoria do mes de xullo, conforme a criterios similares aos previstos para a primeira avaliación, aínda que cunha ponderación maior da parte suspensa, de modo que se un alumno ten suspensa cunha cualificación inferior a 4 unha soa do tres probas, poderá examinarse da parte suspensa na data fixada para a convocatoria de xuño-xullo, pero na cualificación desa parte suspensa faráselle a media ponderada entre a primeira cualificación inferior a 4- (20%) e a obtida na convocatoria de xuño-xullo (80%). En todo caso, o alumno poderá optar pola realización dun exame final con toda a materia da materia. O exame final consistirá nunha proba tipo test, que incluírá aspectos teóricos e prácticos da materia tratados en clases maxistras, grupos medianos e accións titoriais.

A nota obtida na avaliación continua non se conservará para convocatorias de cursos académicos posteriores. O alumno deberá someterse a un novo proceso de avaliación continua, agás que opte pola avaliación final teórica e práctica.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o actual curso académico. No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da FCETOU.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

AA.VV., FERNÁNDEZ DOCAMPO, M^a.B., FERNÁNDEZ PROL, F. (Coord.), **Casos prácticos de Derecho del Trabajo y de la Seguridad Social**, última edición, Netbiblo,

BLASCO LAHOZ, JF., LÓPEZ GANDÍA, J., MOMPALER CARRASCO, MA., **Curso de Seguridad Social**, última edición., Tirant lo Blanch, Valencia,

AA.VV., VELASCO PORTERO, T., NÚÑEZ-CORTÉS CONTRERAS, P., (Dir.), **Derecho del Trabajo y de la Seguridad Social para Titulaciones no jurídicas**, última edición, Tecnos,

AA.VV., **LEGISLACIÓN: Código/legislación de normas laborales y de seguridad social de cualquiera de las editoriales existentes en el mercado actualizadas**, última edición, Tecnos, Civitas, Aranzadi, Colex, Tirant lo Blanc.,

Complementary Bibliography

Recomendacións

Other comments

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario das probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso actual.

IDENTIFYING DATA**Foreign language for the company**

Subject	Foreign language for the company			
Code	004G020V01903			
Study programme	Grado en Administración y Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Optional	4th	1st
Teaching language	English			
Department				
Coordinator	Fernández Carballo-Calero, María Victoria			
Lecturers	Fernández Carballo-Calero, María Victoria			
E-mail	victoria@uvigo.es			
Web				
General description	<p>The objective of this course is to introduce students to business communication in English. For this purpose, students will work on different contexts of the business world that will provide the lexical input of the course, as well as a series of communicative functions that will allow the student to develop basically in their professional context, both orally and in writing.</p> <p>English Friendly subject: International students may request from the teachers: a) resources and bibliographic references in English, b) tutoring sessions in English, c) exams and assessments in English.</p>			

Training and Learning Results

Code		
A1	Students need to show they have acquired and understood the knowledge in a field of study underpinned by general secondary education and which is usually at a level which-while drawing on advanced text books-also includes certain aspects that imply being familiar with the cutting edge of this field of study.	
A2	Students need to be able to apply the knowledge acquired to their work or vocation in a professional manner, and should have the skills normally demonstrated through the ability to develop and defends points of view and to solve problems related to their field of study.	
A3	Students should be able to collect and interpret relevant data (usually within their field of study) in order to make judgements that include a reflection on the relevant social, scientific or ethical issues.	
A4	Students should be able to transmit information, ideas, problems and solutions to both specialised and non-specialised audiences.	
A5	Students should have developed the necessary learning skills in order to continue studying with a high level of autonomy.	
B1	Ability to analyse and synthesise	
B2	Critical and self-critical thinking	
B5	Oral and written communication skills.	
B6	Communication skills through the Internet, as well the ability to use multimedia tools for remote communication	
B7	The ability to read and communicate in English as a foreign language	
B8	Capable of fluent communication within the student's context including interpersonal skills such as active listening, negotiation, persuasion and presentation	
B9	Ability to work effectively within a team	
B14	Capacity to apply the theoretical and practical knowledge acquired in a specialised academic context	
D1	Effective personal management in terms of time, planning and behaviour, motivation and initiative both as an individual and as a member of the business community	
D2	Capacity for leadership, including empathy with others	
D3	Responsibility and the capacity to take on commitments	
D4	Ethical commitment in work	
D5	Motivation for quality and continuous improvement	

Expected results from this subject

Expected results from this subject	Training and Learning Results	
(*)	A3	B1
(*)		B2
(*)	A4	B5
		B7
		B8
(*)		B5
		B7
(*)		B6

(*)		B7	
(*)		B8	
(*)		B9	
(*)	A5		
(*)	A1	B14	
(*)	A2		
(*)			D1
(*)			D2
(*)			D3
(*)			D4
(*)			D5

Contents

Topic	
Module 1: Jobs and Companies	Lexical Input: Company Structure, types of companies, positions, departments and activities in a company. Communication: face-to-face communication, greeting, introducing, and small talk
Module 2: Retailing	Lexical Input: retailing, e-retailing, product description Communication: communication over the phone
Module 3: Finance	Lexical Input: banking, stock exchange Communication: describing facts and figures, trends and market movements
Module 4: Marketing	Lexical Input: marketing, e-marketing, advertising, brands Communication: correspondence, email and letter writing, applying for a job: letters of application, CV writing

Planning

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Mentored work	4	19	23
Laboratory practical	28	10	38
Lecturing	10	10	20
Objective questions exam	1	17	18
Essay	1	22	23
Presentation	1	27	28

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies

	Description
Mentored work	The student carries out exercises and projects in the classroom monitored by the teacher. These tasks can be related to the student's autonomous homework.
Laboratory practical	These are activities to show the students' language knowledge applied to specific communicative situations and the acquisition of basic skills related to the subject in question. These activities are carried out in special classrooms with specialized equipment.
Lecturing	The teacher presents the basic contents of the subject, and gives the student the guidelines for the projects or tasks that he has to put into practice

Personalized assistance

Methodologies	Description
Mentored work	To make sure of students' adequate learning progress of a foreign language it is necessary for the teacher to monitor their work in class and also their homework by means of correcting common errors in their written and oral performance.
Laboratory practical	To make sure of students' adequate learning progress of a foreign language it is necessary for the teacher to monitor their work in class and also their homework by means of correcting common errors in their written and oral performance.

Assessment

	Description	Qualification	Training and Learning Results
Objective questions exam	Written tests to check the understanding of texts and the progress in the acquisition of specific vocabulary and grammar concepts.	30	A1 B5 D5 A2 B6 A3 B7 B8

Essay	Elaboration and presentation of brief projects in English related to the content of the course.	30	A3 A4 A5 B6 B7 B8 B9 B14	B1 B2 B5 B6 B7 B8	D1 D2 D3 D4 D5
Presentation	(*)Exposición por parte do alumnado ante o/a docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.	40	B1 B2 B5 B6 B7 B8	B1 B2 B5 B6 B7 B8	D1 D4 D5

Other comments on the Evaluation

The dates and times of the evaluation tests of the different examination periods are those specified in the examination schedule approved by the Xunta de Centro for the present academic year.

The deadlines for changing from continuous to global assessment is 11 September to 11 October.

In the Second Call, the oral and written knowledge and skills acquired will be assessed by means of an exam that represents 100% of the mark.

In case of disparity in the exams dates, those shown on the Fcetou website will prevail.

Sources of information

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

CLARK, S., **In Company. Intermediate**, MacMillan, 2003

HOLLET, V., **Business Opportunities**, Oxford University Press, 2002

JONES-MACZIOLA, S. & WHITE, G., **Further Ahead**, Cambridge University Press, 2002

TULLIS, G. & TRAPPE, T., **Insights into Business**, Longman, 2000

SWEENEY, S., **Communicating in Business**, Cambridge University Press, 2005

DUCKWORTH, M., **Business Grammar and Practice**, Oxford University Press, 2009

KOESTER, A. et al., **Business Advantage Intermediate**, Cambridge University Press, 2012

LÓPEZ, S. & WATT, D., ed, **Diccionario Oxford business español-inglés, inglés-español = The Oxford Business Spanish dictionary Spanish-English, English-Spanish**, Oxford University Press, 2002

ALCARZ VARÓ, E. & HUGHES B., **Diccionario de Términos Económicos, Financieros y Comerciales, Inglés - Español, Spanish - English**, Ariel, 2005

LOZANO IRUESTE, J.M., **Diccionario Bilingüe de Economía y Empresa, Inglés - Español, Español - Inglés**, Pirámide, 2000

SILVA, T. et al., **Diccionario cuatrilingüe de marketing y publicidad**, Abecedario, 2009

ROSENBERG, M., **Business Advantage. Personal Study Book**, Cambridge University Press, 2012

Recommendations

IDENTIFYING DATA**Réxime fiscal da empresa II**

Subject	Réxime fiscal da empresa II			
Code	004G020V01904			
Study programme	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Optional	4	1c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Economía aplicada			
Coordinator	Vaquero García, Alberto			
Lecturers	Vaquero García, Alberto			
E-mail	vaquero@uvigo.es			
Web	http://moovi.uvigo.gal			
General description	RFEI II é unha materia que analiza a xestión e liquidación de impostos autonómicos e locais e a xestión e liquidación do Imposto sobre o Valor Engadido.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
B1	Capacidade de análise e síntese
B3	Habilidades relacionadas co uso de aplicacións informáticas utilizadas na xestión empresarial
B9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo
B10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
B13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
C4	Posuír e comprender coñecementos sobre o marco económico que regula as actividades empresariais, e a correspondente normativa
C8	Aplicar os coñecementos adquiridos a futuras situacións profesionais e desenvolver competencias relacionadas coa elaboración e defensa de argumentos e resolución de problemas dentro da súa área de estudo
C16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
D1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
	A2	B13	C4	D1
Adquirir conocimientos para entender el papel que desempeña la fiscalidad en las decisiones económicas	A2	B13	C4	D1
Desarrollar habilidades de búsqueda, uso y comprensión de la normativa tributaria vigente		B1 B3 B10	C16	
Entender os efectos da tributación sobre as herdanzas e doazóns, as transmisións patrimoniais, actos xurídicos documentados, feitos impositivos de natureza local e consumo (IVE)	A2	B1 B10	C4 C8	
Potenciar a capacidade de traballo en equipo procurando encontrar as mellores solucións tributarias		B9 B13		D1

Contidos

Topic	
Parte I: Os tributos no sistema fiscal español	Cuestións básicas. Normativa reguladora. Os sistemas de financiamento autonómico. Principios e criterios para a coordinación da autonomía financeira. Un repaso ás principais figuras impositivas. Os impostos do sistema fiscal español. O esquema liquidatorio dos impostos.
Tema 1: A organización territorial do sistema fiscal español	Administracións que nos esixen os impostos. Os recursos do réxime común. Os recursos do réxime foral. Os recursos do réxime especial por situación xeográfica

Parte II: Tributos autonómicos e locais
Tema 2: O Impuesto sobre Sucesións e Doazóns

Ámbito de aplicación. Feito Imponible. Relación do Imposto de Sucesións con outros impostos. Suxeito pasivo. Base Imponible. Base Liquidables. Tarifa e débeda tributaria. Liquidación do Imposto sobre Sucesións e Doazóns

Tema 3: O imposto sobre transmisións patrimoniais e actos xurídicos documentados

Conceptos básicos. As transmisións patrimoniales onerosas, as operacións societarias e actos xurídicos documentados. As transmisións patrimoniales onerosas: Feito Imponible, No suxección. Suxeto pasivo. Base Imponible. Regras especiais. Cota Tributaria. Operacións societarias: Operacións suxeitas. Base Imponible. Actos xurídicos documentados: Conceptos básicos. Documentos notariales, mercantiles e administrativos. Normas comúns: Exenciones e comprobacións dos valores.

Tema 4: Os tributos locais

Cuestións básicas. Recusos tributarios das entidades locais. As taxas. Os prezos públicos. As contribucións especiais. O Imposto sobre Construcións, Instalacións e Obras. O Imposto sobre o Incremento de Valor dos Terreos de Natureza Urbana. O Imposto sobre Bens Inmuebles. O Imposto sobre Actividades Económicas. O Imposto sobre Vehículos de Tracción Mecánica..

Parte III: El Imposto sobre o Valor Engadido
Tema 5: Descrición xeral do IVE

Normativa básica de aplicación. Natureza e características. O Obxecto do imposto: O consumo. A armonización fiscal na UE. O principio da tributación no destino. Estrutura: Descrición da mecánica de liquidación do imposto. Ámbito de aplicación.

Tema 6: Feito Imponible. Suxeito pasivo e deveso do IVA

Operacións sometidas o IVE. Operacións interiores, adquisicións intracomunitarias e importacións. Feito Imponible en operacións interiores: Entrega de bens e servizos por empresarios e profesionais. Supostos non suxeitos. Feito Imponible en adquisicións intracomunitarias. Feito Imponible en importacións de bens e operacións asimiladas. Exenciones. Lugar da realización do feito imponible. Suxeito pasivo. Deveso do IVE.

Tema 7:
Base Imponible. Tipos, deducións e devolucións. Réximes especiais

Cuantificacións da base imponible. Base Imponible: Regras especiais. Tipos impositivos. Deducións. Regra da prorata. Devolucións. Réximes especiais.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introdutorias	0.5	1	1.5
Lección maxistral	22	23	45
Estudo de casos	17.5	17	34.5
Prácticas con apoio das TIC	5	5	10
Resolución de problemas de forma autónoma	0	25	25
Estudo de casos	0	34	34

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Actividades introdutorias	Presentación do contido e obxectivos da materia. Metodoloxía de traballo e sistemas de control e avaliación.
Lección maxistral	Para cada tema o docente presentará na aula as cuestións máis relevantes e formulará a metodoloxía a seguir para interpretar as consecuencias e efectos prácticos da norma tributaria. Posteriormente o alumno deberá revisar de forma autónoma os contidos expostos.
Estudo de casos	Realizaranse dous estudos de caso presenciais individuais que servirán como probas de avaliación (unha dos temas 1-4 e outra dos temas 5-7)
Prácticas con apoio das TIC	As sesións prácticas en aula informática faranse de xeito individualizado e consistirán na resolución dun caso práctico empregando as aplicacións informáticas da Axencia Tributaria. Para o seu desenvolvemento os alumnos disporán previamente do enunciado do caso na Plataforma Moovi.

Resolución de problemas de forma autónoma	Cada semana, despois da sesión maxistral, abriráse un formulario práctico dixital (de resposta curta ou test) na Plataforma Moovi, relativo aos contidos desenvolto na sesión maxistral e na práctica. Trátase de actividades que posibilitan o seguimento e avaliación do alumnado, que deberá responder nos prazos sinalados.
---	--

Atención personalizada

Methodologies	Description
Estudo de casos	Farase un seguimento individualizado dos resultados acadados e das dúbidas surxidas nos estudos de caso. A resolución de dúbidas realizaráse preferentemente na modalidade presencial. De concurrir circunstancias extraordinarias as sesións de titorización poderán realizarse por medios telemáticos no Despacho Virtual baixo a modalidade de concertación previa. De selo caso, estas titorías tamén poderán ser colectivas sobre temas específicos.
Prácticas con apoio das TIC	Os/ as alumnos/as resolverán de xeito individualizado casos prácticos nas aulas de informática empregando ferramentas informáticas

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results			
			A2	B1	C8	D1
Estudo de casos	Probas avaliación: En Avaliación Continua (AC) ó remate dos temas 1-4 e dos temas 5-7 do programa da materia, realizaránse dúas probas presenciais nas que proporáse un caso que o alumnado deberá resolver de xeito individual que permitirá avaliar o seu nivel de coñecementos e capacidade de argumentación e xustificación das decisións adoptadas. A proba relativa ao temas 1-4 puntuarase cun máximo de 3 puntos (30%) e a relativa aos temas 5-7 cun máximo de 4 puntos (40%)	70	A2	B1 B9	C8 C16	D1
Resolución de problemas de forma autónoma	En AC avaliarase e puntuarase a resolución dos test propostos despois de cada tema. En AC este apartado de traballo persoal puntuarase sobre un máximo global de 3 puntos (30%).	30	A2	B10 B13	C8	

Other comments on the Evaluation

Convocatoria ordinaria

Nesta asignatura realizarase unha avaliación continua (AC) do traballo realizado polo estudante, que será o sistema de avaliación

preferente.

Para superala asignatura por Avaliación Continua (AC) deben cumprirse dúas condicións:

1. Acadar alomenos un 25% da nota en cada un dos tres apartados puntuables (proba temas 1-4, proba temas 5-7, tests).
2. Obter alomenos 5 puntos na suma destes tres apartados puntuables (probas temas 1-4, probas temas 5-7, tests).

A non presentación a calquera das dúas probas presenciais escritas (temas 1-4 e temas 5-7) suporá que o estudante deixa de ser

avaliado en Avaliación Continua. Tamén se sairá da Avaliación Continua se non se acada alomenos un 25% da nota máxima en cada un dos tres ítems avaliados (proba temas 1-4, proba temas 5-7, tests).

A nota final por AC será a suma das notas parciais obtidas ata ese momento. Aqueles estudantes que se queden fora da AC terán a opción de presentarse á proba de Avaliación Global na convocatoria oficial. Esta proba de Avaliación Global consistirá na realización de varios estudos de caso completos dos diferentes temas. A proba Avaliación Global suporá o 100% da cualificación e non terá en conta os puntos obtidos en AC.

O estudiantado pode renunciar á AC e pasarse á Avaliación Global comunicando por escrito ó coordinador da materia no seguinte prazo: do 11 de setembro ó 11 de outubro (ámbolos dous días incluídos).

Convocatoria de segunda oportunidade

A convocatoria de segunda oportunidade consistirá nun examen final. Este examen valerá o 100% da nota.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario das probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso actual

---

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

BOE, **Normativa do IVE,**

BOE, **Normativa do ITPeAXD,**

BOE, **Normativa do ISD,**

BOE, **Normativa de IILL,**

Moreno, M.C.e Paredes, **Fiscalidad Individual y Empresarial. Ejercicios Resueltos.**, Civitas, Última edición

Complementary Bibliography

Poveda Blanco, F.J, **Sistema fiscal: Esquemas y Supuestos Prácticos**, Deusto, Última edición

Pérez, J. , Sánchez, J. e Quintas, J., **Lecciones de Régimen Fiscal de la Empresa**, CEF, Última edición

---

Recomendacións

IDENTIFYING DATA				
Socioloxía do traballo				
Subject	Socioloxía do traballo			
Code	O04G020V01905			
Study programme	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Optional	4	1c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Dpto. Externo Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinator	Trabada Crende, José Elías			
Lecturers	Trabada Crende, José Elías			
E-mail	xose.elias.trabada.crende@uvigo.gal			
Web	http://http://webdex11.webs.uvigo.es/			
General description	Teorías e análises sociolóxicas do traballo, dos procesos, actores e das relacións sociais responsables da produción, comercialización e distribución de bens e servizos na sociedade.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Code	
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Pensamento crítico e autocrítico
B5	Habilidades de comunicación oral e escrita
B8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación
B9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo
D3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos
D4	Compromiso ético no traballo
D5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados previstos na materia		
Expected results from this subject	Training and Learning Results	
Comprender a importancia da necesidade do traballo en equipo favorecendo as exposicións escritas e orais dos alumnos.	B1	D3
	B2	D4
	B5	D5
	B8	
	B9	
Identificar os problemas no ámbito laboral da sociedade moderna co obxectivo de lograr unha transformación e unha mellora social.	B1	D3
	B2	D5
	B5	
	B8	
Potenciar a análise e o traballo crítico mediante o coñecemento das distintas teorías sociolóxicas que leven a unha mellora e a un compromiso ético coa sociedade.	B2	D3
		D4
		D5
Determinar a importancia da socioloxía como unha ferramenta fundamental para o desenvolvemento da sociedade.	B1	D3
	B2	D4
	B5	D5
	B8	
	B9	

Contidos	
Topic	
Tema 1: Introducción á socioloxía do traballo.	- O enfoque sociolóxico sobre o traballo. - Achegas dos clásicos.
Tema 2: O sistema fábrica.	- Proceso de transición dende o artesanado ao capitalismo industrial. - As fábricas: aumento da división técnica do traballo, da dirección-organización e control empresarial.

Tema 3: O fordismo.

- O taylorismo: a 'organización científica do traballo'.
- Sistema de produción en masa ou en serie.
- Norma social do consumo obreiro de masas.
- Pacto social keynesiano: o Estado do benestar.
- Sloanismo: o fordismo flexible.
- Crise do fordismo e cambios cara ao posfordismo.

Tema 4: O posfordismo e globalización.

- Globalización, flexibilidade, desregulación e sociedade do risco.
- Especialización flexible.
- Toyotismo: produción lixeira ou axustada.
- Sistema de produción reflexivo.
- Cidades globais e precariado.

Tema 5: Teorías e análises sociolóxicas sobre o Mercado de Traballo.

- Teorías Neoclásica, Capital Humano, Institucionalistas, Segmentación e Crítica.
- Conceptos, indicadores e fontes estatísticas.
- Segmentacións, desigualdades e segregacións segundo xénero e nacionalidade no Mercado de Traballo (horizontais e verticais). A "dobre presenza" das mulleres e a "etnificación".

Tema 6: Tendencias actuais e debates sobre o futuro do traballo humano.

- Cambios tecnolóxicos e glocalización, flexibilización, polarización e precariedade sociolaboral.
- Novas formas de emprego.
- Robotización e automatización, 'economía gig', intelixencia artificial, teletraballo e emprego verde.
- O fin do traballo?.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Resolución de problemas	3	1	4
Lección maxistral	28	0	28
Traballo	10	38	48
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	60	62
Presentación	1	3	4
Debate	1	3	4

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Resolución de problemas	Resolución de exercicios individualmete ou en grupo, que tamén poden ter o formato de debate, baixo a supervisión do docente.
	Tamén se titorizará o traballo de investigación cun seguimento dos pasos e tarefas necesarias.
Lección maxistral	Exposición dos contidos conceptuais e teóricos da materia.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Lección maxistral	Resposta ás dúbidas xurdidas na exposición de conceptos e teorías da materia, considerando a participación e o debate do alumnado.
Resolución de problemas	Atención á resolución de cuestións e dúbidas suscitados polos exercicios e debates propostos polo docente.
Tests	Description
Traballo	Atención e aclaración das preguntas e dúbidas que supón a elaboración do traballo individual, ou de grupo, que determine o docente. Seguimento e titorización dos traballos.
Exame de preguntas de desenvolvemento	Atención e aclaración das preguntas e dúbidas do alumnado sobre o exame.
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o profesorado e o grupo de estudantes dos resultados do traballo de investigación. Se levará a cabo en equipo, anque excepcionalmente poderá ser un traballo individual pero previamente acordado co profesorado.
Debate	Debates y discusión ordenadas en el aula en torno a las temáticas tratadas durante el curso. Charla aberta entre un grupo de estudantes. Pode centrarse nun tema dos contidos da materia, na análise dun caso, no desenvolvemento e resultado do traballo de investigación, exercicio ou problema enunciado previamente nunha sesión maxistral.

Avaliación				
	Description	Qualification	Training and Learning Results	
Traballo	Elaboración dun traballo de investigación sobre os contidos da materia. O/A docente responsable supervisará a elección do tema e a metodoloxía a utilizar. O desenvolvemento do traballo e o informe final que se deberá entregar realizarase en equipo (máximo de tres persoas). Se o/a alumno/a non pode facelo en equipo, terá a posibilidade de elaborar o traballo de investigación de maneira individual, pero terá que comunicarllo previamente ao profesor/a.	40	B1 B2 B5	D3 D4 D5
Exame de preguntas de desenvolvemento	Proba de avaliación das competencias adquiridas que combinará preguntas tipo test, sobre conceptos teóricos, con preguntas de desenvolvemento sobre un tema ou subtema da materia.	40	B1 B2 B5 B8 B9	D3 D4 D5
Presentación	Exposición na aula e ante os compañeir@s do traballo de investigación. Se valorará a sistematización da información, a claridade expositiva, o uso de TICs e a capacidade didáctica de transmisión de contidos.	15	B1 B2 B5 B8 B9	D3 D4 D5
Debate	Debates e discusión ordenadas na aula en torno as temáticas tratadas durante o curso.	5	B1 B2 B5 B8 B9	D3 D5

Other comments on the Evaluation

O alumnado da modalidade de Avaliación Continua terá que asistir polo menos ao 70% das clases, tanto teóricas como prácticas, para ser avaliado nesta modalidade. O estudantado pode renunciar á Avaliación Continua e pasarse á Avaliación Global comunicando por escrito ó coordinador da materia e no seguinte prazo: Primeiro Cuadrimestre do 11 de setembro ó 11 de outubro (ámbolos dous días incluídos). Na Avaliación Continua, será necesario obter polo menos un 4 sobre 10 puntos en cada un dos dous tipos principais de avaliación: no exame (parte teórica) e no traballo de investigación (parte práctica). É dicir, mínimo de 4 puntos na avaliación do exame (parte teórica) e un mínimo de 4 puntos na avaliación do traballo de investigación (parte práctica), para poder sumar as notas dos dous tipos de avaliación e así establecer a nota final da materia (que incluírá as notas da presentación e da participación nos debates). Se se aprobase só unha parte e entre as dúas partes non se sumase o aprobado, gardarase a nota da parte aprobada para a 2ª oportunidade-convocatoria de xullo, onde o alumnado terá que facer un exame sobre a parte non aprobada (preguntas de contido teórico ou práctico da materia, dependendo da parte da materia a recuperar).

O alumnado da Avaliación Global, que non acuda ás clases da materia, ten dereito a exame nas datas das convocatorias oficiais; o exame suporá o 100% da cualificación. O alumnado de esta modalidade deberá examinarse na data oficial do exame mediante unha proba escrita de preguntas que terá dúas partes diferenciadas: a) preguntas sobre o contido teórico (20% tipo test e 30% preguntas de desenvolvemento) e b) preguntas sobre a parte práctica de metodoloxía (20%) e formulación dun traballo de investigación (30%).

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación, aprobada pola Xunta de Centro para o curso 2024-2025. No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da FCETOU.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Köhler, H.-D. y Martín, A., **Manual de la sociología del trabajo y de las relaciones laborales**, Delta, Publicaciones Universitarias, 2010

Santos, J.A., **Sociología del Trabajo**, Tirant lo Blanch, 1995

Complementary Bibliography

Aglietta, M., **Regulación y crisis del capitalismo.**, Siglo XXI, 1979

Arendt, H., **La condición humana**, Paidós, 1998

Bauman, Z., **La globalización: consecuencias humanas.**, Fondo de Cultura Económica, 1999

Bauman, Z., **Trabajo, consumismo y nuevos pobres**, Gedisa, 2008

Beck, U., **La sociedad del riesgo: hacia una nueva modernidad.**, Paidós, 2006

Beck, U., **Un nuevo mundo feliz: la precariedad del trabajo en la era de la globalización.**, Paidós, 2000

Boltanski, L. y Chiapello, É., **El nuevo espíritu del capitalismo**, Akal, 2002

Borderías, C.; Carrasco, C.; Alemany, C. (comp.), **Las Mujeres y el trabajo : rupturas conceptuales**, Icaria, 1994

- Braverman, H., **Trabajo y capital monopolista. La degradación del trabajo en el siglo XX.**, Ed. Nuestro Tiempo, Castel, R., **La metamorfosis de la cuestión social: una crónica del salariado**, 1ª, Paidós, 2004
- Castells, M., **La sociedad red.**, Alianza Editorial, 2000
- Castillo, J.J., **La soledad del trabajador globalizado. Memoria, presente y futuro.**, Los libros de La Catarata, 2010
- Castillo, Juan José, **¿De qué postfordismo me hablas? Más sobre reorganización productiva y organización del trabajo**, n. 21, pp. 49-78, Sociología del Trabajo, primavera de 1994
- Coriat, B., **El taller y el cronómetro. Ensayo sobre el taylorismo, el fordismo y la producción en masa.**, Siglo XXI, 1982
- Díaz, C. (ed.lit.) y Dema, S. (ed.lit.), **Sociología y género**, Tecnos, 2013
- Durán, Mª.A., **El trabajo no remunerado en la economía global.**, Fundacion BBVA, 2012
- Frayne, D., **El rechazo del trabajo. Teoría y práctica de la resistencia al trabajo.**, Akal, 2017
- Gorz, A., **Crítica de la división del trabajo.**, Laia, 1977
- Gorz, A., **Metamorfosis del trabajo**, Sistema, 1997
- Harvey, D., **Guía de El Capital de Marx. Libro primero.**, Akal, 2014
- Hidalgo, M., **El empleo del futuro. Un análisis del impacto de las nuevas tecnologías en el mercado laboral.**, Akal, 2018
- Lipietz, A., **El posfordismo y sus espacios. Las relaciones capital-trabajo en el mundo.**, Piette del Conicet, 1994
- Migueluez, F. y Prieto, C. (dir.), **Las relaciones de empleo en España.**, Siglo XXI, 1999
- Noguera, J.A., **El concepto de trabajo y la teoría social crítica**, Papers 68, pp. 141-168, 2002
- Offe, C., **La sociedad del trabajo.**, Alianza Univ., 1992
- Piore, M. y Sabel, C., **La segunda ruptura industrial.**, Alianza Univ., 1990
- Rifkin, J., **El fin del trabajo.**, Paidós, 1996
- Santos A.; Muñoz D.; Poveda M., **Trabajo y Empleo: Tendencias Sociales Recientes**, 1ª, Tirant lo Blanch, 2018
- Sassen, S., **Una sociología de la globalización**, Katz, 2007
- Sennett, R., **La corrosión del carácter. Las consecuencias personales del trabajo en el nuevo capitalismo.**, Anagrama, 2000
- Standing, G., **El precariado. Una nueva clase social.**, Ediciones de Pasado y Presente SL., 2013
- Taylor, F.W., **Management científico.**, Oikos-Tau, 1970
- Womack, J., Jones, D.T. y Roos, D., **La máquina que cambió el mundo.**, Profit Editorial, 2017

Recomendaciones

Other comments

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario das probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso actual.

IDENTIFYING DATA**Xestión da innovación**

Subject	Xestión da innovación			
Code	O04G020V01906			
Study programme	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Optional	4	1c
Teaching language	Galego			
Department	Organización de empresas e márketing			
Coordinator	Gueimonde Canto, Ana Isabel			
Lecturers	Gueimonde Canto, Ana Isabel			
E-mail	agueimonde@uvigo.es			
Web	http://moovi.uvigo.gal			
General description	<p>As empresas desenvolven as súas actividades nunha contorna globalizada e, xa que logo, dinámica e complexa, que está en constante evolución e pola que flúen grandes cantidades de información. Para poder sobrevivir e progresar nesta contorna altamente competitiva, a innovación convértese nun elemento chave para a organización, independentemente da súa dimensión e do sector no que opere. A innovación non ten por que referirse, necesariamente, a grandes proxectos e logros, senón que pequenas modificacións en produtos, servizos, procesos ou organizativas ou comerciais poden representar unha importante vantaxe competitiva para a empresa. En calquera caso, resulta de vital importancia, sobre todo no caso das pequenas e medianas empresas, instaurar o espírito innovador na cultura da organización, de tal xeito que todos os axentes que a integran sexan conscientes de que se pode incrementar o seu potencial de innovación se se dedican suficientes recursos e capacidade directiva a xestionar un proceso ao que se ten que conferir natureza estratéxica.</p> <p>Esta materia ten como obxectivo que o alumnado adquira os coñecementos, técnicas e destrezas necesarias para realizar unha correcta xestión empresarial da innovación, na que se consideren os procesos de innovación como procesos estratéxicos, así como para unha adecuada interacción e aproveitamento de sinerxías cos diferentes axentes do sistema de I+D+i e con outras organizacións.</p> <p>Con esta materia preténdese capacitar ao alumnado para levar a cabo actividades relacionadas coa xestión da innovación e a tecnoloxía en calquera tipo de organización.</p>			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
B1	Capacidade de análise e síntese
B5	Habilidades de comunicación oral e escrita
B9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo
B10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
C5	Posuír e comprender coñecementos sobre a relación entre a empresa e o seu entorno avaliando a súa repercusión na estratexia, comportamento, xestión e sustentabilidade empresarial
C12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais
C16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
D2	Capacidade de lideranza, incluíndo empatía co resto de persoas
D5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results		
Identificar e valorar o proceso de xestión da innovación nunha empresa.	B1 B5 B9 B10	C16	D2
Identificar e valorar os elementos dun sistema de innovación.	B1 B9	C5 C16	
Situar no proceso empresarial as distintas ferramentas e métodos útiles para a xestión da innovación.		C12	D5
Identificar os problemas de xestión da innovación que se suscitan nas empresas, e saber utilizar os principais instrumentos existentes para a súa resolución.	B1 B10	C12	

Contidos	
Topic	
TEMA 1. A INNOVACIÓN. CONCEPTUALIZACIÓN E MEDICIÓN	<ol style="list-style-type: none"> 1. Concepto de innovación 2. Investigación, Desenvolvemento e Innovación 3. Invención, innovación e difusión 4. Retraso desde a invención á innovación 5. Retraso desde a innovación á difusión 6. A importancia da innovación na economía 7. Medición da innovación
TEMA 2. A INNOVACIÓN. TIPOS	<ol style="list-style-type: none"> 1. Innovacións segundo grao de novidade 2. Innovacións segundo natureza ou obxecto 3. Innovacións segundo efectos tecnoloxía/mercado 4. Innovacións segundo modelo de negocio
TEMA 3. A TECNOLOXÍA	<ol style="list-style-type: none"> 1. Definición de tecnoloxía 2. O ciclo de vida da tecnoloxía 3. Tipoloxías de tecnoloxías 5. A necesidade de xestionar os recursos tecnolóxicos
TEMA 4. O PROCESO DE INNOVACIÓN	<ol style="list-style-type: none"> 1. Orixe do proceso de innovación 2. Principais modelos <ul style="list-style-type: none"> - Modelo linear - Modelo de Kline-Rosenberg - Modelo de innovación aberta
TEMA 5. ENFOQUES E ESTRATEXIAS DE INNOVACIÓN	<ol style="list-style-type: none"> 1. Estratexias segundo modo de desenvolvemento de competencias 2. Estratexias segundo oportunidade competitiva
TEMA 6. PROTECCIÓN DAS INNOVACIÓNS	<ol style="list-style-type: none"> 1. Segredo empresarial 2. Know-how 3. Propiedade intelectual 4. Propiedade industrial <ul style="list-style-type: none"> - Patentes - Modelos de utilidade - Deseños industriais - Signos distintivos
TEMA 7. METODOS E FERRAMENTAS PARA A XESTIÓN DA INNOVACIÓN	<ol style="list-style-type: none"> 1. Creatividade 2. Xestión de proxectos 3. Vixilancia tecnolóxica e intelixencia competitiva 4. Xestión do coñecemento 5. Auditoría tecnolóxica
TEMA 8. OS SISTEMAS DE INNOVACIÓN	<ol style="list-style-type: none"> 1. Os sistemas de innovación e os seus axentes. 2. Políticas públicas de apoio á innovación.

Planificación			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	23	30	53
Resolución de problemas	22	10	32
Traballo tutelado	0	45	45
Exame de preguntas obxectivas	0	20	20

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente	
	Description
Lección maxistral	Introduciranse os contidos fundamentais da materia mediante clase maxistral, apoiada con transparencias, vídeos e outros medios.
Resolución de problemas	<ul style="list-style-type: none"> - Formularanse cuestións de razoamento e debate, a fin de fomentar a participación do alumnado na aula e o seguimento da información da actualidade empresarial no ámbito da innovación. - Analizaranse casos prácticos relacionados co temario que, ademais de axudar á súa comprensión, permitan mellorar a capacidade de expresión, análise e reflexión sobre a realidade da innovación dentro da empresa. - Proporanse lecturas complementarias para ilustrar e ampliar os temas tratados en clase. Pedirase ao alumnado a realización de pequenos traballos de síntese e crítica de ditas lecturas, para favorecer as súas capacidades analítica e crítica, de expresión escrita e de estruturación e síntese da información.

Traballo tutelado	O alumnado elaborará un traballo sobre unha empresa innovadora, titorizado pola profesora. Alén de procurar a aplicación dos conceptos tratados en aulas a unha concreta empresa, con este traballo procurárase a mellora das capacidades de expresión escrita e busca e manexo da información.
-------------------	---

Atención personalizada

Methodologies	Description
Resolución de problemas	Supervisión e atención ao proceso de adquisición das competencias da materia polo estudiantado.
Traballo tutelado	O traballo de curso que debe realizar o alumnado consta de varios entregábeis, un por cada tema. Tras cada entrega, a docente corruxirá o contido do documento e achegará propostas de melloras e correccións para o seu desenvolvemento. O alumnado deberá ter en conta estas suxestións para as sucesivas entregas do traballo.

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results		
Resolución de problemas	Avaliación continua ao longo das sesións presenciais do curso. Consiste na resolución, de maneira individual ou en grupo, de cuestións expostas, orientadas e supervisadas polo profesorado, sobre a materia. Avaliarase a participación do alumnado e a comprensión da materia.	40	B1 B9 B10	C12 C16	D2
Traballo tutelado	Avaliación do traballo de curso. É preciso obter como mínimo un 5 sobre 10 na cualificación deste traballo.	30	B5 B9 B10	C16	D2 D5
Exame de preguntas obxectivas	Exame a celebrar a final de curso, na data oficial establecida polo centro. É preciso obter como mínimo un 5 sobre 10 nesta proba.	30		C5 C12	D5

Other comments on the Evaluation

O alumnado poderá elixir ser avaliado mediante o sistema de avaliación continua (AC), ou alternativamente optar por unha proba de Avaliación Global (AG). A avaliación por defecto é a AC.

O alumnado poderá elixir AG no prazo do 11 de setembro a 11 de outubro, mediante comunicación á docente da materia, e a través do método de comunicación que a docente estableceza a comezo do curso. A escolla de AG supón a renuncia ao dereito de seguir avaliándose mediante as actividades de AC que resten e á cualificación obtida até ese momento en calquera das probas que xa tiveran lugar.

SISTEMA DE AVALIACIÓN CONTINUA (AC)

PROBA 1: Resolución de problemas.

Descrición: Ao longo do curso proporase a análise de datos e de diversos casos prácticos relacionados co temario. Se un/ha alumno/a non realiza algunha actividade das propostas, asignaráselle unha nota de 0 nesa actividade.

% de cualificación: 40%

PROBA 2: Traballo tutelado.

Descrición: O alumnado elaborará un traballo sobre unha empresa innovadora, supervisado pola profesora.

% de cualificación: 30%

% mínimo: Para a liberación desta parte da materia, o alumnado deberá obter unha cualificación igual ou superior a 5 puntos (sobre 10).

PROBA 3: Exame de opción múltiple.

Descrición: Realizarase un exame tipo test, co fin de avaliar a adquisición e comprensión dos conceptos e procesos esenciais de Dirección e Xestión da Innovación.

% de cualificación: 30%

% mínimo: Para a liberación desta parte da materia, o alumnado deberá obter unha cualificación igual ou superior a 5 puntos (sobre 10).

Aclaracións sobre a avaliación continua: No caso de que algún alumno/a non supere o exame tipo test e/ou o traballo tutelado da 1ª edición da acta (é dicir, obteña unha nota inferior a 5):

- Poderá recuperar o exame e/ou o traballo suspensos na data oficial establecida para a 2ª edición de actas.
- O alumnado que se atope nesa situación terá unha cualificación de suspenso na primeira oportunidade (1ª edición da acta). A nota numérica que lle aparecería en actas na primeira oportunidade sería a correspondente á media ponderada das diferentes probas de avaliación, e en caso de que a media dese aprobado, apareceríalle unha cualificación de 4,9.

SISTEMA DE AVALIACIÓN GLOBAL (AG)

PRIMEIRA PARTE DA PROBA: Exame tipo test.

Descrición: Proba obxectiva que valorará a adquisición e comprensión dos conceptos e procesos esenciais da materia.

% cualificación: 30%

% mínimo: Para a liberación desta parte da materia, o/a estudante deberá obter unha nota igual ou superior a 7 puntos (sobre 10).

SEGUNDA PARTE DA PROBA: Exame de cuestións teórico-prácticas.

Descrición: Proba que incluírá avaliación de conceptos teóricos e resolución de exercicios.

% cualificación: 70%

Aclaracións sobre a avaliación global: O estudantado que siga o sistema de avaliación global deberá obter polo menos un 7 sobre 10 no exame de preguntas test (primeira parte da proba). A nota numérica que figuraría na acta para o alumnado que non acade esta nota mínima, sería a nota obtida nesa proba, cando fose inferior a 4,9. Se esa nota fose igual ou superior a 4,9, aparecería unha nota de 4,9.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN DA CONVOCATORIA DE SEGUNDA OPORTUNIDADE E FIN DE GRAO

Utilizarase os sistemas de avaliación continua e global descritos anteriormente.

OBSERVACIÓNS GLOBAIS

Os estudantes que non participen na AC nin na AG, figurarán nas actas como [non presentados].

Recoméndase ao alumnado ter en conta o Título VII (Do uso de medios ilícitos) do Regulamento sobre a avaliación, a cualificación e a calidade da docencia e do proceso de aprendizaxe do estudantado (<https://secretaria.uvigo.gal/uv/web/normativa/public/show/565>)

As datas e horas das probas de AG (de primeira e segunda oportunidade) son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobadas pola Xunta de Facultade para o curso en vigor. En caso de conflito ou disparidade entre as datas de exames, prevalecerán as publicadas na web da facultade, <http://fcetou.uvigo.es>

CONSULTA/ SOLICITUDE DE TITORÍAS

As titorías pódense consultar a través da páxina persoal do profesorado, accesible a través de <https://fcetou.uvigo.es>

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Fernández Sánchez, Esteban, **Innovar para competir**, 978-84-368-4175-6, Pirámide, 2019

Schilling, Melissa A., **Strategic Management of Technological Innovation**, 9781264080939, 7ª, McGraw Hill, 2023

Hidalgo Nuchera, Antonio; León Serrano, Gonzalo; Pavón Morote, Julian, **La gestión de la innovación y la tecnología en las organizaciones**, 9788436829983, Pirámide, 2002

Tidd, Joe; Bessant, John, **Managing Innovation: Integrating Technological, Market and Organizational Change**, 9781119713302, 7ª, John Wiley & Sons Inc, 2021

Davila, Tony; Epstein, Marc J.; Shelton, Robert, **Making Innovation Work. How to Manage It, Measure It, and Profit from It**, 9780536122322, Pearson Education, 2013

Complementary Bibliography

Recomendacións

Subjects that it is recommended to have taken before

Empresa: Fundamentos de administración/O04G020V01102

Empresa: Xestión de empresas/O04G020V01203

Historia: Historia económica/O04G020V01103

Dirección estratéxica/O04G020V01503

Teoría da organización/O04G020V01505

Other comments

Esta guía docente anticipa as liñas de actuación que se deben levar a cabo co alumnado na materia e concíbese de forma flexible. En consecuencia, podéñse requirir reajustes ao longo do curso académico promovidos pola dinámica do curso e/ou do grupo de destinatarios real ou pola relevancia das situacións que puidesen xurdir. Achegaráselle ao alumnado a información e as pautas concretas que sexan necesarias en cada momento do proceso formativo.

IDENTIFYING DATA**Creación e viabilidade de empresas**

Subject	Creación e viabilidade de empresas			
Code	O04G020V01907			
Study programme	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Optional	4	2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Organización de empresas e márketing			
Coordinator	Gueimonde Canto, Ana Isabel			
Lecturers	Gueimonde Canto, Ana Isabel			
E-mail	agueimonde@uvigo.es			
Web	http://moovi.uvigo.gal/			
General description	A materia Creación e Viabilidade de Empresas aborda os elementos esenciais do proceso emprendedor. En esencia, abórdanse as seguintes cuestións: - A idea de negocio. - A persoa emprendedora e o proceso de creación de empresas. - A identificación e avaliación de oportunidades económicas. - Deseño do plan de negocio. - Análise dos elementos do plan de empresa. - Determinación dos recursos necesarios. - Alternativas e proceso de obtención de financiamento para a creación de empresas. - Procedementos formais de constitución e constitución de empresas.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Pensamento crítico e autocrítico
B3	Habilidades relacionadas co uso de aplicacións informáticas utilizadas na xestión empresarial
B4	Poder transmitir ideas, información, problemas e situacións ao público tanto especializado como non especializado
B5	Habilidades de comunicación oral e escrita
B10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
B11	Redactar proxectos de xestión global ou de áreas funcionais da empresa
B12	Desenvolver as habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
B13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
C1	Posuír e comprender coñecementos sobre as interrelacións existentes entre os distintos subsistemas que conforman o sistema empresarial
C5	Posuír e comprender coñecementos sobre a relación entre a empresa e o seu entorno avaliando a súa repercusión na estratexia, comportamento, xestión e sustentabilidade empresarial
C6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial
C7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial
C8	Aplicar os coñecementos adquiridos a futuras situacións profesionais e desenvolver competencias relacionadas coa elaboración e defensa de argumentos e resolución de problemas dentro da súa área de estudo
C11	Tomar decisións estratéxicas utilizando diferentes tipos de modelos empresariais
C13	Mobilidade e adaptabilidade a entornos e situacións diferentes
C14	Elaborar os plans e políticas nas diferentes áreas funcionais das organizacións
C15	Ter a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética

C16 Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante

D3 Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos

D5 Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
	A1	B1	C1	D3
Comprender e interpretar coñecementos acerca dos fundamentos da xestión da empresa: problemas económicos internos e interrelacións entre os distintos subsistemas.	A2	B2	C5	D5
	A3	B3	C6	
	A4	B4	C7	
	A5	B5	C8	
		B10	C11	
		B11	C13	
		B12	C14	
		B13	C15	
			C16	

Contidos

Topic

BLOQUE I: FUNDAMENTOS	A idea de crear unha empresa. A persoa empresaria como factor de creación de empresas. A viabilidade da empresa. Fontes de recursos financeiros.
BLOQUE II: O PLAN DE EMPRESA NA PRÁCTICA	Introdución. Definición do proxecto de negocio. A equipa promotora. Análise e diagnóstico da situación. O Plan de Marketing. O Plan Operativo. O Plan de Recursos Humanos. O Plan Económico - Financiero. Análise de viabilidade do negocio. O Plan Xurídico formal. O Plan de Innovación. Memoria executiva do Plan de empresa. O Plan de implantación.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	23	25	48
Traballo tutelado	20	35	55
Presentación	2	15	17
Exame de preguntas obxectivas	0	30	30

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Exposición, por parte da profesora, dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo/a estudante.
Traballo tutelado	O estudiantado, de maneira individual ou en grupo, elabora documentos sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma do alumnado que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, e redacción de informes.
Presentación	Exposición por parte do alumnado (ante a docente e o grupo de estudantes) de temas sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pode levarse a cabo de maneira individual ou en grupo.

Atención personalizada

Methodologies Description

Traballo tutelado	Tras cada entrega do alumnado, a docente corraxirá o contido do documento e achegará propostas de melloras e correccións para o seu desenvolvemento. O alumnado deberá ter en conta estas suxestións para as seguintes entregas.
-------------------	--

Avaliación						
	Description	Qualification	Training and Learning Results			
Traballo tutelado	O estudiantado, de maneira individual ou en grupo, elabora documentos sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Trátase dunha actividade autónoma do alumnado, baixo a supervisión da docente. Inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, e redacción de informes.	40	A1 A2 A3 A5	B1 B2 B3 B5	C1 C5 C6 C7	D3 D5
				B10 B11 B12 B13	C8 C11 C13 C14	
					C15 C16	
Presentación	Inclúe a presentación de exercicios e traballos	20	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B4 B5	C1 C5 C6 C7 C8	D3 D5
				B10 B11 B13	C11 C13 C14	
					C15 C16	
Exame de preguntas obxectivas	Consiste na resolución, de maneira individual ou en grupo, de cuestións expostas, orientadas e supervisadas polo profesorado, sobre a materia.	40	A1 A2 A5	B1 B2 B4	C1 C5 C6	D3 D5
				B12 B13	C7 C11	
					C13	

Other comments on the Evaluation

O conxunto de probas especificado enriba constitúe o sistema de avaliación continua (AC). Para superar a AC será obrigatoria a realización de todas as probas citadas anteriormente.

A avaliación por defecto é a AC. No entanto, o alumnado poderá elixir ser avaliado mediante o sistema de avaliación global (AG). O prazo para realizar esta escolla é do 21 de xaneiro ao 21 de febreiro, mediante comunicación á docente da materia, e a través do método de comunicación que a docente estableceza a comezo do curso. A escolla de AG supón a renuncia ao dereito de seguir avaliándose mediante as actividades de AC que resten e á cualificación obtida até ese momento en calquera das probas que xa tiveran lugar.

SISTEMA DE AVALIACIÓN GLOBAL (AG) PRIMEIRA PARTE DA PROBA: Exame tipo test.

Descrición: Proba obxectiva que valorará a adquisición e comprensión dos conceptos e procesos esenciais da materia.

% cualificación: 30%

% mínimo: Para a liberación desta parte da materia, o/a estudante deberá obter unha nota igual ou superior a 7 puntos (sobre 10).

SEGUNDA PARTE DA PROBA: Exame de cuestións teórico-prácticas.

Descrición: Proba que incluírá avaliación de conceptos teóricos e resolución de exercicios.

% cualificación: 70%

Aclaracións sobre a avaliación global: O estudiantado que siga o sistema de avaliación global deberá obter polo menos un 7 sobre 10 no exame de preguntas test (primeira parte da proba). A nota numérica que figuraría na acta para o alumnado que non acade esta nota mínima, sería a nota obtida nesa proba, cando fose inferior a 4,9. Se esa nota fose igual ou superior a 4,9, aparecería unha nota de 4,9.

CRITERIOS DE AVALUACIÓN DA CONVOCATORIA DE SEGUNDA OPORTUNIDADE E FIN DE GRAO

Utilizarase o sistema de avaliación global descrito anteriormente.

OBSERVACIÓNS GLOBAIS

Os estudantes que non participen na AC nin na AG, figurarán nas actas como [non presentados].

Recoméndase ao alumnado ter en conta o Título VII (Do uso de medios ilícitos) do Regulamento sobre a avaliación, a calificación e a calidade da docencia e do proceso de aprendizaxe do estudantado (<https://secretaria.uvigo.gal/uv/web/normativa/public/show/565>)

As datas e horas das probas de AG (de primeira e segunda oportunidade) son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobadas pola Xunta de Facultade para o curso en vigor. En caso de conflito ou disparidade entre as datas de exames, prevalecerán as publicadas na web da facultade, <http://fcetou.uvigo.es> **CONSULTA/ SOLICITUDE DE TITORÍAS** As titorías pódense consultar a través da páxina persoal do profesorado, accesible a través de <https://fcetou.uvigo.es>

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

Amaru Maximiano, A.C., **Administración para emprendedores: Fundamentos para la creación y gestión de nuevos negocios**, 9789702611301, Pearson, 2008

Jiménez Quintero, J.A., **Dirección estratégica y viabilidad de empresas**, 9788436822274, Pirámide, 2008

Meyer, P., **Emprendedores. 25 casos de éxito en el mundo empresarial**, 9788492414109, Alienta Editorial, 2009

Rodríguez Márquez, A.; Fernández Rodríguez, Z.M.; Nieto Sánchez, M.J.; Revilla Torrejón, A.J., **Manual de creación de empresas. De la oportunidad a la puesta en marcha**, 978-84-470-4839-7, THOMSON CIVITAS, 2014

Blank, S.; Dorf, B., **The Startup Owner's Manual: The Step-By-Step Guide for Building a Great Company (TRADUCIDO ESPAÑOL: El manual del emprendedor : la guía paso a paso para crear una gran empresa)**, 9781119690689, Wiley, 2020

Osterwalder, A.; Pigneur, Y., **Business Model Generation: A Handbook for Visionaries, Game Changers, and Challengers (TRADUCIDO ESPAÑOL: Generación de modelos de negocio : un manual para visionarios, revolucionarios y retadores)**, 9780470876411, John Wiley & Sons Limited, 2010

Ries, E., **Lean Startup: How Today's Entrepreneurs Use Continuous Innovation to Create Radically Successful Businesses (TRAD. ES.: El método Lean Startup: cómo crear empresas de éxito...)**, 9781311460165, Crown Business, 2011

Recomendacións

IDENTIFYING DATA**Deseño de sistemas de control orzamentario**

Subject	Deseño de sistemas de control orzamentario			
Code	004G020V01908			
Study programme	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Optional	4	2c
Teaching language	Castelán			
Department	Dpto. Externo Economía financeira e contabilidade			
Coordinator	González Sánchez, María Beatriz			
Lecturers	González Sánchez, María Beatriz Sampayo David, María del Carmen			
E-mail	bgonzale@uvigo.es			
Web	http://http://bgonzale.webs2.uvigo.es/			
General description	Esta materia ten por obxectivo capacitar ao alumno na aplicación dos principios e técnicas de elaboración de orzamentos, así como as de control orzamentario.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Pensamento crítico e autocrítico
B3	Habilidades relacionadas co uso de aplicacións informáticas utilizadas na xestión empresarial
B4	Poder transmitir ideas, información, problemas e situacións ao público tanto especializado como non especializado
B5	Habilidades de comunicación oral e escrita
B9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo
B10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
B13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
B14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
C1	Posuír e comprender coñecementos sobre as interrelacións existentes entre os distintos subsistemas que conforman o sistema empresarial
C5	Posuír e comprender coñecementos sobre a relación entre a empresa e o seu entorno avaliando a súa repercusión na estratexia, comportamento, xestión e sustentabilidade empresarial
C6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial
C10	Valorar, a partir dos rexistros relevantes de información, a situación e previsible evolución dunha empresa
C14	Elaborar os plans e políticas nas diferentes áreas funcionais das organizacións
D1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results		
Capacitar ao alumno na elaboración de informes a partir da información obtida dos orzamentos	B1 B2 B3 B4 B5 B10 B13 B14	C1 C5	D1
Preparar ao alumno na determinación de desviacións, así como na análise crítica da información derivada do seu cálculo.	B9 B10	C6 C10	D1
Fomentar no alumno o razoamento con criterios económicos	B1 B4 B5 B9 B14	C5 C6 C10 C14	D1

Contidos

Topic

Tema 1 Principios de presupuestación	-
Tema 2 O orzamento global da empresa	-
Tema 3 O orzamento de vendas	-
Tema 4 O orzamento de produción	-
Tema 5 O orzamento de aprovisionamento ou compras	-
Tema 6 O orzamento de persoal	-
Tema 7 O Orzamento de gastos de Distribución e Vendas	-
Tema 8 O orzamento de gastos financeiros e de administración	-
Tema 9 Os documentos orzamentario de sínteses	-
Tema 10 O control orzamentario: Análise das desviacións	-

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	15	59	74
Resolución de problemas de forma autónoma	4	20	24
Traballo tutelado	20	26	46
Exame de preguntas obxectivas	3	0	3
Exame de preguntas de desenvolvemento	3	0	3

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Exposición na aula, por parte do docente, dos contidos máis relevantes e de maior dificultade conceptual.
Resolución de problemas de forma autónoma	Proposta de exercicio teórico práctico a resolver polo alumno
Traballo tutelado	Atender de xeito individual as dúbidas dos estudantado

Atención personalizada

Methodologies	Description
Lección maxistral	Atenderase de maneira individual aos alumnos que teñan dúbidas na parte teórica da materia. Os alumnos poderán resolver as súas dúbidas nas clases teóricas en titorías inividualizadas (presenciais ou ben virtual), ou por correo electrónico. Nos casos de titorías presenciais ou por videoconferencia, a titoría farase na modalidade de concertación de cita previa.
Resolución de problemas de forma autónoma	Atenderase de maneira individual aos alumnos que teñan dúbidas na parte práctica da materia. Os alumnos poderán resolver as súas dúbidas nas clases prácticas en titorías inividualizadas (presenciais ou ben virtual), ou por correo electrónico. Nos casos de titorías presenciais ou por videoconferencia, a titoría farase na modalidade de concertación de cita previa.
Traballo tutelado	Atenderase de maneira individual aos alumnos que teñan dúbidas no traballo tutelados da materia. Os alumnos poderán resolver as súas dúbidas no traballo tutelados en titorías inividualizadas (presenciais ou ben virtual), ou por correo electrónico. Nos casos de titorías presenciais ou por videoconferencia, a titoría farase na modalidade de concertación de cita previa.

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results
Exame de preguntas obxectivas	Faranse probas ao longo do curso e cuestionarios en clase para a avaliación dos contidos da materia.	40	B1 C1 D1 B2 C5 B3 C6 B4 C10 B5 C14 B9 B10 B13 B14

Exame de preguntas de desenvolvemento	Fárase un mínimo de dous probas ningunha delas superará o 40% da nota final.	60	B1 B2 B3 B4 B5 B9 B10 B13 B14	C1 C5 C6 C10 C14	D1
---------------------------------------	--	----	---	------------------------------	----

Other comments on the Evaluation

A avaliación pode ser continua ou global. De non ser comunicada de forma expresa a renuncia a avaliación continua do 21 de xaneiro ó 21 de febreiro entenderase que a avaliación continua é os sistema elixido para ser avaliado.

Varias probas de carácter teórico □ práctico se levarán a cabo ao longo do cuadrimestre ata alcanzar o 60 % do total a avaliar. O exame final suporá o 40% restante.

Os alumnos que opten pola avaliación global realizarán un único exame teórico - práctico que suporá o 100% da avaliación.

Esta guía e orientativa susceptible de modificación ao longo do curso caso de estimarse necesarias.

As normas de avaliación son as mesmas para a primeira que para segunda oportunidade.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario das probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso actual

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Drury, Colin, **Management and Cost Accounting**, 9th, Cengage Learning Emea, 2015

Complementary Bibliography

ASOCIACIÓN ESPAÑOLA DE CONTABILIDAD Y ADMINISTRACIÓN DE EMPRESAS (AECA), **Principios de Contabilidad de Gestión. Documento 4. "El Proceso Presupuestario en la Empresa"**, 1992

Muñiz, L., **Control presupuestario. Planificación, elaboración y seguimiento del presupuesto**, ROFIT Editorial, 2009

Nicolás, Pere, **Elaboración y control de presupuestos**, Editorial Gestión 2000., 2007

Martínez Pedrós, D. y Milla Gutiérrez, A., **Cómo elaborar y controlar los presupuestos anuales**, ESIC Editorial, 2002

Recomendacións

Other comments

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario das probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso actual (dispoñibles na web da Facultade).

IDENTIFYING DATA**Mercados financeiros**

Subject	Mercados financeiros			
Code	O04G020V01909			
Study programme	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Optional	4	2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Economía financeira e contabilidade			
Coordinator	Sánchez Fernández, Patricio			
Lecturers	Sánchez Fernández, Patricio			
E-mail	patricio@uvigo.es			
Web	http://https://patricio.webs.uvigo.es/			
General description	O obxectivo de esta materia e proporcionar ao alumnado, os coñecementos básicos e esenciais da xestión dos recursos financeiros tanto no referente a valoración dos recursos financeiros en xeral como na toma de decisións financeiras, sexan estas de inversión ou de financiamento			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Pensamento crítico e autocrítico
B3	Habilidades relacionadas co uso de aplicacións informáticas utilizadas na xestión empresarial
B5	Habilidades de comunicación oral e escrita
B8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación
B9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo
B11	Redactar proxectos de xestión global ou de áreas funcionais da empresa
B13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
B14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
C1	Posuír e comprender coñecementos sobre as interrelacións existentes entre os distintos subsistemas que conforman o sistema empresarial
C3	Posuír e comprender coñecementos sobre os aspectos internos, funcións e procesos das organizacións incluíndo a súa natureza, estrutura, goberno, operativa e dirección.
C4	Posuír e comprender coñecementos sobre o marco económico que regula as actividades empresariais, e a correspondente normativa
C5	Posuír e comprender coñecementos sobre a relación entre a empresa e o seu entorno avaliando a súa repercusión na estratexia, comportamento, xestión e sustentabilidade empresarial
C6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial
C9	Identificar a xeneralidade dos problemas económicos que se suscitan nas empresas, e saber utilizar os principais instrumentos existentes para a súa resolución
C10	Valorar, a partir dos rexistros relevantes de información, a situación e previsible evolución dunha empresa
C11	Tomar decisións estratéxicas utilizando diferentes tipos de modelos empresariais
C12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais
C13	Mobilidade e adaptabilidade a entornos e situacións diferentes
C14	Elaborar os plans e políticas nas diferentes áreas funcionais das organizacións
D1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial
D2	Capacidade de lideranza, incluíndo empatía co resto de persoas
D3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos
D4	Compromiso ético no traballo
D5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results		
Xestión da información financeira e analítica da empresa	B1	C1	D1
	B3	C4	
	B13	C6	
	B14	C12	

Avaliar alternativas de planificación, dirección e control de empresas, así como saber tomar decisións estratéxicas	B2 B11 B14	C5 C9 C11 C14	D4
Capacidade de comunicación oral e escrita	B2 B5 B8 B9	C13 C14	D2 D3
Capacidade de traballo en equipo así como a nivel individual.	B9 B13	C3 C5 C10 C13	D2 D5

Contidos

Topic

Parte I: O SISTEMA FINANCEIRO: Aspectos Xerais	1. Sistema financeiro. 2. Activos financeiros. 3. Institucións financeiras. 4. Mercados financeiros.
Parte II: SISTEMA FINANCEIRO ESPAÑOL	5. Evolución e estrutura do Sistema Financeiro Español. 6. Ou Banco de España.
Parte III: INSTITUCIÓN FINANCEIRAS	A) Bancarias 7. Compoñentes e regulación legal: creación, expansión e solvencia. 8. La investimento e os servizos prestados a la clientela. 9. Os resultados de las entidades bancarias. 10. Sistema bancario: situación actual e perspectivas futuras. B) Non bancarias. 11. Establecementos financeiros de crédito. 12. El Instituto de Crédito Oficial (ICO). 13. Entidades de seguros e fondos de pensións. 14. Outros intermediarios financeiros: sociedades de garantía mutua, institucións de investimento colectivo e sociedades e fondos de capital-risco.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Resolución de problemas	15	50	65
Seminario	6	9	15
Lección maxistral	20	46	66
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	0	2
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	0	2

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problema e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións axeitadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase empregar como complemento da lección maxistral
Seminario	Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada

Methodologies	Description
---------------	-------------

Resolución de problemas	Desenvolveranse exercicios e casos prácticos en clase
Seminario	Estableceranse traballos en equipo

Avaliación					
	Description	Qualification	Training and Learning Results		
Seminario	Realización de actividades sobre os contidos impartidos na materia	30	B1 B3 B8 B9 B13	C1 C3 C4 C5 C6 C9 C10 C11 C12 C13	D1 D2 D3 D4
Exame de preguntas de desenvolvemento	Realización de dúas probas parciais tipo test, sobre a teoría impartida na materia (20% cada un)	40	B11 B14	C5 C13 C14	D5
Resolución de problemas e/ou exercicios	Realización de exercicios en parellas ou de modo individual, sobre os contidos impartidos na materia	30	B1 B3 B8 B9 B13	C1 C3 C4 C5 C6 C9 C10 C11 C12 C13	D1 D2 D3 D4

Other comments on the Evaluation

O alumnado poderá elixir ser avaliado mediante o sistema de **Avaliación continua** (AC), ou alternativamente optar por unha proba de **Avaliación Global** (AG).

A avaliación por defecto é a AC.

O alumnado poderá elixir AG segundo o procedemento e o prazo establecido polo centro. A elección de AG supón a renuncia ao dereito de seguir avaliándose mediante as actividades de AC que resten e á cualificación obtida ata ese momento en calquera das probas que xa tiveron lugar.

-- **Avaliación continua.** En caso de non renunciar á avaliación continua:

Neste caso o alumnado deberá realizar unha serie de actividades e un conxunto de exercicios durante o curso que valerán o 30% da nota respectivamente. Ademais deberá realizar dous exames parciais sobre a teoría impartida, cun valor cada un do 20% da nota.

-- **Avaliación global.**

O alumnado será avaliado mediante unha proba teórico-práctica na data oficial fixada no calendario de exames da Facultade. Esta proba representa o 100% da nota.

No suposto de non superar a nota en primeira oportunidade, o alumnado poderá ser avaliado de novo na segunda oportunidade a través dunha proba teórico-práctica na data oficial fixada no calendario de exames da Facultade. Esta proba suporá o 100% da nota.

En convocatorias posteriores (fin de carreira), o alumnado poderá ser avaliado de novo a través dunha proba teórico-práctica na data oficial fixada no calendario de exames da Facultade. Esta proba suporá o 100% da nota.

En todos os casos necesitarase unha nota media igual ou superior a 5 para superar a materia. No caso de avaliación continua, será necesaria unha nota mínima de 4 en cada actividade ou parcial para que faga media co resto e unha nota media igual ou superior a 5; en caso contrario non se superará a materia.

En caso de avaliación global, necesitarase unha nota mínima de 4 en cada unha das partes da proba (teoría e práctica) para facer media, e unha nota igual ou superior a 5 para aprobar a proba de avaliación.

Os estudantes que non participen na AC nin na AG, figurarán nas actas como **non presentados**.

Recoméndase ao alumnado ter en conta o Título VII (Do uso de medios ilícitos), do Regulamento sobre a Avaliación, a calificación e a calidade da docencia e do proceso de aprendizaxe do estudiantado (<https://secretaria.uvigo.gal/uv/web/normativa/public/normativa/documento/downloadbyhash/4904ced4d24eb81fe5715ddde2c48c59c0a7c4d624cd0e7491df7a753985ccfa>)

As datas e horas das probas de AG (de primeira e segunda oportunidade) son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Facultade para o presente curso. En caso de conflito ou disparidade entre as datas de exames, prevalecerán as publicadas na web da Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

PAREJO J.A.; CUERVO, A.; CALVO A.; RODRIGUEZ SAIZ, L, **Manual de Sistema Financiero Español.**, Ariel,

CASILDA BEJAR, R.; LAMOTHE FERNANDEZ, P.; MONJAS BARROSO, M, **La banca y los mercados financieros.**, Alianza Universidad,

MARTIN, M.; MARTIN, J.L.; OLIVER, M D.; DE LA TORRE, A, **La operativa en los mercados financieros: casos prácticos.**, Ariel Economía,

---

Recomendacións

Other comments

Esta guía docente anticipa as liñas de actuación para o desenvolvemento da materia e exponse con flexibilidade, polo que pode darse o caso de que se apliquen axustes ao longo do curso académico.

IDENTIFYING DATA				
Mercadotecnia sectorial				
Subject	Mercadotecnia sectorial			
Code	004G020V01910			
Study programme	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Optional	4	2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Organización de empresas e márketing			
Coordinator	Mazaira Castro, Andrés			
Lecturers	Mazaira Castro, Andrés			
E-mail	amazaira@uvigo.es			
Web				
General description	Esta materia identifica distintos campos de actividade nos que se requiren prácticas diferenciais de mercadotecnia adaptadas ás características particulares de comercialización. Estudos das estratexias de mercadotecnia adecuadas para estes tipos de empresas			

Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Code	
B2	Pensamento crítico e autocrítico
C7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial
C16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
D5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados previstos na materia			
Expected results from this subject	Training and Learning Results		
Entender o papel que xogan os TICs na mercadotecnia de calquera empresa ou organización	B2	C7 C16	D5

Contidos	
Topic	
1. Mercadotecnia de servizos	1.1. Mercadotecnia turística 1.2. Mercadotecnia bancaria 1.3. Mercadotecnia sanitaria
2.- Mercadotecnia para empresas de base tecnolóxica	*
3. Mercadotecnia non lucrativa	3.1. Mercadotecnia social 3.2. Mercadotecnia nas organizacións non lucrativas 3.3.- Mercadotecnia Política
4. Mercadotecnia pública	*
5.- Mercadotecnia para empresas Industriais	*
6.- Construción de Modelos de Negocio	*
7.- Construcción Customer Journey Map	*

Planificación			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	9.5	5	14.5
Prácticas de laboratorio	22.5	18	40.5
Estudo de casos	10	14.5	24.5
Actividades introdutorias	1.5	0	1.5
Presentación	0	10	10
Traballo	0	27.5	27.5
Resolución de problemas e/ou exercicios	1.5	30	31.5

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente	
	Description

Lección maxistral	Exposición dos contidos da materia coa participación do alumnado
Prácticas de laboratorio	Resolución de casos prácticos e exercicios relacionados cos contidos da materia. Traballo en grupo. Exposición de traballos sobre a materia.
Estudo de casos	Realización de traballos sobre as aplicacións sectoriais da mercadotecnia
Actividades introdutorias	Presentación da materia cos seus contidos básicos e planificación do traballo do curso
Presentación	Realización das exposicións dos traballos presentados

Atención personalizada

Methodologies	Description
Prácticas de laboratorio	Resolución de dúbidas dos casos prácticos na aula ou no despacho.

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results
Prácticas de laboratorio	Asistencia, participación e desenvolvemento de casos prácticos nas clases	10	C16
Estudo de casos	Elaboración de traballos prácticos	10	C16
Presentación	Realización das exposicións dos traballos presentados	15	
Traballo	Entrega e exposición de traballos teóricos da materia	25	B2 C16
Resolución de problemas e/ou exercicios	Exame sobre os contidos da materia	40	C7

Other comments on the Evaluation

Aplicarase un sistema dobre de posible avaliación; podendo o alumno optar por aquel que desexe:

1) AVALIACIÓN CONTINUA

Consistirá nunha avaliación durante todo o cuadrimestre, na que se valorará a participación nas clases, o enriquecemento que se faga ao traballo conxunto nas aulas (tanto nas sesións teóricas como nas prácticas), o traballo na resolución de casos prácticos realizado polo alumnado nas clases, os traballos realizados (tanto na aula como fora dela) polos alumnos tanto dun xeito individual como en grupo, así como a presentación dos mesmos.

Aqueles alumnxs que desexen ser avaliados mediante avaliación continua e superar a materia sen a realización de exame, deberán de presentar a totalidade das entregas que se determinen, valorándose:

- Sobre un máximo de 2,5 puntos o traballo realizado en clase .
- Ata 4,5 puntos as actividades realizadas e entregadas/presentadas ao longo do curso.
- Ata 3 puntos unha proba na que resolvan algúns aspectos teórico prácticos realizados coa materia (os alumnos que teñan acadado a puntuación de 5 puntos nas dúas valoracións anteriores non terán que realizar esta proba)

Aqueles alumnxs que non desexen ser avaliados mediante avaliación continua, así como os que non superen esta, deberán de superar o exame que se realizará na data fixada (que non coincidirá co daqueles alumnos que opten pola avaliación continuada)

2) AVALIACIÓN NON CONTINUA

No caso de que o estudante non opte pola avaliación continua, este terá que realizar unha proba escrita. Dita proba comporase de dúas partes: Teórica (poderá conter preguntas tipo test e/ou preguntas curtas e de desenvolvemento) Práctica: resolución de preguntas que requiran a aplicación práctica dos coñecementos. Esta proba NON ten porque ser igual a que terán que superar os alumnos que opten pola avaliación continuada,

En segunda convocatoria, manterase o procedemento de avaliación anteriormente descrito.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso actual .

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

Aguire, M.S., **Marketing en sectores específicos**, Ediciones Pirámide,

Recomendacións

Subjects that it is recommended to have taken before

Dirección comercial I/O04G020V01403

Dirección comercial II/O04G020V01502

Investigación comercial/O04G020V01701

IDENTIFYING DATA**Business simulation and internal control**

Subject	Business simulation and internal control			
Code	O04G020V01911			
Study programme	Grado en Administración y Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Optional	4th	2nd
Teaching language	#EnglishFriendly Spanish Galician			
Department				
Coordinator	Rodríguez de la Fuente, Marta López-Valeiras Sampedro, Ernesto			
Lecturers	López-Valeiras Sampedro, Ernesto Rodríguez de la Fuente, Marta			
E-mail	marta@uvigo.es elvaleiras@uvigo.es			
Web				
General description	The objective of this subject is that the student simulate the operation of a company and know the necessary instruments to be able to dominate all the aspects related to the security systems (preventive) and supervision (ex-post) that the company has to control the operations involved in its business.			
	English Friendly subject: International students may request from the teachers: a) resources and bibliographic references in English, b) tutoring sessions in English, c) exams and assessments in English.			

Training and Learning Results

Code	
B1	Ability to analyse and synthesise
B2	Critical and self-critical thinking
B3	Skills related to the use of those computer applications used in business management
B5	Oral and written communication skills.
B8	Capable of fluent communication within the student's context including interpersonal skills such as active listening, negotiation, persuasion and presentation
B9	Ability to work effectively within a team
B11	Design global management projects or projects related to the functional areas within a company
B13	Capacity for learning and independent work
B14	Capacity to apply the theoretical and practical knowledge acquired in a specialised academic context
C1	Acquire and understand knowledge regarding: the relationships between the different subsystems that make up the business system
C3	Acquire and understand knowledge regarding: Internal aspects, functions and processes of organisations including their nature, structure, direction, operation and management
C4	Acquire and understand knowledge regarding: The economic framework regulating business activities and the corresponding legislation
C5	Acquire and understand knowledge regarding: The relationship between the business and its surroundings, evaluating its impact on business strategy, behaviour, management and sustainability
C6	Acquire and understand knowledge regarding: The different processes, procedures and practices related to business management
C9	Identify the generalities of the economic problems posed in companies, and know how to apply the main instruments available in order to address these problems
C10	Assess the situation and foreseeable evolution of a company based on the relevant information records
C11	Make strategic decisions using different types of business models
C12	Solve problems effectively and make decisions using the appropriate quantitative and qualitative methods, including the identification, expression and solution of business problems
C13	Mobility and adaptability to different contexts and situations
C14	Draw up plans and policies in the different functional areas within organisations
C16	Skills in looking for, identifying and interpreting sources of relevant economic information
D1	Effective personal management in terms of time, planning and behaviour, motivation and initiative both as an individual and as a member of the business community
D2	Capacity for leadership, including empathy with others
D3	Responsibility and the capacity to take on commitments
D4	Ethical commitment in work

Expected results from this subject

Expected results from this subject	Training and Learning Results		
Control of the internal operation, especially of people's performance based on the knowledge of the quality of the current information system, detecting the possible weaknesses of the company	B1	C1	D1
	B2	C3	D2
	B3	C4	D3
	B8	C6	D5
	B13	C10	
	B14	C11 C12 C16	
Identify the elements, processes and strategies for the company and design plans that allow the use of decision making systems	B1	C1	D2
	B3	C3	D4
	B8	C4	D5
	B13	C5	
	B14	C6 C9 C10 C12 C13 C14 C16	
Design plans that allow the use of decision making systems, of a systematic and immediate way.	B1	C1	D1
	B2	C3	D2
	B3	C5	D5
	B5	C6	
	B8	C10	
	B9	C11	
	B11	C12	
	B14	C14 C16	
Get communication resources, both oral and written, that allow to implement the capabilities, as well as manage elements of assertiveness that facilitate the work in group and the leadership.	B1	C6	D1
	B2	C14	D2
	B5		D5
	B8		
	B9		
	B13		
	B14		
Recognise the users of the information and their particular informative needs	B1	C1	D1
	B2	C3	D2
	B3	C4	D3
	B5	C6	D4
	B8	C10	D5
	B9	C16	
	B13		
	B14		

Contents

Topic

BLOCK 1: INTERNAL CONTROL	CH 1. Nature of the Internal Control CH 2. The procedures of Internal Control CH 3. Diagram charts CH 4. COSO framework
BLOCK 2: SIMULATION	CH 5. Simulation models CH 6. Practical applications

Planning

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lecturing	21	16	37
Problem solving	21	20	41
Objective questions exam	1	20	21
Problem and/or exercise solving	1	29	30
Essay questions exam	1	20	21

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies	
	Description
Lecturing	Lecture in the classroom about the most notable contents and those of greater conceptual difficulty.
Problem solving	Proposal of theoretical and/or practical exercises to resolve by the student individually or in group.

Personalized assistance

Methodologies Description

Problem solving	Proposal of theoretical and/or practical exercises to resolve by the student individually or in group.
-----------------	--

Assessment

	Description	Qualification	Training and Learning Results		
Objective questions exam	Tests that assess knowledge that includes closed with response alternatives questions (true/false, multiple choice, matching of elements...). Students select a response among a limited number of possibilities.	30	B13 B14	C1 C3 C4 C5 C6 C9 C10 C11 C12	D1 D3 D4 D5
Problem and/or exercise solving	Resolution of one in-class tests about the acquisition of the capabilities. A minimum level in theory and practical sections is required to pass the subject.	40	B1 B2 B3 B5 B8 B9 B11 B13 B14	C1 C3 C4 C5 C6 C9 C10 C11 C12 C13 C14 C16	D1 D2 D3 D4 D5
Essay questions exam	Tests that include questions open on a topic. The students should develop, interact, organize and present knowledge that have on the subject in a justified and argued response.	30	B1 B2 B3 B5 B8 B13 B14	C1 C3 C4 C5 C6 C9 C10 C11 C12 C13 C14 C16	D1 D4 D5

Other comments on the Evaluation

The evaluation can be continuous (CA) or global (GA). It is presumed that the students will follow the CA system, unless they express their intention to opt for the GA. In the latter case, they must notify the second teacher or the procedure and the deadline established by the center.

□ Continuous Assessment: The CA activities to be carried out during the course will depend, to a large extent, on the contingencies, the number of students, the means to work in groups, etc. The concretion of the thematic content of CA and its data will be published in Moovi. The CA testing calendar will be included in the schedule that will be published on the website of the FCETOU. It is necessary to obtain at least 50% of the value of each test to be able to continue in CA. The grade obtained by the student in CA will be valid for the calls that entitles students to enroll in each academic year.

□ Global Assessment: on the data of the official calls published in the FCETOU website, those students who opted for GA, will take an exam on all the subject (100% of the subject, worth 10 points).

□ Students who do not pass the subject in the first opportunity may be evaluated again in the second opportunity through a theoretical-practical test that will count for 100% of the grade.

□ Call for the end of the degree: the test is 100% of the grade, worth 10 points.

Inadequate conduct, contrary to and harmful to coexistence and its correction, may entail sanctions. It is recommended that students be aware of Title VII (on the use of illegal means), of the Regulation on Assessment, qualification and quality of teaching and the student learning process: <https://secretaria.uvigo.gal/uv/web/regulations/public/regulations/document/downloadbyhash/4904ced4d24eb81fe5715ddde2c48c59c0a7c4d624cd0e7491df7a753985ccfa>

Sources of information

Basic Bibliography

Amat, O., Campa, F., **Manual del Controller**, Profit Editorial, 2013

Barquero, M., **Manual práctico de Control Interno: Teoría y aplicación práctica**, Profit Editorial, 2013

COSO, **Internal Control - Integrated Framework**, 2013

Ríos, D., **Simulación: métodos y aplicaciones**, 2008

Complementary Bibliography

Ramón Poch, **Manual de Control Interno**, 3ª edición,

Aldrich, C., **The complete guide to simulations & serious games**, 2012

Álvarez de Novales, J.M., **Business games: juego de simulación para empresas**, 1992

Baum, M.; Dickerboom, J.; Hackstein, M.; Mehling, M., **Business simulation. Example of a reflection of a business simulation**, 2010

Bernal, J.J., **20 herramientas para la toma de decisiones**, 2007

Jensen, R., **Laboratorio de administración en empresas**, 1996

Wiston, W.L.; Albrigh, S.C., **Practical management science**, 2011

Recommendations

Other comments

The dates and times of the evaluation tests of the different calls are those specified in the calendar of the evaluation tests approved by the Center Board for the current academic year.

IDENTIFYING DATA				
Statistical operational techniques				
Subject	Statistical operational techniques			
Code	O04G020V01912			
Study programme	Grado en Administración y Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Optional	4th	2nd
Teaching language	Spanish Galician			
Department				
Coordinator	Mosquera Rodríguez, Manuel Alfredo			
Lecturers	Mosquera Rodríguez, Manuel Alfredo			
E-mail	mamrguez@uvigo.gal			
Web	http://moovi.uvigo.gal			
General description	It is an optional subject of the second quadmester of fourth course of the degree. It treats of a subject for students that surpassed the three first courses, and that therefore they have training in the disciplines of mathematics and statistics.			

Training and Learning Results	
Code	
B1	Ability to analyse and synthesise
B2	Critical and self-critical thinking
B13	Capacity for learning and independent work
B14	Capacity to apply the theoretical and practical knowledge acquired in a specialised academic context
C7	Acquire and understand knowledge regarding: The main instrumental techniques applied to the business context
C9	Identify the generalities of the economic problems posed in companies, and know how to apply the main instruments available in order to address these problems
C10	Assess the situation and foreseeable evolution of a company based on the relevant information records
C12	Solve problems effectively and make decisions using the appropriate quantitative and qualitative methods, including the identification, expression and solution of business problems
C16	Skills in looking for, identifying and interpreting sources of relevant economic information

Expected results from this subject		
Expected results from this subject	Training and Learning Results	
Differentiate between parametric and non parametric contrasts.	B1 B2 B14	C7
Use the independence and homogeneity contrasts for the analysis of the existing relations between two qualitative variables.	B14	C12 C16
Obtain information of a 2 x 2 contingency table.	B14	
Enter to the student in the analysis of tables of contingency n x m	B14	C7 C12 C16
Analyze the results of a contingency table	B1	C7 C12
Handle and apply the techniques of analysis of variance.	B1 B14	C12
Know the value of the fulfillment of the applicability conditions of both analysis of variance and regression models.	B1 B14	C7 C12
Study the bases of the classical statistical models, their utility and limitations, particularly in the models of linear regression and general linear regression.	B1 B2 B14	C7 C9 C10 C12 C16
Use the statistical analysis software	B13 B14	
Interpret properly the results provided by the statistical software R	B1	C7

Contents

Topic	
Non parametric statistical methods	Goodness of fit Homogeneity Independence
Analysis of qualitative data	2 x 2 contingency tables Complex tables
Analysis of variance	One-way ANOVA: fix and random effects. Two-way ANOVA
Regression and correlation	Nonlinear models and transformations Polynomial regression Multiple regression Analysis of the Covariance GLM

Planning

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Practices through ICT	12	29	41
Problem solving	7	10	17
Autonomous problem solving	0	26	26
Lecturing	20	40	60
Essay questions exam	2	0	2
Problem and/or exercise solving	4	0	4

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies

	Description
Practices through ICT	It consists in to solve problems, with the help of a software, related with the contents of the subject. It allows to the students to implement in an effective form the theoretical knowledges learned in the master sessions through the realization of activities such as exercises and problems. They are not compulsory but is highly recommended the assistance for a better understanding of the subject.
Problem solving	It consists in the manual realization or with al software of problems related with the contents of the subject. It allows to the students to implement in an effective form the theoretical knowledges learned in the master sessions through the realization of activities such as exercises and problems.
Autonomous problem solving	It encompasses the realization of problems related with the contents of the subject. It allows to the students to implement in an effective form the theoretical knowledges learned in the master sessions through the realization of activities such as exercises and problems.
Lecturing	It will consist in the presentation, with the help of practical cases, of the theoretical contents of the subject, complemented with the use of audiovisual media

Personalized assistance

Methodologies	Description
Practices through ICT	Will carry out an individual analysis of the students by means of his work in the practical groups.
Autonomous problem solving	Will carry out an individual analysis of the students by means of the different works/exercises delivered along the course.

Assessment

	Description	Qualification	Training and Learning Results	
Essay questions exam	It consists in the realisation of short questions or test on the theoretical contents of the matter	30	B1 B2 B14	C7 C10 C12
Problem and/or exercise solving	It consists in the realisation, with the help of a computer program, of problems on the contents of the matter	70	B1 B2 B13 B14	C9 C10 C12 C16

Other comments on the Evaluation

According to the procedure and the period established by the centre, the students will have to decide his method of evaluation between the following:

CONTINUOUS EVALUATION:

Practical part: they will realise tests or works with the computer, **none will exceed 40% weighting**. If the individual grade of each activity is greater than or equal to 3 (on 10) then the average of these grades is the grade of the practical part. Otherwise, the note of the practical part will be the minimum between 4 and the average of the grades of the activities.

Theoretical part: it could be an only multiple choice/short answer test at the end of the period or it could consists in the delivery of several works, where the students have to apply the statistical technics seen until the moment. To calculate the note of the theoretical part in the case of the delivery of the works one has to take into account that:

- If the individual grade of each work is greater than or equal to 3 (on 10) then the average of these grades is the grade of the theoretical part.
- Otherwise, the note of the practical part will be the minimum between 4 and the average of the grades of the works.

To pass the subject the student has to reach a minimum grade of 4 in the theoretical part (on 10) and a 5 in the weighted sum of the two grades.

The activities of evaluation to realize will depend on the number of students, means to work, etc. The student will be informed of any change that may occur due to unforeseen situations.

GLOBAL EVALUATION

There will be an alternative system of evaluation for the students that opt to the global evaluation. It consists in an only test where he/she will be evaluated on the contents studied along the course. The test will consist in the resolution of practical/theoretical problems having the help of the statistical software R.

OTHER EVALUATIONS

The system of evaluation of the other evaluations (July and End of Carrer) will be the that of **GLOBAL evaluation** for all the students.

That student that use or cooperate in fraudulent procedures (copy, present by another student, plagiarism, ...) in any of the activities of evaluation will have a final grade of **failing in this academic course**. This fact will be communicated to the competent authority so that it could take the corresponding disciplinary actions that consider timely.

The dates and schedules of the evaluation exams of the different periods are the specified in the calendar of evaluation exams approved by the Board of Centre for the current course.

Sources of information

Basic Bibliography

Anderson, D.R., Sweeney, D.J. y Williams, T.A., **Estadística para administración y economía**, 11, Cengage Learning, 2011

Newbold, P.; Carlson, W. L. y Thorne, B., **Estadística para Administración y Economía**, 6, Pearson Prentice Hall, 2008

R Development Core Team, **R: A language and environment for statistical computing**, R Foundation for Statistical Computing, 2015

Complementary Bibliography

Lind, D. A., Marchal, W. G., Wathen, S.A., **Estadística aplicada a los negocios y a la economía**, McGraw-Hill, 2012

Mirás Calvo, M. A. y Sánchez Rodríguez, M. E., **Técnicas estadísticas con hoja de cálculo y R. Azar y variabilidad en las ciencias naturales**, Universidade de Vigo, 2018

Peña sanchez, D., **Estadística. Modelos y métodos**, Ed Alianza Universidad, 2000

Vilar Fernández, J.M., **Modelos estadísticos aplicados**, Servicio de Publicaciones da Universidade da Coruña, 2003

Webster Allen L, **Estadística aplicada a los negocios y a la economía**, McGrawHill Interamericana, 2006

Recommendations

Subjects that it is recommended to have taken before

Statistics: Statistics/O04G020V01204

Mathematics: Mathematics/O04G020V01104

Econometrics/O04G020V01304

Other comments

Unsuitable behaviours, contrary and hurtful to the school life and his correction will comport that the responsible student/s will be evaluated by the method of global evaluation, as well as the corresponding disciplinary actions that consider timely.

IDENTIFYING DATA**Traballo de Fin de Grao**

Subject	Traballo de Fin de Grao			
Code	004G020V01991			
Study programme	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	12	Mandatory	4	2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Organización de empresas e márketing			
Coordinator	Sánchez Sello, Francisco Javier			
Lecturers	Sánchez Sello, Francisco Javier			
E-mail	javiss@uvigo.es			
Web				
General description	O Traballo fin de grao consiste na realización dun traballo orixinal e inédito por parte do alumnado que deberá facer de maneira persoal e autónoma, seguindo as orientacións dun titor ou titora académico. Está orientado a que cada estudante mostre a capacidade de integración dos diversos contidos formativos recibidos e a adquisición das competencias reflectidas nesta guía docente: definir a metodoloxía dun proxecto e formular un plan de traballo relacionado cun ou varios dos ámbitos de coñecemento presentes no Grao; levar a cabo o traballo proxectado; presentar e defender publicamente o TFG.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Pensamento crítico e autocrítico
B4	Poder transmitir ideas, información, problemas e situacións ao público tanto especializado como non especializado
B5	Habilidades de comunicación oral e escrita
B12	Desenvolver as habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
B13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
B14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
C1	Posuír e comprender coñecementos sobre as interrelacións existentes entre os distintos subsistemas que conforman o sistema empresarial
C2	Posuír e comprender coñecementos sobre as institucións económicas como resultado e aplicación de representacións teóricas ou formais a respecto de como funciona a economía
C3	Posuír e comprender coñecementos sobre os aspectos internos, funcións e procesos das organizacións incluíndo a súa natureza, estrutura, goberno, operativa e dirección.
C4	Posuír e comprender coñecementos sobre o marco económico que regula as actividades empresariais, e a correspondente normativa
C5	Posuír e comprender coñecementos sobre a relación entre a empresa e o seu entorno avaliando a súa repercusión na estratexia, comportamento, xestión e sustentabilidade empresarial
C6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial
C7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial
C8	Aplicar os coñecementos adquiridos a futuras situacións profesionais e desenvolver competencias relacionadas coa elaboración e defensa de argumentos e resolución de problemas dentro da súa área de estudo
C9	Identificar a xeneralidade dos problemas económicos que se suscitan nas empresas, e saber utilizar os principais instrumentos existentes para a súa resolución
C11	Tomar decisións estratéxicas utilizando diferentes tipos de modelos empresariais
C12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais
C15	Ter a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
C16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
D1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial
D3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos
D4	Compromiso ético no traballo
D5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results
------------------------------------	-------------------------------

Comprender de forma sistemática e crítica unha temática, problema ou ámbito de estudo, incorporando marcos teóricos e coñecementos dispoñibles, así como xuízos que inclúan unha reflexión de carácter social, científica e/ou ética.		C1 C2 C3 C4 C5 C6 C7 C9
Aplicar procesos e procedementos para recoller, analizar e interpretar datos e información relevante de maneira metódica en orde a xerar unha conclusión ou proposta dentro dunha temática, problema ou ámbito de estudo, sostida por argumentos ou razoamentos coherentes.	B2 B12	C11 C12 C15 C16
Adquirir compromisos e exercer responsabilidades persoais de carácter profesional, pondo en práctica hábitos de traballo individual, imprescindibles para realizar actividades intelectuais complexas durante un período de tempo determinado.	B13 B14	D1 D3 D4
Elaborar un texto escrito que se axuste a criterios de calidade e convencións académicas dentro da área propia de estudo e que recolla de forma sistemática a formulación, proceso e resultado do traballo fin de grao.	B1 B4 B5	C8 C11 C15
Transmitir os coñecementos e habilidades adquiridas, e presentar de forma rigorosa e convincente o traballo realizado, de forma escrita e oral.	B4 B5	C15

Contidos

Topic

Cada estudante abarcará unha temática, problema ou ámbito de estudo que constitúa o obxecto do traballo fin de grao dentro da área propia do Grao de Administración e Dirección de Empresas	Desenvolver o tema de acordo ás suxestións dos titores e seguindo os formatos propostos pola facultade
---	--

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Estudo previo	4	26	30
Traballo tutelado	4	76	80
Aprendizaxe baseado en proxectos	1	149	150
Traballo	2	38	40

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Estudo previo	Deseño do traballo, recompilación, descrición e análise de fontes e/ou bibliografía
Traballo tutelado	Titorías personalizadas
Aprendizaxe baseado en proxectos	Desenvolvemento central do traballo. Actividade autónoma na que cada estudante leva a cabo un proxecto orixinal e inédito seguindo as orientacións dun titor ou titora académico

Atención personalizada

Methodologies	Description
Aprendizaxe baseado en proxectos	Seguimento e control titor presencial, móbil ou e-mail da evolución e desenvolvemento do traballo
Estudo previo	Proposta de esquema de traballo, obxectivos, capítulos e fontes bibliográficas
Traballo tutelado	Interacción titor/a alumn@ respecto de proposta de capítulos e cumprimento de obxectivos intermedios e globais

Avaliación

Description	Qualification	Training and Learning Results
-------------	---------------	-------------------------------

B1	C1	D1
B2	C2	D3
B4	C3	D4
B5	C4	D5
B12	C5	
B13	C6	
B14	C7	
	C8	
	C9	
	C11	
	C12	
	C15	
	C16	

Other comments on the Evaluation

Presentación e defensa individual do traballo e os seus resultados.

Valorarase tanto o contido do traballo como a calidade da súa estrutura e desenvolvemento. Tamén se valorará a capacidade de comunicación escrita e oral do alumno, así como como capacidade de interacción co Tribunal.

O titor/a deberá presentar un informe sobre a evolución e realización do traballo que deberá engadir una puntuación entre 0 e 10.

O alumnado deberá elixir, no momento da solicitude, se desexa ser avaliado pol@ seu titor/a ou por un tribunal colexiado; a calificación dependerá nun 70% do traballo escrito e nun 30% na presentación oral.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

Recomendacións

Other comments

A información e documentación específica do traballo fin de grao, así como o proceso de asignación dos traballos e temas exponse a través de faitic e a páxina web

---